

Tynset kommune

KS 109/17

Vedtatt Virksomhetsplan

med

Økonomiplan 2018 – 2021

Årsbudsjett 2018

INNHOLDSFORTEGNELSE

Rådmannens kommentar	1
Forutsetninger/rammer økonomiplan	3
Investeringsbudsjettet	6
Beskrivelse av tiltakene i investeringsbudsjettet	10
Budsjettskjema 2A – Investeringsbudsjettet	19
Budsjettskjema 2B Investeringsbudsjettet, fordeling	20
Politisk styring	22
Rådmann og staber m.m.	24
Grunnskolen felles	28
Fåset skole og barnehage	35
Tylldalen skole	40
Tynset barneskole	45
Kvikne skole og barnehage	51
Tynset ungdomsskole	56
Tynset opplæringssenter	62
PP-tjenesten	67
Tynset barnehagene	71
Helsetjenesten	77
Helse og omsorg, fellestjenester	81
Barnevern	85
NAV-Sosialtjenesten	89
Tjenesten for funksjonshemmede	93
Hjemmebasert omsorg	97
Institusjonstjenesten	101
Kulturtjenesten	105
Kirke og trossamfunn	109
Tekniske tjenester	111
Vann, avløp og renovasjon	115
Gebyrberegninger VAR-området	120
Plan, byggesak og geodata	122
Budsjettskjema 1A – Driftsbudsjettet	127
Budsjettskjema 1B – Driftsbudsjettet	128
Økonomisk analyse	129
Næringsfondet	133
Gebyr- og betalingssatser	136

RÅDMANNENS KOMMENTAR

Innledning

Tynset kommune har over tid hatt en betydelig utvikling i tjenestetilbudet. Som en del av utviklingen er det foretatt omfattende investeringer innen helse og omsorg, skole, barnehage og prosjekter på infrastruktur. Reduserte inntekter fra konsesjonskraft, eiendomsskatt, lavere distriktskommunetilsudd og andre mindre endringer i overføringene gjør at driftsutgiftene må reduseres. Virkning av endrede inntektskriterier gjør at handlingsrommet krymper ytterligere neste år.

Omstillingsbehovet for neste år er beregnet til i underkant av kr 20 mill. samlet for alle virksomhetene. Virksomhetene har innarbeidet kutt på 2,5 %. For barnehage, skole og helse og omsorg er det innarbeidet ytterligere innsparinger. I budsjettforslaget er virksomhetene kompensert for lønns- og prisvekst. Neste års budsjett salderes med bruk av kr 5 mill fra oppsparte midler. Det burde i stedet vært avsatt kr 10 mill. Driftsnivået er dermed kr 15 mill høyere enn det burde være.

Tjenester

Det arbeides fortløpende med å synliggjøre ressursbruk, dekningsgrader og prioriteringer i kommunens tjenesteproduksjon. Alle tjenesteområdene gjennomgås systematisk slik at ressursbruken Tynset kommune kan måles mot andre sammenlignbare kommuner. Hensikten er å gi økt innsikt, kompetanse og skape et godt beslutningsgrunnlag for de valgene kommunen står overfor når ressurser skal fordeles mellom skole, barnehage, helse og omsorg og alle andre.

Det er mange måter å sammenligne seg med andre kommuner på når det gjelder tjenestetilbudet. En av dem er Kommunebarometeret som lages av avisen Kommunal Rapport, der Tynset beskrives slik:

«Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Tynset på en 30. plass. Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.»

Tynset kommer svært godt ut av sammenligningen med andre kommuner når det gjelder den samlede kvaliteten på tjenestetilbudet. Det betyr likevel ikke at alt er bra, vi må hele tiden videreutvikle oss på alle områder.

Omstilling

Reduserte overføringer over tid gjør det tvingende nødvendig å gjennomgå hele kommunens drift med tanke på å rasjonalisere den.

Driftsnivået for 2018 er for høyt i forhold til det inntektsgrunnlag kommunen har. Dette betyr at det har vært nødvendig å redusere driften i 2018. Det betyr også at en i perioden 2019-2021 må foreta ytterligere reduksjon av driftsnivået tilsvarende om lag kr 7 millioner per år. Dette vil gi et bedret netto driftsresultat til styrking av fond på ca kr 7 millioner pr. år fra og med 2021.

Det er nødvendig å starte et omstillingsprosjekt neste år der det går nøy gjennom alle tjenester med mål om å redusere driftsnivået. Et slik prosjekt må sikres involvering fra brukere, ansatte og politisk nivå.

Hvilke tiltak som skal gjennomføres og hvor disse skal implementeres må utredes i løpet av 2018. For planperioden sett under ett er det nødvendig med innsparingstiltak på om lag 20 millioner kroner. En årlig reduksjon på om lag kr 7 millioner vil ikke være mulig å gjennomføre uten reduksjon i antall årsverk. Det må trolig reduseres med totalt 20-25 årsverk i planperioden.

Tynset kommune har hatt som målsetting at ingen fast ansatte skal sies opp i Tynset, at nedbemanning skal løses gjennom naturlig avgang og omplassering. For å klare å oppnå budsjettbalanse for planperioden kan kommunestyret bli nødt til å ta stilling til om dette må revurderes.

En vesentlig del av omstilling er å vurdere hvilke muligheter som ligger i å ta i bruk ny teknologi gjennom å digitalisere tjenester. Vi har sammen med øvrige kommuner startet opp et prosjekt for å ta i bruk velferdsteknologi. Utviklingen skjer raskt og mulighetene er mange.

Nærværarbeid

Dette dreier seg om alt fra formell intern delegering, praktisk opplæring og lederutvikling, til miljø- og kulturtiltak som styrker de enkelte medarbeideres motivasjon og tilhørighet til arbeidsplass og kommunen som organisasjon. Nærværarbeidet og reduksjon av sykefravær er høyt prioritert av arbeidsmiljøutvalget og kommunestyret. Kommunen har vært igjennom krevende omstillinger. I forlengelsen av dette er det gjennomført utviklingsprogram for tillitsvalgte, avdelingsledere og ledere med fokus på praktisk lederskap og samhandling med medarbeidere og lederkolleger.

Målsetting er å kunne utøve et trygt, positivt og helsefremmende lederskap og ha en bærekraftig drift i en verdibasert og lærende organisasjonen. Da er det avgjørende med demokratisk ledelse og tilrettelegging slik at alle ansatte opplever en arbeidshverdag preget av mening, mestring og medbestemmelse.

Statistikk over sykefraværet første halvår 2017 viser at Tynset kommune er blant de 10 kommunene med lavest fravær.

Flyktninger

Situasjonen med flyktninger har endret seg mye på kort tid. Behovet for bosetting i kommunene er redusert. Vi er anmodet om å bosette 10 personer neste år. Bosetting og inkludering av flyktninger har vært en viktig oppgave som gjennomgående løses på en god måte i vår kommune. Det er bygd opp et stort apparat for å håndtere dette. Med færre flyktninger og dermed mindre inntekter må tilbudet skaleres ned igjen.

Investeringer

Det legges opp til et nøkternt investeringsbudsjett uten nye store tiltak. Det foreslås midler til å videreutvikle skoleområdet med tilførselsløype NØVGS til skistadion og sykkelparkering og parkeringsplass i sjukehuskogen i 2018. Resterende tiltak for skoleområdet er fordelt på resten av planperioden. Restbevilgning for opprusting av basseng og garderobes på TFF er lagt til 2018. Av større tiltak i planperioden kan nevnes opprusting av basseng og heis 2 på rådhuset.

Investeringsnivået har en brutto ramme for nye tiltak på kr 29,7 mill i 2018. Av dette foreslås at kr 22,9 mill. finansieres ved hjelp av låneopptak. Total investeringsramme for hele planperioden er om lag kr 167 millioner hvorav kr 49 millioner er overført fra tidligere år.

Kommuneplanarbeid

Et levende lokaldemokrati kjennetegnes blant annet ved at det fra kommunens side legges til rette for åpne og gode planprosesser for å utvikle funksjonelle styringsdokumenter som er godt forankret i lokalsamfunnet. Hovedmål i kommuneplanen er mangfold i arbeidsplasser, bærekraft og et godt liv for innbyggerne. Videre utvikling av Tynset som regionsenter, arbeidsplasser, kompetanse, folkehelse og kommunale tjenester er satsingsområdene i planen.

Det jobbes med disse tiltakene i handlingsplanen til kommunedelplan for Tynset tettsted:

- Sluttføre kommunedelplan for Fåset og Fådal og regulere nytt boligområde.
- Starte planarbeid for å regulere næringsområde langs RV3 i Tunndalen.

- Oppstart av reguleringsplan for sentrumskjernen på Tynset
- Statens vegvesen har signalisert at arbeid med reguleringsplan for undergangen på Ringvegen startes nest år. Dette tiltaket er viktig for sentrumsutviklingen.
- Prosjektet med aktivitetsareal for Tynsetskolene er godt i gang og har fått tilskuddsmidler for gjennomføring.
- Det er startet opp et utviklingsprosjekt for Tynset torg i samarbeid med private næringsaktører.

Regionsenteret Tynset

Rollen og funksjonen Tynset har som regionsenter er sentral og innebærer forpliktelser ikke bare for politisk nivå, men også for administrasjon og kommuneorganisasjonen for øvrig i forhold til tilrettelegging, omdømmebygging, nettverksjobbing og aktiv innsats for å tiltrekke seg ny virksomhet.

Kompetanse er valgt som et sentralt satsingsområde i kommuneplanarbeidet. Tynset skiller seg ut fra øvrige innlandskommuner ved at utdanningsnivået i befolkningen er meget høyt. Dette er ikke bare en viktig ressurs i forhold til videre utvikling av kompetansemiljøer i området, men også i forhold til arbeidet med å trekke til seg nye kompetanse arbeidsplasser. En viktig sak er å arbeide for desentralisert høgskoleutdanning på Tynset, da særlig sykepleierutdanning.

Det er bevilget godt over kr 200 millioner til etablering av helsearkiv på Tynset. Det har vært en langvarig prosess med stor innsats fra politisk nivå i Tynset kommune. Byggeprosjektet er nå godt i gang og skal stå ferdig i 2019. Helsearkivet vil gi rundt 60 arbeidsplasser. Dette er viktige kompetansearbeidsplasser som vil ha positive ringvirkninger for hele regionen.

Tynset kommune er en stor organisasjon med kvalifiserte og dyktige medarbeidere. Det er et godt grunnlag for gjennomføring av nødvendig omstillinger og utvikling av tjenestetilbudet. Det er viktig at Tynset bidrar til å skape vekst og positiv utvikling i hele regionen.

Arild Einar Trøen
Rådmann

FORUTSETNINGER/ RAMMER

LØNNS- OG PRISFORUTSETNINGER

I økonomiplanen benyttes faste priser på 2018 nivå for hele perioden. Fra 2017 til 2018 er det forutsatt lønnsvekst på 3,1% og prisvekst på 2,0%.

DRIFTSRAMMER

Fellesinntekter:

8000 KONSESJONSAVGIFTER

Innbetalte konsesjonsavgifter i forbindelse med kraftproduksjonen i Orklavassdraget og Glåmavassdraget. Konsesjonsavgiftene avsettes til næringsfondet.

8010 SALG AV KONSESJONSKRAFT

Tynset inngikk i 2005 en avtale med forvaltningsfirmaet Ishavskraft om salg av kommunenes konsesjonskraft. Avtalen ble fornyet etter anbudskonkurranser i 2010 og 2014. Kommunen rår over ca. 49 GWh. Anslaget for inntekter i 2018 er satt opp med bakgrunn i prognose.

8100 FORMUE- OG INNTEKTSSKATT

Når det gjelder skatteanslaget, er det benyttet beregninger foretatt av KS.

8101 EIENDOMSSKATT

Eiendomsskatten utskrives med 7 % av takstgrunnlaget. Fra og med 2010 er eiendomsskatt utskrevet i hele kommunen. Det er i fremlegg til statsbudsjettet for 2018 lagt opp til å fjerne verk og bruk som kategori for eiendomsskatt. For næringseiendommer skal produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skattlegges. Innføring er planlagt fra 2019, med gradvis innføring over fem år. Effekten av forslaget er estimert til ca kr 2 millioner i tapte inntekter for Tynset kommune ved full effekt av endringen.

8200 RAMMETILSKUDD

I rammetilskuddet ligger det innbakt løpende inntektsutjevning. Dette innebærer at dersom skatteinntektene reduseres eller økes sammenlignet med landet for øvrig, blir dette delvis utjevnet ved en reduksjon eller økning i rammetilskuddet samme

året. Utgiftsutjevningen kompenserer for forskjeller i utgiftsbehov mellom kommunene.

8202 ELDREOMSORG, DEKNING KAPITAL-UTGIFTER

Dette gjelder delvis dekning av renter og avdrag i forbindelse med bygging av sykehjemmet og omsorgsboliger for ei investeringsramme på kr 20,1 millioner.

8203 SKOLEBYGG, DEKNING KAPITAL-UTGIFTER

Dette gjelder delvis dekning av renteutgifter i forbindelse med opprusting av skolelokaler ved Tynset barneskole, Fåset skole og Kvikne skole for ei investeringsramme på kr 27,7 millioner.

8300 STATSTILSKUDD FLYKTNINGER

Statstilskudd til arbeidet med integrering av flyktninger avsettes på disposisjonsfond jf. 8600. Anslaget over tilskuddet er usikkert og avhenger av hvor mange flyktninger som reelt sett bosettes i løpet av året. Den største bruken av de avsatte fondsmidlene finner vi igjen under Tynset opplæringscenter, Tynset ungdomsskole, Tynset barneskole, NAV-sosialtjenesten og barnevernet.

8500 RENTEINNTEKTER

Renter på bankinnskudd.

8600 BRUK AV DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfondet er her benyttet til å dekke underskudd i drifta.

8700 PREMIEAVVIK PENSJON

Pensjonspremie:

Hvor mye penger kommunen betaler til pensjonsselskapet hvert år, for å sette av penger til framtidige utbetalinger til pensjon.

Reguleringspremie:

Penger kommunen må betale på toppen av den ordinære premien. Når alle får lønnspålegg øker kommunens pensjonsforpliktelse, fordi pensjonsgrunnlaget øker. Forskjellen på den gamle og nye forpliktelsen må dekkes inn via en reguleringspremie.

Pensjonskostnad: Er beløpet som føres i regnskapet. Det er et fiktivt beløp, som ikke har noe med hva kommunen betaler i pensjonspremie å gjøre. Hensikten har vært å sørge for at pensjonskostnaden blir ganske jevn fra år til år.

Premieavvik:

Hensikten med premieavviket er å utligne de store årlige variasjonene i pensjonskostnader. Regnskapsført kostnad til pensjon har likevel de

aller fleste årene vært langt lavere enn det kommunen faktisk betaler i premie. Differansen mellom innbetalt premie og regnskapsført kostnad, utgjør premieavviket. Pr 31.12.2016 var det akkumulerte premieavviket inklusive arbeidsgiveravgift på 29,1 mill. kr. Dette er penger som fjernes fra driftsregnskapet det året avviket oppstår, og føres i balansen. I stedet utgiftsføres det i driftsregnskapet (amortisering). Se fellesutgifter tjeneste 8701 En av konsekvensene av premieavviket blir etter hvert likviditetsproblemer.

Fellesutgifter:

8500 RENTER PÅ LÅN TIL INVESTERINGER

Det er alltid knyttet usikkerhet til rentenivået fremover. Kommunen har per 31. august 2017 kr 452,8 millioner i langsiktige lån til investeringer og kr 18,7 millioner i lån til videre utlån. Av dette har kr 141,0 millioner fastrenteavtale, mens kr 330,5 millioner har flytende rente. Gjennomsnittlig rente for fastrenteavtalene ligger på 1,8 % p.a.

Rentefot for flytende renter har vi i våre beregninger forutsatt vil ligge på 2,0% i 2018, 2,25% i 2019, 2,5% i 2020 og 2,75% i 2021.

8510 AVDRAG PÅ INNLÅN TIL INVESTERINGER

Avdragsbeløpene skal dekke avdrag i henhold til nedbetalingsplanene for våre innlån.

8600 AVSETNING DISPOSISJONSFOND

Her avsettes statstilskuddet til flyktninger, jf. tjeneste 8300. Midlene brukes over tjenesteområdenes budsjetter til aktive tiltak i integreringsarbeidet.

I tillegg bør disposisjonsfondet styrkes ved hjelp av overskudd i drifta for å bedre likviditet, evne til å takle uforutsette utgifter samt til å finansiere større vedlikeholdsprosjektet. Fra og med 2021 forutsettes det at fondet styrkes gjennom avsetninger som følge av omstillingsvedtak som gir forbedret driftsresultat.

8610 AVSETNING TIL KULTUR- OG IDRETTSFOND

I vedtektene for kulturfondet heter det at 6% av konsesjonskraftinntektene skal avsettes til kultur- og idrettsfond årlig. Med budsjettert inntekt på kr 3,05 millioner utgjør dette til sammen kr 183 tusen i 2018.

8610 AVSETNING TIL BUNDNE DRIFTSFOND

Her avsettes konsesjonsavgiftene til næringsfondet. Dessuten avsettes renter på bankinnskudd for næringsfond.

8701 AMORTISERING AV PREMIEAVVIK PENSJON

Akkumulert premieavvik jf. tjeneste 8700 skal nedbetales over 15 år. Fra og med 2011 er nedbetalings-tiden forkortet til 10 år. Fra og med 2014 er nedbetalingstida ytterligere forkortet til 7 år.

GEBYR- OG BETALINGSSATSER

Gebyr- og betalingssatser forutsettes i utgangspunktet å øke tilsvarende forventet prisstigning.

Spesielt for VAR-området:

Alle gebyrområdene skal ha full inndekning av kostnadene. Ved evt. underskudd memoriaføres dette i regnskapet og dekkes opp ved påfølgende års gebyrer.

OMSTILLINGSPROSJEKT

Tynset kommune møter året 2018 med et driftsnivå som er for høyt i forhold til det inntektsgrunnlag kommunen har. Dette betyr at det er nødvendig å redusere driften i 2018. Men det betyr også at en i perioden 2019-2021 må foreta en årlig reduksjon av driftsnivået tilsvarende om lag kr 7 millioner per år. Dette vil gi et bedret netto driftsresultat til styrking av fond på ca kr 7 millioner pr. år fra og med 2021.

Hvilke tiltak som skal gjennomføres og hvor disse skal implementeres må utredes i løpet av 2018. En reduksjon på om lag kr 7 millioner per år vil ikke være mulig å gjennomføre uten kutt i antall årsverk. For planperioden sett under ett er det nødvendig med tiltak som medfører en reduksjon i størrelsesordenen 20-25 årsverk. I virksomhetsplanen er kuttene fordelt forholdsmessig på utdanning, helse- og omsorg, barnehage samt rådmann og næring. Effekten for utdanningssektoren er i sin helhet lagt på programområde 200 Grunnskole. Effekten for helse og omsorgssektoren er fordelt på programområdene 350 Tjenesten for funksjonshemmede, 360 Hjemmetjenesten og 370 Institusjonstjenesten.

Fellesinntekter og fellesutgifter

(Beløp i 1000 kr)

	Budsjett 2017	Anslag 2017	2018	2019	2020	2021
Fellesinntekter						
8000 Konesjonsavgifter	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
8010 Salg av konesjonskraft	-2 550	-2 050	-3 050	-4 000	-4 000	-4 000
8100 Formue- og inntektsskatt	-125 290	-125 796	-128 730	-128 730	-128 730	-128 730
8101 Eiendomsskatt	-18 780	-19 015	-17 440	-15 540	-15 540	-17 500
8200 Rammetilskudd	-205 530	-207 179	-209 010	-207 350	-207 530	-207 350
8202 Eldreoms., dekn. kap.utg.	-1 690	-1 690	-1 665	-1 695	-1 668	-1 641
8203 Skolebygg, dekn. kap.utg.	-740	-740	-703	-720	-661	-600
8300 Statstilskudd flyktninger	-26 800	-25 000	-20 700	-14 500	-7 400	-3 300
8400 Kalk renter og avskr. VAR omr.	-5 370	-5 370	-4 640	-4 640	-4 640	-4 640
8500 Renteinntekter	-1 870	-1 870	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
8600 Bruk av disposisjonsfond	-1 000	-1 000	-5 000	-6 820	0	0
8700 Premieavvik pensjon	-14 040	-14 040	-15 180	-15 180	-15 180	-15 180
Sum fellesinntekter	-407 160	-407 250	-411 218	-404 275	-390 449	-388 041
Fellesutgifter						
8010 Avsetning til idretts- og kulturfond	153	153	183	240	240	240
8500 Renter gamle lån	10 494	8 000	9 014	9 190	9 530	9 550
8500 Renter nye lån	225	75	463	830	1 720	2 515
8510 Avdrag gamle lån	19 210	19 210	20 156	19 920	19 920	19 670
8510 Avdrag nye lån	450	0	740	1 450	2 750	3 760
8600 Avsetning til disposisjonsfond	18 000	18 000	14 315	14 500	7 557	10 258
8610 Avsetning til bundne dr.fond	3 770	3 770	3 770	3 770	3 770	3 770
8701 Amort. premieavvik pensjon	5 000	5 000	5 270	5 270	5 270	5 270
Sum fellesutgifter	57 302	54 208	53 911	55 170	50 757	55 033
Disponibel driftsramme	-349 858	-353 042	-357 307	-349 105	-339 692	-333 008
Tjenesteområdenes ramme før omstillingsprosjekt			357 307	356 105	353 692	354 008
Omstillingsprosjekt			0	-7 000	-14 000	-21 000
Tjenesteområdenes ramme etter omstillingsprosjekt			357 307	349 105	339 692	333 008

Virksomhetsplan 2018 – 2021

INVESTERINGSBUDSJETTET

Beløp i 1000 kr

RÅDHUSET	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Oppgradering av gammel heis	-	700	700	-	-	-
Ny heis	-	-	-	500	11 500	-
Lydskjerming kontorer 7. etasje	-	100	100	-	-	-
Kommunestyresalen / Utvidelse kjøkken, HCWC 9. etasje	300	485	785	-	-	-
Sum investering	300	1 285	1 585	500	11 500	-
Ubrukte lånemidler	-300	-100	-400	-	-	-
Lån	-	-1 185	-1 185	-500	-11 500	-
Sum finansiering	-300	-1 285	-1 585	-500	-11 500	-

SKOLEOMRÅDET - NYANLEGG	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
1 Tynset ungdomsskole	-	-	-	-	-	-
2 Tynset barneskole	-	-	-	-	-	-
3 Tynset Oppls - Holmen = Folkehelsepark	-	-	-	500	-	-
4 Skoleområdet: sykkelparkering	-	300	300	300	-	-
5 Amfi Holmenplassen m/utescene, "17.mai plass"	-	-	-	-	2 000	-
6 Buldrevegger	50	-	50	-	-	-
7 Gangveier	-	-	-	600	-	-
8 Skolegata	-	-	-	-	900	-
9 Amemoveien , T barneskole	-	-	-	700	-	-
10 Parkeringsområde i Sjukehus skogen	-	-	-	1 000	2 900	-
11 Tilførselsløype N.Ø v.g. skole til skistadion	-	1 500	1 500	-	-	-
Sum investering	50	1 800	1 850	3 100	5 800	-
Spillemidler	-	-500	-500	-700	-760	-
Tilskudd	-	-	-	-100	-300	-
Ubrukte lånemidler	-50	-300	-350	-1 000	-	-
Lån	-	-1 000	-1 000	-1 300	-4 740	-
Sum finansiering	-50	-1 800	-1 850	-3 100	-5 800	-

TYNSET UNGDOMSKOLE	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Utebod	-	-	-	180	-	-
Sum investering	-	-	-	180	-	-
Ubrukte lånemidler	-	-	-	-180	-	-
Sum finansiering	-	-	-	-180	-	-

K-BYGG	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Opprusting eskisterende hall	-	1 250	1 250	10 000	8 750	-
Sum investering	-	1 250	1 250	10 000	8 750	-
Lån	-	-1 250	-1 250	-10 000	-8 750	-
Sum finansiering	-	-1 250	-1 250	-10 000	-8 750	-

TJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Basseng og garderobes	5 750	8 125	13 875	-	-	-
Sykkelskur/bod Olaf Røstgate 31	-	130	130	-	-	-
Sum investering	5 750	8 255	14 005	-	-	-
Ubrukte lånemidler	-5 750	-130	-5 880	-	-	-
Lån	-	-8 125	-8 125	-	-	-
Sum finansiering	-5 750	-8 255	-14 005	-	-	-

Virksomhetsplan 2018 – 2021

HELSETJENESTEN	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Utredning legekantor/helsestasjonslokaler	-	200	200	-	-	-
Garasje /sykkelparkering	-	-	-	400	-	-
Sum investering	-	200	200	400	-	-
Ubrukte lånemidler	-	-200	-200	-400	-	-
Sum finansiering	-	-200	-200	-400	-	-

HJEMMEBASERTE TJENESTER	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Utfasing analog trygghetsalarm	350	-	350	-	-	-
Velferdsteknologi (Prosjekt Hospital IT og FARTT)	-	2 800	2 800	250	-	-
Furumoen - ombygging	230	-	230	-	-	-
Enan - Sprinkleranlegg	2 000	-	2 000	-	-	-
Forying og styrking av bilpark	-	400	400	400	400	400
Sum investering	2 580	3 200	5 780	650	400	400
Tilskudd	-	-1 400	-1 400	-	-	-
Ubundet investeringsfond	-350	-	-350	-	-	-
Ubrukte lånemidler	-2 230	-400	-2 630	-400	-400	-400
Lån	-	-1 400	-1 400	-250	-	-
Sum finansiering	-2 580	-3 200	-5 780	-650	-400	-400

INSTITUSJONSTJENESTEN	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Utbygging alternativ oppvarming Tjønnsosenteret	310	-	310	-	-	-
Frysmaskin produksjonskjøkken	-	400	400	-	-	-
Kjøkkeninnredning Skjermet avdeling	-	-	-	500	-	-
Utbedring adkomst Kongsheim	-	-	-	100	-	-
Sum investering	310	400	710	600	-	-
Lån	-	-	-	-500	-	-
Ubrukte lånemidler	-310	-400	-710	-100	-	-
Sum finansiering	-310	-400	-710	-600	-	-

KULTURTJENESTEN	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Opprusting storsalen	1 194	400	1 594	-	-	-
Biblioteket - foryng	-	200	200	-	-	-
Veslesalen - nye stoler	-	-	-	360	-	-
Kulturkafeen og galleri Elgen	-	-	-	-	200	-
Kulturskolen - lyddemping	-	210	210	-	-	-
SMEA - opprusting	-	-	-	110	280	830
Sum investering	1 194	810	2 004	470	480	830
Ubundet investeringsfond	-1 194	-400	-1 594	-	-	-
Ubrukte lånemidler	-	-410	-410	-360	-200	-
Lån	-	-	-	-110	-280	-830
Sum finansiering	-1 194	-810	-2 004	-470	-480	-830

TYNSET KIRKELIGE FELLESRÅD	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Kvikne kirke - restaurering	4 106	-	4 106	-	-	-
El forsyning ovner	864	-	864	-	-	-
Brannsikring av kirkene	-	-	-	-	3 000	3 000
Sum investering	4 970	-	4 970	-	3 000	3 000
Ubrukte lånemidler	-4 970	-	-4 970	-	-	-
Lån	-	-	-	-	-3 000	-3 000
Sum finansiering	-4 970	-	-4 970	-	-3 000	-3 000

Virksomhetsplan 2018 – 2021

TEKNISKE TJENESTER	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
ENØK	6 371		6 371	-	-	-
Utleieboliger	4 750		4 750	-	-	-
Ombygging Kongsveien 5	-	-	-	100	-	-
Tronstua/Skogly	100	-	100	-	-	-
Bygging kaldt lager driftssentralen	-	-	-	-	1 900	-
Brøyteutstyr	-	165	165	-	-	-
Branngarasje	15 700	-	15 700	-	-	-
Asfaltering Haversveien	-	-	-	-	1 100	-
Asfaltering Grendveien	-	-	-	2 300	-	-
Asfaltering Vedalen	-	-	-	1 100	-	-
Asfaltering Sagengrubba	-	-	-	-	-	1 300
Asfaltering Mellomriksveien	-	-	-	-	250	-
Asfaltering G/S Brydalskrysset-Stampstuen	-	-	-	-	150	-
Asfaltering G/S Sjukhusveien-Grendveien	-	450	450	-	-	-
Asfaltering Evensmotrøa	-	-	-	350	-	-
Opprustning Holmengata Iddrettsveien- Aumliveien	-	-	-	3 200	2 800	-
Fortau langs idrettsveien	-	-	-	-	2 400	-
Gatelys arm til Bekkmoen	-	-	-	300	-	-
Gatelys Brubakken	-	200	200	-	-	-
Utskifting av armatur Haverslia	-	380	380	-	-	-
Rundkjøring Domus	-	100	100	-	-	-
Gatelys Liaveien	-	650	650	-	-	-
Kjøp/utbygging nytt næringsområde	3 000	-	3 000	-	-	-
Tilrettelegging ved Tynset brua	-	-	-	150	-	-
Tømmestasjon bobiler	-	300	300	-	-	-
Sum investering	29 921	2 245	32 166	7 500	8 600	1 300
Tilskudd	-1 425		-1 425	-	-	-
Ubundet investeringsfond	-12 700	-	-12 700	-	-	-
Ubrukte lånemidler	-15 796	-400	-16 196	-150	-	-
Lån	-	-1 845	-1 845	-7 350	-8 600	-1 300
Sum finansiering	-29 921	-2 245	-32 166	-7 500	-8 600	-1 300

VANN, AVLØP, RENOVASJON	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Omlegging vann og avløp		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Overvannsledning Holmen gt. O.Røst-Idrettsveien	-	-	-	500	-	-
VA Holmen gt. O. Røstgt.-Aumliveien	-	-	-	-	2 100	-
Utbygging avløp bygda	3 800	1 500	5 300	-	-	-
Utbygging avløp Bangmoen	-	-	-	2 500	2 000	-
Dublering vannledning fra høydebasseng	500	-	500	-	-	-
Utskifting eternittledninger vann	-	-	-	-	1 000	1 000
Utskifting av VA Furumveien	-	-	-	-	-	1 800
Utbedring av Sandvoll pumpestasjon	-	-	-	-	-	1 500
Utbygging VA nytt næringsområde	-	1 100	1 100	1 100	-	-
Sum investering	4 300	4 100	8 400	5 600	6 600	5 800
Anleggsbidrag	-1 440	-800	-2 240	-880	-1 520	-
Ubrukte lånemidler	-2 860		-2 860	-	-	-
Lån	-	-3 300	-3 300	-4 720	-5 080	-5 800
Sum finansiering	-4 300	-4 100	-8 400	-5 600	-6 600	-5 800

Virksomhetsplan 2018 – 2021

PLAN, BYGGESAK OG GEODATA	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Geovekstprosjekt	-	135	135	135	135	135
Sum investering	-	135	135	135	135	135
Ubrukte lånemidler	-	-135	-135	-135	-135	-135
Sum finansiering	-	-135	-135	-135	-135	-135

EGENKAPITALINNSKUDD KLP	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Egenkapitalinnskudd	-	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Sum investering	-	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Ubundet investeringsfond	-	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum finansiering	-	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200

SAMMENDRAG	Overført fra tidligere	Nytt 2018	Sum 2018	2019	2020	2021
Sum investering	49 375	24 880	74 255	30 335	46 465	12 665
Anleggsbidrag	-1 440	-800	-2 240	-880	-1 520	-
Spillemidler	-	-500	-500	-700	-760	-
Tilskudd	-1 425	-1 400	-2 825	-100	-300	-
Ubundet investeringsfond	-14 244	-1 600	-15 844	-1 200	-1 200	-1 200
Ubrukte lånemidler	-32 266	-2 475	-34 741	-2 725	-735	-535
Lån	-	-18 105	-18 105	-24 730	-41 950	-10 930
Sum finansiering	-49 375	-24 880	-74 255	-30 335	-46 465	-12 665

BESKRIVELSE AV TILTAKENE I INVESTERINGS- BUDSJETTET

RADHUSET

Utbygging heis

Heisen ble rehabilitert i 2006. Den har mange komponenter med svært høy kvalitet, men styresystemet noe foreldet, likeså motor og drivsystem for heisstoldør. Det foreslås en rehabilitering der slitte komponenter skiftes/oppgraderes. Kostnad ca. kr 700 000,-.

Det foreslås å utrede behovet, samt planlegge for ny heis i 2019, og eventuelt bygge ny heis i 2020.

Fornyng av kommunestyresal

Kommunestyresalen ble renoveret i fjor. Det er ikke HCWC i etasjen og det er sett på muligheten for å bygge et HCWC. Det vil da kun bli et toalett i etasjen. Dette betinger flytting av kjøkkenet og et av kontorene i 9. etasje.

Tynsetskolene

SKOLEOMRÅDET

Uteområdet - nyanlegg

Det vises til formannskapssak 15/622 og kommunestyresak fra november 2015:

«Skoleområdet – nyskapende uteanlegg».

Vi er godt i gang med å realisere utviklinga av skoleområdet. Næranlegget mot Ungdomsskolen og rehabilitering og utvikling av området rundt Barneskolen er prioritert. For å komme videre med de planlagte anleggene, der «Folkehelsepark» perspektivet er framtreddende, er det viktig at vi kommer i gang med parkeringsarealet i Sjukehuskogen og interne gangveier. I videre planlegging tas det høyde for at halvparten av Holmenplassen kan være riggområde hvis det skal bygges svømmeanlegg.

1 Tynset ungdomsskole

3 anleggsenheter innenfor anleggsstedet Tynset ungdomsskole:

1. Kunstgrasflate på «Holmenplassen», 50 x 30 meter, deles opp i 2 balløkker som er søkegrunnlaget for spillemidler. Totalt kr 1,2 mill. Har fått tilsagn om kr

600 000 i spillemidler. Kunstgras ferdig lagt høsten 2017. Gjenstår å lage fysiske avgrensinger nord og vest for banen.

2. «Tuftepark» og volleyballanlegg med belysning mellom Tynset ungdomsskole og Holmen. Ferdig høsten 2017.
3. Aktivitetspark = Sosiale rommet «se og bli sett», inngang mot uteområdet og Tynsethallen. Et sted for å prate/filosofere/kose seg, men også stimulere til noe aktivitet. Dette vil inneholde benker, bord, grøntareal, blomsterkrukker, bordtennis, utesjakk, aktivitetsapparater, m.m. Formålet er aktivitet, sosialisering og inkludering. Området ferdig høsten 2017.

2 Tynset barneskole.

Anlegget fullføres i 2017. Gjenstår sykkelparkering mellom Tynset barneskole og Tynset ungdomsskole (se pkt.4). Det gjenstår også å forbedre trafikksituasjonen i Arnemoveien (se pkt.10).

3 Tynset opplæringscenter – Holmen

Oppstart 2019. Se plan med uteplasser og aktivitetsparker i tilknytning til Holmen. Det er ca. 150 elever ved Tynset opplæringscenter. Utvikling av området rundt Holmen er en viktig del av «Folkehelseparken» - *Inkludering og mangfold - Tynset for alle*. Feste arkitekter engasjeres for ytterligere detaljplanlegging. Det søkes om spillemidler. Kostnad kr. 500 000,- Søker i tillegg Gjensidigefondet.

4 Sykkelparkering og gangveier

Viser til helhetlig plan for gangveier og sykkelparkering ved hver bygning på skoleområdet. Er lagt inn fra 2017. Bygger i høst 4 stk sykkelparkering m/overbygg på tidligere biloppstillingsplass mellom barneskolen og ungdomsskolen. Dimensjonert for 140 sykler. Ved barneskolen skal i tillegg sykkelstativer monteres i Holmengata. For ungdomsskolen ca 20 plasser ved trapp mellom Tynsethallen og skolen.

Byggfag NØ-vgs. utfører arbeider med tak over sykkelparkeringene.

Investeringsbeløp kr. 300 000 i 2018 og kr. 300 000 i 2019.

Statens vegvesen har bevilget kr 700 000 til sykkelparkering og gangveier på skoleområdet, - forutsatt at tiltaket gjennomføres i 2017.

5 Amfi – «Holmenplassen», «17.mai-plassen».

Tynset trenger en oppgradert arena for utearrangementer. Foreslår derfor en oppgradering med amfi rundt Holmenplassen, utformet som amfitrinn med tresviller. Amfiet vil gi 950 sitteplasser, i tillegg er det ståplasser både bak og på siden. Amfiet kan brukes som tribune ved arrangement, uterom for undervisning og trapp for trening. Forutsetter at aktivitetsapparater og andre installasjoner ute på Holmenplassen er mobile.

I anlegget er det lagt inn en mobil utescene. Det åpner for å få 1/3 tilskudd for kulturarenaer = kr 760 000. Denne scena kan også brukes på Rådhusplassen og andre steder. Det er en norskprodusert mobil scenehenger for enkel transport og kort riggetid. Scena er 48 kvm, 4 m høy og scenegolvhøyde 1 m. Planlegges bygd 2020.

6 Buldrevegger

(Klatrevegger)

Ble tilnærmet ferdig høsten 2017, gjenstår fallunderlag ved Tynsethallen til 2018.

7 Gangveier

Nye gangveier inn til skolene fra sør må etableres. Gjelder tilførsel fra Haverslia gjennom sjukehuskogen til Tynset barneskole, Tynset opplæringscenter og Tynset ungdomsskole. Det må etableres sikker kryssning med sjukehusveien, og ledes utenom den trafikkfarlige «Liumbakken.» Må ses i sammenheng med utbygging/ferdigstilling av parkering i sjukehuskogen.

Viser til plan for området. Kr. 200 000 er ekstrabevilget av kommunestyret til parkering og gangveier for oppstart 2017.

Planlagt fullført 2019.

8 Skolegata

Målet er å gjøre den sentrale delen av skoleområdet bilfritt. Når Sjukehuskogen og gangveiene er ferdig utbygd, er planen å bygge om Skolegata og dagens parkeringsareal utenfor ungdomsskolen. Dette arealet blir sykkelparkering for barneskolen og ungdomsskolen (se pkt. 4). Skolegata skal bli bilfri. Foreslår i tillegg å flytte kryssinga av Ringveien ned mot Rådhuset lenger sørover. Dette vil gi bedre trafiksikkerhet og universell utforming i forhold til stigningsforhold. Dette bør sees i sammenheng med utbygginga på

Ramsmoen. Målet er å få inn kr. 300 000,- i sponsormidler. Ferdigstilles 2020.

9 Arnemoveien

Det er planlagt en større utvidelse av parkeringslommen ved barneskolen. Det er på dette stedet stor biltrafikk med privat transport av skolebarn. Samtidig er det stor trafikk av gående/syklende/sparkende elever til og fra alle skolene. Bør derfor gjøres noe med trafikk-situasjonen i dette området. I tillegg til stor lomme foreslås det å stenge Holmengata for gjennomkjøring fram til Arnemoveien.

Planlegges utført 2019.

10 Parkeringsområde i Sjukehuskogen.

Realisering av dette store parkeringsområdet er en avgjørende forutsetning for å gjennomføre den helhetlige planen for skoleområdet. Det er planlagt totalt 180 parkeringsplasser. I tillegg kommer eksisterende plasser mellom Holmenhallen og Holmen. Totalt 220 plasser. Følgende har behov for parkeringsplasser i området: Barneskolen 30 plasser, Ungdomsskolen 30 plasser, Holmen 45 plasser (inkludert gjesteparkering), gjesteparkering for skolene 10 plasser, Tynsethallene/Tynset Friskliv 30 plasser dagtid og 60 plasser kveld, Tynset sjukehus 30 plasser. Utfra dette anslåtte behovet er det pr dato ledig parkeringsplasser.

Den sørvestre delen av området ble avskoget for å bli brukt som riggplass da rundkjøring, ny bussterminal og ny Sjukehusvei ble bygget i 2014-15.

For å komme i gang kunstgressbanen og bygging av sykkelparkering høsten 2017, måtte all bilparkering ved ungdomsskolen og på Holmenplassen flyttes. Derfor er Sjukehuskogen sørvest høsten 2017 klargjort for bilparkering. Det er viktig å fortsette utbygginga i Sjukehuskogen. Arkivutbygging er i gang, Sjukehuset trenger parkering og skoleområdet skal bli bilfritt. Foreslår at Sjukehuskogen bygges ferdig i 2019 og 2020.

11 Tilførselsløype

TIF-skigruppa bygger nå ut Haverslia skistadion med rulleskiløype. Det er viktig å få tilførselsløype fra skoleområdet til Haverslia skistadion. Dette er særlig viktig for idrettslevene ved NØVGS som satser på ski og skiskyting. Det en ser for seg er at eksisterende gang-/sykkelvei langs Fv. 30 benyttes fram til Haversveien og at det bygges en frittliggende

tilførselsløype parallelt med Haversveien herfra og opp til skiarenaen. Prosjektet er spillemiddelberettiget, og det er søkt om kr. 500 000,- i spillemidler.

Beløpet kr 1 500 000 i budsjettet er Tynset kommunes bidrag for etablering av tilførselsløype.

TYNSET UNGDOMSKOLE

Tynset ungdomsskole har behov for lagerrom for utstyr til kroppsøvningsfaget og til satsingen med elever som trivselsledere i skolen.

I dag er det lagret utstyr på lærernes møterom, i ganger, og ved skolens ekspedisjon. Dette er uhensiktsmessig og skaper mye uro ved henting.

Det planlegges en bod som et tilbygg til eksisterende bod ved inngang fra skoleplassen. Dette er en kald redskapsbod i dag.

Ny bod føres opp. Rommet må isoleres og være oppvarmet. En må fjerne to vinduer som i dag gir dagslys inn i gang/garderobe. For å kompensere for dette, er det her medtatt ny LED- belysning.

Prosjektkostnad kr 180 000,-

KROPPSØVINGSBYGGET

Opprusting av eksisterende svømmehall.

Bassenget er oppført i 1964 med en opprusting i 1994-1995. Taket ble skiftet i 2016 -2017.

I 2011 ble Asplan Viak as engasjert for å utarbeide tilstandsrapport for eksisterende basseng. Konklusjonen i rapporten er at bassenget har en høy alder til å være svømmeanlegg, men har gode kvaliteter i form av arkitektur og materialbruk. Til tross for dette er bassenget etter 50 års bruk i dårlig stand. Årsaken er høy alder og endret bruk.

Bruken av bassenget har gjennom årene økt kraftig. I dag brukes bassenget 70 – 80 timer i uka. Bassenget ble bygd for en vanntemperatur på 20-24 grader. I dag er temperaturen 10 grader høyere. Dette medfører økt damptrykk, kondens og belastninger på bygget og tekniske anlegg.

I forslaget til nytt 25 m basseng er det forutsatt opprusting av eksisterende basseng til oppvarmingsbasseng terapi og lignende. Det er videre forutsatt sambruk av inngangspartier garderober og tekniske anlegg. Felles avdampingsanlegg, kjemikalieanlegg og varmepumper. Det er også forutsatt sambruk av garderober og fellesarealer med idrettshaller og frisklivssenter ved stevner og trening. Det er fullt mulig å rehabilitere det gamle bassenget og legge

til rette for senere utbygging av 25 meters basseng.

Asplan Viak as anslo i 2011 kostnaden for opprusting av eksisterende basseng til 16,9 mill kr. Etter dagens priser utgjør dette ca. 20 mill kr. Dette tilsvarer nesten kostnaden ved et nytt 12,5 m basseng på en annen tomt. Hvis en slik løsning velges vil det ved senere bygging av nytt 25 m basseng påløpe kostnader til riving av eksisterende basseng.

Derfor anbefales det at eksisterende basseng opprustes. Rehabilitering har større usikkerheter knyttet til seg enn nybygg både kostnadsmessig og levetid. Dette vil bli avklart med detaljprosjektering og eventuelle overraskelser kan medføre at valgt løsning må vurderes på nytt.

Rehabiliteringen medfører at kommunen vil være uten svømmebasseng i minimum et halvt år. Det forutsettes at utbyggingen forberedes for et nytt 25 m basseng.

TJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Rehabilitering basseng og garderober

Det er avdekket vesentlige mangler ved svømmebassenget på Litun senter. Det er råteskader både i yttervegg i bassengrommet, og i yttervegg i 1 etasje over bassengrommet. Dette i tillegg til betongskader i selve bassenget og i gulvet rundt. Det har derfor vært nødvendig å stenge bassenget for all bruk etter ferien 2017.

Kommunestyret har fattet vedtak om rehabilitering av basseng og garderober på Litun senter. I prosjektet er det også forutsatt et tilbygg som inneholder nye garderober.

Det er foretatt en tilstandsvurdering fra konsulentene i skisseprosjektet. Denne konkluderer med at det er bortkastede penger å flikke på bassenget. Dette må derfor saneres og det må bygges nytt.

Kostnadsnivået ser ut til å være dekkende med følgende unntak:

- Omfang av råteskader er større enn antatt.
- VVS synes underkalkulert.
- Dagens løsning slipper klorvann fra bassenget direkte ut i Lillebekken, det må dermed etableres mengdekontrollert avløp og etableres ny avløpsledning fra bassenget til offentlig spillvannsledning.

Detaljprosjektering pågår og er ferdig til jul, planen er at prosjektet utlyses på anbud i januar 2018. Det er nødvendig å justere budsjettet opp med kr 1 125 000.

Sykkelparkering/ bod Olaf Røsts gate 31

Mange av brukerne og beboere benytter to-mannssykler til trening og rekreasjon. Det er behov for å bygge en låsbar bod/sykkelskur for oppbevaring av disse. En ser for seg at denne plasseres i gavlvegg på eksisterende utebod. Boden må ha låsbar dobbeltdør da disse syklene er brede og plasskrevende.

HELSETJENESTEN

Utredning Fastlegekontor og Helsestasjon

Legekontoret har for lite plass. Fylkeslegen har flere ganger påpekt at kommunen mangler ledige plasser hos fastlegene. Det må opprettes 1-2 ekstra legehjemler med dertil krav om flere kontor og større areal. Det bør gjøres en utredning på plassbehov, og om legekontoret eller helsestasjonen bør flyttes ut av dagens lokaler og eventuelt hvor de i så fall bør flytte. Det er her avsatt penger til en slik utredning. Utredning skal først klarlegge om det er mulig ut fra eksisterende rommasse ved legekontor og helsestasjon og utnytte dagens areal til hensiktsmessige lokaler for begge. Bruk av ekstern arkitekt foreslås. Dersom arealet ikke er tilstrekkelig kan påbygg av etasje over legekontor/helsestasjon utredes. Som en del av kartleggingen må innneklimaet vurderes. Behandlingsrom og venterom mangler vinduer og ventilasjonen er ikke tilstrekkelig dimensjonert for bruken i dag. Dette bør kartlegges i samarbeid med verneombud og BHT. Det kreves måleutstyr som kommunen ikke selv har.

Carport/garasje for legevakts bil kombinert med sykkelparkering.

Akutforskriften stiller krav til utrykningstid for vakthavende lege. I dag er legevakts bilen plassert utenfor akuttinngangen ved legekontoret. Flere ganger har bilen vært nedsnodd når legen kalles ut på utrykning. Dette forsinkes tiden legen bruker på å nå frem til skadested eller pasient. Konklusjon: Tak over legevakts bil bør være en selvfølge. Teknisk avd har fått spørsmål om utredning og kostnadsoverslag av dette. Resultat er forslag om å bygge garasje for hele raden av biler på utsiden av legekontoret. Forslaget her er at man modererer dette noe, og bygger garasje for 2 biler der legevakts bilen står i dag. Daglegevakt

betjenes av 1-2 leger hver dag. Man kan gjerne utvide dette bygget til sykkelparkering med tak. Dette vil gagne hele befolkningen i Tynset. Både besøkende til rådhuset og de som jobber der. Det vil også være et tiltak i tråd med folkehelseplan og ønsket om å være en miljøkommune.

HJEMMETJENESTEN

Velferdsteknologi

Analoge trygghetsalarmer må byttes i digitale alarmer. Det skal i tillegg som del av et fellesprosjekt med alle FARTT kommunene investeres i teknologi både i hjemmetjenesten, Institusjonstjenesten og TFF. Deler av denne kostnaden søkes finansiert gjennom Husbanken. Kommunen er gjennom «FARTT prosjektet» en del av Nasjonalt velferdsteknologi program. Dette støttes av KS, DIFI og flere.

Utbygging/oppgradering bilpark

Vernerunder viser at andelen 4-hjuls trekkere er for liten. Det kjøpes to 4-hjulstrekkere i 2018. Videre bør bilparken rulleres. Det satses på å bytte ut to biler årlig fra 2019. Alle bilene er tenkt kjøpt brukt til ca kr 200 000,- pr. stk.

Furumoen, ombygging

Prosjektet er på det nærmeste ferdigstilt men vi har fått pålegg om utskifting av noen innvendige brannører.

Enan, Sprinkleranlegg

Arbeidet startet i november og vil pågå ut over i 2018, ingen økede behov for midler.

INSTITUSJONSTJENESTEN

Tjønnsosenteret. Utbygging av alternativ oppvarmingskilde

For Tjønnsosenteret bør det finnes reserveløsninger som gjør at beboerne fortsatt kan bo der selv om elektrisitetsforsyningen og fjernvarmen skulle svikte. Dette betyr at vi må inn med et strømaggregat av betydelig størrelse. Det er tidligere bevilget midler for prosjektering.

Produksjonskjøkken Tjønnsosenteret - utskifting og tilpasning av utstyr til et høyere driftsnivå.

- Isvannskjøler
Ny isvannskjøler med 50% større kapasitet enn den gamle.

- Skålpakkemaskin
Brukes til å vacuumere og gasspakke mat. Denne er helt essensiell for å kunne pakke dietter og mat til hjemmeboende brukere.

Kjøkkeninnredning skjermet avdeling.

Fuktskader og slitasje etter 16 år i drift. Det er behov for innredning med benkeplater i rustfritt stål og overflater som tåler stor fuktbelastning.

Utbedring adkomst Kongsheim

Plassen er en stor utfordring for ambulanser og taxi ved levering og henting av pasienter i Kongsheim. Det er ønskelig å fjerne noe beplantning og asfaltere helt inn til belegningsstein ved hovedinngangen.

KULTURTJENESTEN

OPPRUSTING KULTURHUS

Storsalen

Tynset kulturhus fyller 30 år. Huset som en gang var i front, har i dag sakkett akterut når det gjelder teknisk utstyr og inventarer bærer preg av slitasje etter mange års flittig bruk. For tidligere bevilgning er nye stoler i storsalen bestilt.

Bakteppet på scene er utslitt og har blitt lappet flere ganger. Det planlegges overgang til LED-lyskastere og det er behov for å skifte ut noe lyd og bildeutstyr.

Det er minimumsløsninger på teknisk utstyr, noe som gjør at eksterne arrangører ofte må ha med seg eget utstyr. Dette fører til lavere leieinntekter. Samlet restkostnad for å fullføre opprusting av storsalen er anslått til 400 000 kr.

Biblioteket - Fornyning

Biblioteket har vært i bruk siden siste del av 1980-tallet uten at det har vært gjennomført noen oppgradering av betydning. Biblioteket har meget stor bruk, både av egne innbyggere og besøkende. Det er dokumentert 4500 dørpasseringer hver måned. Biblioteket er det første du møter i Kulturhuset og er i mange sammenhenger kommunens ansikt utad. Det settes her av kr 200 000 til forprosjekt.

Veslesalen

Stolene i Veslesalen er i likhet med stolene i Storsalen utslitt. På grunn av siktproblemer er det også behov for å endre på rekkverket på galleriet slik at vi kan benytte alle 12 plassene der.

Samlet kostnad anslått til ca. 360.000 kr.

Kulturkafeen og Galleri Elgen

Kafeen fikk ny innredning for 10 år siden, men innredningen er supplert med gamle bord og stoler for at det skal være nok sitteplasser. Det er ønskelig å kunne supplere med flere stoler og bord av den nye typen slik at kafeen får et helhetlig preg. Det er også ønskelig med noe fast «scenelyssetting» til arrangementer i Nystua, samt at det er behov for å bytte ut/supplere lys i galleri Elgen.

Lydisolering av kulturskolens lokaler

Kulturskolens lokaler i de gamle tannlegelokalene er svært godt egnet for enkeltvis og gruppeundervisning. Men Rommene er ikke lydisolert og dette er til stor sjenanse ved parallell undervisning i de fire ulike rommene.

Det er behov for nye lyddører, fjerne skyvedører mellom rommene, nye lydvegger samt å montere lydfeller i ventilasjonskanaler.

Opprustning Smea

Smea ønskes opprustet til et fullverdig spillerom, til bruk for forestillinger der Storsalen blir for stor og Veslesalen for liten. Vi ønsker å investere i et uttrekkbart amfi i 2 deler, med 6 rader, totalt 66 sitteplasser (77 med gulvrad). Denne konstrueres flyttbar slik at den kan settes i Slusa for lagring mellom forestillinger og også flyttes over i Storsalen for scenebruk.

Det vil bli behov for å oppgradere lysriggen.

Det er medtatt kostnader for tilpasning til bruk i kulturskoleundervisningen.

KIRKELIG FELLESRÅD

Kvikne kirke – restaurering

Det er utarbeidet en tilstandsvurdering for Kvikne kirke som skal være et verktøy for det videre arbeid med kirka. Arbeidet er utført av Norsk Bygningsvern på vegne av Kvikne menighetsråd og Tynset kirkelig fellesråd. Rapporten har i sin beskrivelse en vurdering av de enkelte bygningsdelers tilstand.

Det er lagt nytt spontak i 2017, og det skal tjærebrees på nytt i -18. Det gjenstår mye av det som er satt opp i tilstandsvurderingen, og i 2018 må bl.a. tårnet kontrolleres for råte og skjevheter.

El-forsyning/ovner

Med bistand fra Tynset kommune utredes det også varmepumpe. Det vil gi reduserte

driftsutgifter, men må veies opp mot investeringskostnader. Manglende oppfølging kan medføre at kirken må stenges på grunn av brann- og forbrenningsfare. Det er pålegg om skifte av el-inntak og hovedtavle.

Brannsikring av kirkene

Brann i kirkebygg kan utvikle seg kritisk på kort tid. De fleste branner starter når det ikke er folk til stede i bygget, og gjerne om natten. Derfor trenger de aller fleste kirkebygg et automatisk slokkeanlegg, og ikke kun et brannalarmsystem. Når vannåte- eller sprinkleranlegg fungerer trengs bare 1/10 av det vannet som brannvesenet bruker av vann for å slokke iht. statistikk. Først og fremst fordi slokking starter tidlig og brannen begrenses i størrelse slik at manuell etterslokking kan skje raskt hvis anlegg ikke allerede har slokket. Tidsaspektet er meget avgjørende. Automatisk slokking er et raskt, pålitelig og effektivt tiltak for å begrense skader når det er riktig tilpasset. Selv om det å installere automatiske slokkeanlegg er kostbart, er det betraktelig mer kostbart å miste en kirke i brann. I tillegg har man mistet et viktig og uerstattelig kulturminne, i mange tilfeller også et nasjonalt kulturminne.

TEKNISKE TJENESTER

Tronstuaområdet

Kommunestyret vedtok ved budsjettbehandlingen for 2017 å bevilge kr 100 000 i 2017 og kr 1 200 000 i 2018 til rivning av bygninger og etablering av et parkområde. Det anbefales at bruken av området utredes før beslutning tas og at dette blir behandlet som egen sak.

Ombygging Kongsveien 5 - bygging utleieboliger

I utgangspunktet ble Kongsveien 5 kjøpt for å bygge flere små leiligheter med sentrumsnær plassering. Imidlertid har ikke jernbaneverket akseptert reduksjonen i byggegrensen som var forventet i sentrumsområdet. Dette gjør at det blir mindre byggbart areal på tomten enn tidligere antatt. Det som ligger her er prosjektering etter at reguleringsplan for området er avklart.

Utbyggingen av utleieboliger iht. boligsosial handlingsplan er fullført i 2017.

Bygging av kaldtlager

Kommunen har mye utstyr som burde ha vært oppbevart innendørs for ikke å bli ødelagt. Det som foreslås her er et ca. 200 m² stort kaldt lager som bygges på driftssentralen i Kongsveien 34. Det som er ment lagret her er bl.a. benker, brøyteutstyr, strøsand, rør, kummer, gatelys, skilt, hengere og annet redskap som bør stå under tak.

Brøyteutstyr

Det er tid for fornyelse av noe brøyteutstyr. Det er viktig at mannskapene som drifter offentlige plasser og veier har tilgang til driftssikkert utstyr og derav unngår å stå på verksted med gammelt/utslitt utstyr i brøyteperioder.

Branngarasje

Grunnet offentlige krav måtte Tynset kommune fra februar 2011 flytte sin brannstasjon til midlertidige leide lokaler i Ringveien 3 (Jordkjendbygget.) Her er leieavtale utvidet til sommeren 2018.

Utbygging av ny branngarasje er vedtatt og anbudsutlysning pågår. Planlegges ferdig høsten 2018.

Asfaltering av veier

Veidekket på flere veier er i ferd med å bryte sammen. Tidligere ble det benyttet Ottadekke, som var en rimelig løsning og passet bra til lavtrafikkveier. Etter at det ble satt større fokus på miljø er ikke lenger Ottadekke i handelen. Faste dekker i fremtiden blir derfor lagt som asfalt.

Det er ønske om asfaltering av følgende veier:

- Haversveien
- Vedalen opp til kirka,
- Grendeveien,
- Sagenggrubba
- Evensmotrøa
- Mellomriksveien
- G/S Sjukehusveien-Grendeveien
- G/S Brydalskrysset-Stampstuen

Det er tatt med to gang/sykkelveier da disse er tidligere asfaltert, men grunnforholdene har gjort at asfalten sprekker opp på langs og utgjør fare for bla syklende. Her må det masseutskiftes og isoleres på problemstrekningene.

Opprusting av Holmengata

Mellom skolene og Nytrømoen- området er det tidvis mye trafikk av biler, fotgjengere og

syklistene. Denne veitraseen bør derfor bedres sikkerhetsmessig. Det er i 2016 budsjettet med midler til utarbeidelse av en reguleringsplan for strekningen mellom Nytrømoen og skolene, der trafikksikkerhet vektlegges. Parsellvis utbygging må følges opp med senere bevilgninger til prosjektet.

1. Holmengata mellom Idrettsveien og Olaf Røsts gate.

Holmengata bør bygges med fortau. I dette området består de fleste veiene av et 10-15cm tykt gruslag over leira. I tillegg har fjernvarmen lagt sine rør i deler av veibanen mellom Lyngveien og Mogata. Det frarådes derfor å legge fast dekke på disse veiene uten at en bygger opp et skikkelig veifundamentet først. Det vil si at veiene traues ut og det legges duk, forsterkningslag, bærelag og slitelag. Tykkelsen samlet bør være ca. 80cm.

Dersom en legger asfaltdekke på veiene uten at det gjøres et skikkelig grunnarbeid, vil asfalten ødelegges av telehiv allerede i løpet av den første vinteren. Langs denne traseen er det kun noe forlenging av overvannsnett som må gjøres samtidig.

2. Holmengata mellom Olaf Røsts gate og Aumliveien

Det bør også her bygges fortau. De fleste veiene består av et 10-15cm tykt gruslag over leira. Det frarådes derfor å legge fast dekke på disse veiene uten at en bygger opp veifundamentet skikkelig først. I dette området må en samtidig foreta full utskifting av vann og avløp. Dette ligger ikke inne i kommunestyrets vedtak.

Fortau langs Idrettsveien

For å øke trafikksikkerheten for barn og unge foreslås det at det bygges fortau langs Idrettsveien fra Parkveien til idrettsanlegget på Nytrømoen. Denne parsellen bør inngå i reguleringsplanen for Holmengata. Kostnaden er anslått inkludert grunnerv.

Gatelys, arm til Bekkmoen

Fra Bekkmoen og ned til hovedgangveien over til sykehuset går det en gangvei parallelt med Grendeveien. Langs denne gang-/sykkelveien er det ikke lys verken fra boliger eller Grendeveien, og det virker derfor forholdsvis mørkt her.

Gatelys Liaveien

Det er fortsatt flere veier i Haverslia hvor det ikke er utbygd gatelys. Liaveien går fra Haversveien og fram til Evensmotrøa, der gang-/sykkelveien over til sykehuset starter. Liaveien er derfor en mye brukt gangåre og gatelys vil bedre forholdene for syklende og gående.

Gatelys Brubakken/Vidsyn

Brubakken er skolevei for mange barn som går og sykler her om morgenen og ettermiddagen hver dag. Fotballbanene på Vidsyn benyttes i stor grad av barn og unge som tar seg dit ved hjelp av sykkel. Det er stor biltrafikk ved arrangementer og veien er uoversiktlig. På sensommeren/høsten er det mørkt morgen og ettermiddag/kveld. Det ville derfor være et trafikksikkerhetstiltak å få belyst Brubakken og veien inn til fotballanlegget.

Rundkjøring ved Domus

Sparebanken Hedmarks kunsthund har bevilget midler til utsmykning av rundkjøringa ved Domus. Tynset kommune sitt bidrag er etablere fundamenter for skulpturer, en strømfordelingskum, samt masseutskifte og beplante rundkjøringa.

Kjøp/utbygging av nytt næringsområde

Tynset kommune har ikke mer tilgjengelig næringsarealer å tilby for salg. Kjøp og utbygging av nytt næringsareal er derfor ett av tiltakene i kommunedelplanen for tettstedet. Det som er lagt inn her, er kostnader ved regulering, kjøp av arealer og noe opparbeiding av område. Det er ikke gjennomført forhandlinger med aktuelle grunneiere og kostnadene er derfor usikre.

Tilrettelegging av området ved Tynsetbrua for sirkus og andre aktiviteter

Det er et av tiltakene i delplanen for Tynset tettsted. Det som ligger her er kostnader til planlegging og prosjektering av områder for sirkusplass og annet ved Tynset brua.

Tømmestasjon for bobiler

I dag blir bobilene henvist til hovedpumpetasjonen mellom Domus og det gamle renseanlegget. Her er det et løst kumlokk som man kan løfte til side for å få tømt sin bobil. Det foreslås en permanent tømmestasjon på samme sted, denne vil inneholde kuldesikret vaske og spylemulighet, og vil tilfredsstille de krav som stilles til slik installasjon.

Opprusting Tynset torg

I 2005 - 2008 ble det gjennomført en planprosess som omfattet hele torgområdet. Området ble definert i følgende utbyggingsetapper:

1. Jernbanetorget.
2. Handelstorget
3. Kulturtorget

Jernbanetorget ble detaljprosjektert i 2007/2008 og er ferdig utbygd. Det er utarbeidet planer også for kultur- og handelstorget. Pga. eierskifter og endret bruk, er det behov for å gjennomføre en ny planprosess for handelstorget med de nye grunneierne før det kan utarbeides byggetegninger og igangsettes bygging. Tiltaket er prioritert i kommunedelplanens tiltaksplan. Det foreslås å lage ny reguleringsplan for Tynset sentrum. Prosjektet er i en tidlig fase, det finnes derfor ikke kostnadsoverslag og det er følgelig ikke lagt inn tall i investeringsbudsjettet.

VANN, AVLØP, RENOVASJON

Kommunestyret har vedtatt at Tynset kommune skal ha full inndekning av alle kostnader (også kapitalkostnader) innen gebyrområdene. Dette betyr at kostnadene ved drift og utbygging av vann- og avløpsanleggene dekkes over gebyrene. Etter som kapitalkostnadene dekkes av abonnentene, vil ikke låneopptak til utbygging av vann og avløp ha samme virkning på kommunens økonomi som investeringer til andre utmerkede tiltak dersom en ser disse anleggene over hele deres levetid.

Omlegging av vann og avløp

Tynset kommune har noen gamle ledninger hvor det oppstår lekkasjer på vannledningene og tilstopping av avløpsledninger. I forbindelse med reparasjoner av disse, ser en ofte at ledningene burde legges om for å kunne få ryddet opp i det gamle ledningsnett. Videre bør større fornyinger av va-anlegg gjøres over investeringsbudsjettet.

Overvannsledning langs Holmengata mellom Idrettsveien og Olaf Røsts gate

Va-nettet på denne parsellen er i rimelig bra stand. Det som er lagt inn her, er kun for å forlenge overvannsnett noe der Holmengata krysser Lyngveien.

Vann og avløp langs Holmengata mellom Olaf Røsts gate og Aumliveien

Va-nettet i dette området er modent for utskifting. Det forutsettes her at dette tas samtidig med at Holmengata på samme parsell opprustes.

Utbygging avløp bygda

Norge har forpliktet seg til å forbedre vannmiljøet i alle landets vannforekomster gjennom EU's vanddirektiv. Avløpsdirektivets artikkel 3 stiller krav om at all tettbebyggelse har avløpsnett for avløpsvann, dersom dette ikke medfører uforholdsmessig store kostnader. I K-sak 48/15 ble prinsipper for utvidelse av avløpsnett vedtatt, samtidig med rekkefølge for utbyggingen.

Bygda fra Tverråen og fram mot Næverrøsta ble foreslått utbygd først. Bakgrunnen for prioriteringen er at det her er synlig forurensning i området. Dernest Bygda langs Mellomriksveien fra Oldertrøen til Tverråen. For dette siste anlegget, kan det være aktuelt at abonnentene bygger ut anlegget selv og for egen regning, men at det tas over av kommunen. Bakgrunnen for dette er at de har tilgang på utstyr og ressurspersoner som kan utføre jobben.

Utbygging avløp Bangmoen

I K-sak 48/15 ble utvidelse av avløpsnett til Bangmoen foreslått som 3. utbyggingsområde. Utbyggingen er forutsatt utført i 2. etapper. 1. etappe i 2019 og 2. etappe i 2020.

Dublering av hovedvannledning fra høydebasseng Brekka

I forbindelse med utarbeidelse av hovedplan for vann og avløp er det gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser avdekket at det mest sårbare området for vannforsyninga til Tynset tettsted er strekningen fra høydebassenget og fram til der ledningsnett deler seg med en streng mot Kjæreng og en mot Haverslia.

Utskifting eternittledninger

I Tynset har vi ca. 3,5 km med eternitt vannledningsrør. Disse er ufarlig å bruke i vannforsyningen, men blir sprø med alderen. I hovedplanen for vann er det anbefalt at eternitrørene skiftes ut relativt raskt. Det er forutsatt at det skiftes ut parsell for parsell.

Utskifting av VA Furumveien

Dette er en av de eldre strekningene og det har vært noen lekkasjer opp gjennom årene. Det er i

hovedplanen anbefalt å skifte ut eksisterende VA ledninger i Furumveien.

Utbedring av Sandvoll pumpestasjon

Dette er en av de eldste avløpspumpestasjonene i Tynset. Det er gammelt el-teknisk- og maskinelt utstyr, samtidig som glassfiberen i eldre pumpestasjoner erfaringsmessig blir porøs. Det er derfor på tide å gjøre vesentlige utbedringer på denne avløpspumpestasjonen.

Vann- og avløpsledninger fram til nytt næringsområde

Det er her antydnet kostnader for framføring av vann og avløpsledninger til nytt næringsområde. Det er ikke avklart hvilket næringsområde som bør prioriteres utbygd først. Beløpene er derfor svært usikre.

PLAN, BYGGESAK OG GEODATA

Geovekstprosjekter

Å ha et godt oppdatert og digitalt kartverk er vesentlig for at kommunen skal kunne yte rask og effektiv service til sine kunder og for planlegging av kommunens forskjellige virksomheter framover. Det er lovpålagt at kommunene skal ha et kartverk. Norges offentlige kartverk i digital form består av en samling datasett som til sammen utgjør det offentlige kartgrunnlaget. Dataene skaffes til veie av kommunene og Kartverket i fellesskap med andre offentlige etater. På nasjonalt nivå er det derfor etablert et forpliktende samarbeid, Geovekstavtaler, der kostnadene ved kartleggingsprosjektene fordeles mellom alle parter som har nytte av kartet (Statens kartverk, kommunene, Statens vegvesen, Jernbaneverket, Telenor, Fylkesmannen, Hedmark fylkeskommune, NØK osv.). Kommunen betaler årlig et beløp (rentefri avbetaling) som nedbetaling på sin andel. Det er for 2018 startet et nasjonalt geovekstprosjekt med laserskanning på 5 punkt/m2 og etablering av historiske flybilder. Dette vil føre til kostnader i tiden fremover, uten at beløpes størrelse er helt konkret angitt.

EGENKAPITALTILSKUDD KLP

Alle som etablerer avtale om offentlig tjenstepensjon i KLP skyter inn et egenkapitalinnskudd. Dette innebærer at kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og bedrifter med offentlig tjenstepensjon i KLP også er eiere av selskapet.

BUDSJETTSKJEMA 2A INVESTERINGSBUDSJETTET

(Obligatorisk budsjettskjema)

(Beløp i 1000 kr)

	Budsjett	Budsjett	Regnskap
	2018	2017	2016
Investeringer i anleggsmidler	74 255	32 252	56 571
Utlån og forskutteringer	4 000	4 000	3 962
Avdrag på lån	1 578	1 000	2 686
Avsetninger	0	0	10 820
Dekning tidl. års udekket			
Årets finansieringsbehov	79 833	37 252	74 039
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	-56 846	-26 635	-48 752
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	-208
Tilskudd til investeringer	-5 565	-4 417	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 578	-1 000	-13 619
Andre inntekter			0
Sum ekstern finansiering	-63 989	-32 052	-62 579
Overført fra driftsbudsjettet			
Bruk av avsetninger	-15 844	-5 200	-11 460
Sum finansiering	-79 833	-37 252	-74 039
Udekket/udisponert=0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2B INVESTERINGSBUDSJETTET, FORDELING

Beløp i 1 000 kr	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Budsjett 2016
INVESTERING I ANLEGGSMIDLER	74 255	32 252	61 644
Fordelt slik:			
Rådhus	1 585	1 200	200
Holmenbygget	-	-	1 000
Skoleområdet	1 850	1 625	2 450
Tynset ungdomsskole	-	-	2 520
Kvikne skole	-	427	-
Svømmehallen	1 250	-	-
Tynsetbarnehagene	-	-	28 200
Helsetjenesten	200	-	-
Tjenesten for funksjonshemmede	14 005	6 200	1 170
Hjemmebasert omsorg	5 780	350	-
Institusjonstjenesten	710	-	365
Kulturtjenesten	2 004	500	950
Kirkelig fellesråd	4 970	1 100	3 149
Tekniske tjenester	32 166	13 650	18 940
Vann, avløp og renovasjon	8 400	5 600	1 300
Plan, byggesak og geodata	135	300	300
Egenkapitalinnskudd KLP	1 200	1 300	1 100
Sum anleggsmidler	74 255	32 252	61 644

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Budsjett 2016
FINANSTRANSAKSJONER			
Avdrag på formidlingslån	1 578	1 000	950
Utlån formidlingslån	4 000	4 000	4 000
Sum finanstransaksjoner	5 578	5 000	4 950
FINANSIERINGSBEHOV	79 833	37 252	66 594
FINANSIERING:			
Lånemidler	56 846	26 635	50 469
Salgsinntekter	0	0	0
Tilskudd	5 565	4 417	8 000
Fondsmidler	15 844	5 200	7 175
Innbetalt avdrag investeringslån	1 578	1 000	950
	79 833	37 252	66 594

100 POLITISK STYRING

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	4 226	4 365	3 875	
Antall årsverk				
Ordfører:				Merete Myhre Moen
Årsverksendringer:				

ORGANISERING

Området består av de budsjettkapitlene som omhandler råd og utvalg, regionrådet, takstnemnd for eiendomsskatt, tilskudd til politiske partier, valg og revisjonstjenester.

MÅLING AV INNBYGGERNES HOLDNING TIL TYNSET KOMMUNE

Fokusområder	Indikator	Status 2013	Status 2014	Status 2015	Mål 2018	Snitt
Brukere	Brukertilfredshet – Innbyggerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Brukerens inntrykk av tjenesten som gis	X	5,1	x	5,2	4,6
	Innbyggerens inntrykk av tjenesten som gis	X	4,8	X	4,9	4,3
	Levekår	X	4,8	X	4,9	4,4
	Møte med din kommune	X	4,2	X	4,5	3,5
	Helhetsvurdering	X	4,8	X	4,9	4,0

KOMMENTARER

Kommunen gjennomførte våren 2014 en innbyggerundersøkelse i regi av Bedre kommune. Resultatet fra undersøkelsen ligger godt over landssnittet, men det varierer fra år til år hvor mange kommuner som bruker undersøkelsen. I 2014 var det 24 kommuner som gjennomførte innbyggerundersøkelsen.

Undersøkelsen er omfattende, og bør ikke gjennomføres hvert år. Tynset kommune tar derfor utgangspunkt i at den gjennomføres 1 gang pr valgperiode. Neste undersøkelse vil gjennomføres i 2018.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring, i kr pr. innbygger.	551	978	776	556	441
2	Netto driftsutgifter styring og kontrollvirksomhet, i % av totale netto driftsutgifter. Enhet: Prosent.	1,1	1,2	1,4	1,0	1,0

KOMMENTARER

Nedgang i brutto driftsutgifter til funksjon 100 fra 2015 til 2016 skyldes føring av tilskudd i 2015 som ikke reflekterer driftsnivået.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		4 365	4 365	4 365	4 365
1	Pris- og lønnsvekst	121	121	121	121
2	Ikke valg 2018	-290	290	-290	290
3	Kommunale vigsler (husk gebyrer)	30	30	30	30
4	Arbeid med reiselivsstrategi	200			
5	Finansiering av reiselivsstrategi fra næringsfond	-200			
6	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-50	-50	-50	-50
6	Regionråd - KS 109/17	280	280	280	280
Sum konsekvensjusteringer		91	671	91	671
Budsjettramme 2018-2021		4 456	5 036	4 456	5 036

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Det er beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Ikke valg 2018

Ettersom det ikke gjennomføres valg i 2018 skal disse midlene trekkes fra fjorårets budsjettramme.

3. Kommunale vigsler

Kommunen får fra 01.01.2018 ansvar for borgerlig vigsel. Kostnadsbildet er foreløpig ukjent. For 2018 settes det av kr 30 000. I tillegg legges det inn satser i gebyrregulativet ift kostnader for vigsler som gjennomføres utenfor rådhuset.

4. Arbeid med reiselivsstrategi

Det planlegges med utarbeidelse av reiselivsstrategi i 2018.

5. Finansiering av reiselivsstrategi

Finansieres fra næringsfondet.

6. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

120 RÅDMANNEN OG NÆRING

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	24 950	24 177	22 784
Antall årsverk	26,9	26,7	26,2
Tjenesteområdeleder:	Arild Einar Trøen		

Årsverksendringer:

Økning på 0,2 årsverk skyldes en økning av antall lærlinger på 0,4 årsverk. Staben for øvrig er redusert med 0,2 årsverk.

ORGANISERING

Tjenesteområdet består av rådmannen og stabsfunksjonene: Servicetorget, IKT, næring, personal- og økonomiavdelingen samt Tynset kommunes utgifter til drift av interkommunal tjeneste for landbruk og miljø.

I tillegg er følgende utgifter med i dette budsjettet:

- IKT Fjellregionen IKS (FARTT)
- Frikjøp av tillitsvalgte og hovedverneombud
- Interkommunal innkjøpsordning
- Interkommunal arbeidsgiverkontroll
- Felles personforsikring og kontingenter
- Alle lærlinger
- Bedriftshelsetjeneste
- Felles informasjon
- Utmarkseiendommer

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Utøve tydelig ledelse av Tynset kommune • Gjøre tjenesteområdene gode i sin tjenesteproduksjon • Øke organisasjonens bevissthet på summen av alle små ting
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Har ingen brukerundersøkelse for stab.					
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet	x	4,5	x	4,5	

	Mestringsorientert ledelse	x	4,0	x	4,2	
	Rolleklarhet	x	4,3	x	4,5	
	Mestringsklima	x	4,3	x	4,5	
	Fravær i %					
	Sykefravær	1,3	1,7	2,5	2,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	94,4	97,8	x	98,0	x
Organisasjon	Indikator					
	Utarbeide informasjonsstrategi	Nei	Nei	Ja		
	Strategi for rekruttering	Nei	Nei	Nei	Ja	
	Kompetansearbeid	Nei	Nei	Ja		
	Bruk og etterbruk av kommunale bygninger	Nei	Ja	Ja		

KOMMENTARER

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres hvert 2. år. Neste gang i 2018. De enkelte avdelinger må arbeide målrettet med dette for å forbedre resultatene. Sykefraværet er meget lavt. Organisasjonsmålene er delvis nådd og utført. For rekrutteringsarbeidet er det planmessig arbeid i deler av organisasjonen, helheten må forbedres ytterligere. Enkelte kommunale bygg er solgt. Ytterligere avklaringer for enkelte eiendommer er nødvendig.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Netto driftsutgifter til administrasjon i % av totale netto driftsutgifter.	7,4	7,1	7,0	7,3	7,7
2	Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr pr. innbygger.	4 939	4 966	5 275	5 428	4 785
3	Lønn administrasjon, i % av totale lønnsutgifter.	5,5	5,4	5,4	5,4	6,0

KOMMENTARER

I forhold til sammenlignbar kommunegruppe og Hedmark fylke ligger Tynset kommune på eller under snittet på de tre parametrene, bortsett fra nummer 2 for Hedmark fylke. Derimot er det en økning på kommunens egne tall i 2016 sammenlignet med 2015 for parameter nr 2. Tilsvarende økning har skjedd både i kommunegruppa og for Hedmark.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		24 177	24 177	24 177	24 177
1	Pris- og lønnsvekst	644	643	643	643
2	Økning FARTT	442	442	442	442
3	Økning lærlinger	55	55	55	55
4	Landbruk og miljø	50	50	50	50
5	Prosjekt interkommunalt fellingslag	30	30	30	30
6	Vannområde Orkla	30	0	0	0
7	Tilskudd Tynset Frivilligsentral	15	15	15	15
8	Deltakelse KS-digitaliseringsprosjekt 17/130	112	0	0	0
9	Reduksjon av ramme	-605	-605	-605	-605
10	Omstillingsprosjekt	0	-695	-1 375	-2 099
11	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-150	-150	-150	-150
11	Regionråd (finansiering) - KS 109/17	-280	-280	-280	-280
Sum konsekvensjusteringer		343	-495	-1 175	-1 899
Budsjettramme 2018-2021		24 520	23 682	23 002	22 278

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Økning FARTT

FARTT har for 2018 budsjettert med en økning i sine driftsutgifter på ca 9,7 %. Dette som en følge av økte investeringer og driftsoppgaver. Sett bort fra prisveksten innebærer dette en økning på kr 442 000.

3. Økning lærlinger

Det er lagt inn en økning på antall lærlinger på 0,4 årsverk fra 2017 til 2018. Totalt sett utgjør lærlingene 5,6 årsverk i 2018, fordelt på 16 personer.

4. Landbruk og miljø

Kostnadsvekst for landbruk og miljø utgjør utover prisvekst kr 50 000.

5. Prosjekt interkommunalt fellingslag

Iht kommunestyrevedtak skal Tynset kommune bidra med kr 30 000 i prosjektet med interkommunalt fellingslag.

6. Vannområde Orkla

Tilskudd for drift av sekretariat for vannområde Orkla.

7. Tilskudd Tynset frivilligsentral

Gjennom statsbudsjettet har regjeringen bevilget frivilligsentralen en økning som for Tynset kommune sin del utgjør kr 15 000 utover prisvekst.

8. Deltakelse KS-digitaliseringsprosjekt

KS inviterer alle landets kommuner og fylkeskommuner til å bli med i en finansieringsordning for felles digitaliseringsprosjekter. Formålet med ordninger er å utvikle flere nye felles digitale løsninger for kommunal sektor.

9. Reduksjon av ramme

2,5 % reduksjon i ramma tilsvarer 1 hel stilling. Med unntak av tallene for ansatte i FARTT, lærlinger og tillitsvalgte har antall ansatte i staben gått ned de siste årene. I perioden 2009-2016 har antall årsverk i Tynset kommune økt fra 464,8 til 530. Får å få til en stillingsreduksjon må vi sikre at innføring/forbedring av IKT-systemer gir mulighet for å effektivisere administrasjons- og personalarbeidet. Noe av denne gevinsten er tatt inn i 2017. Ytterligere effektivisering må videreføres i 2018.

10. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

Kommentar til føringer for gebyrsats villreinjakt:

I sak 105/16 den 29.11.16 behandla formannskapet forslag til ny plan for forvaltning av kommunens utmarkseiendommer. Planen ble vedtatt med følgende tillegg:

- Kommunen skal fra 2018 gå inn for et differensiert prissystem på reinsjakt i Forollhogna villreinvald. Det skal legges til grunn det prissystem som er brukt i statsallmenningene i området. Sluttsum, for forskudd og kilopris må, for gjeldene gjennomsnittsvekt for dyreslaga, bli noe samme sum som fastpris brukt i 2017
- Hundetreningskort. Pris fra 2018, starter på kr 170,- pr. døgn. Gjelder 1 person med 1 hund. Dersom det trenes flere hunder av samme person; kr 100,- ekstra pr. hund.

Ved behandling av budsjett for 2018 legges det frem priser på reinsjakt etter eldre modell, justert opp med 2 %. Sak om differensiert prissystem vil fremmes i formannskap i februar. Priser på hundetreningskort legges frem som vedtatt i sak 105/16.

11. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

200 GRUNNSKOLE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	7 023	6 841	6 487	
Antall årsverk	4,8	4,4	4,4	
Tjenesteområdeleder:				
				Bent Kvisle

Årsverksendringer: Årsverksendring skyldes utvidelse av TATO.

ORGANISERING

Utdanningssjefen har ansvar for Fåset skole- og barnehage, Tyllidalen skole, Kvikne skole- og barnehage, Tynset barneskole, Tynset ungdomsskole, Tynset opplæringscenter, TATO samarbeidet og PP-tjenesten for Nord-Østerdal. I tillegg kommer ansvar for koordinering av kompetanse/skoleutvikling for alle grunnskolene i de 6 Nord-Østerdals kommunene. Utdanningssjefen er regionens representant i fora mot Fylkesmannen. Kontoret koordinerer også muntlig eksamen og arrangerer fagdager i fjellregionen. Ny tjeneste er «Kultur for læring, 2930.

Følgende felles budsjettkapitler hører til GRUNNSKOLEN FELLES

- Skoleadministrasjon (2000)
- Grunnskolen generelt
 - IKT grunnskolene (2010)
 - Kompetanseutvikling (2010)
- Grunnskolen, skyss (2020)
- TATO samarbeidet Tynset, Alvdal, Tolga og Folldal (2900)
- Kompetanseutvikling og Kultur for læring i NØ (2930)

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene i Tynset skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status 2014	Status 2015	Status 2016	Mål 2018	Snitt
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel 7.trinn	4,3	4,4	4,5	4,5	4,4
	10.trinn	4,3	4,1	4,1	4,3	4,2
	Mobbing 7.trinn	1,2	1,3	1,3	1,0	1,3
	10.trinn	1,2	1,1	1,4	1,0	1,3
	Vurdering for læring 7.trinn	4,0	3,8	3,8	4,0	3,9
	10.trinn	3,6	3,3	3,2	3,4	3,3
	Mestring 7.trinn	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1

	10.trinn	4,0	3,9	3,8	4,0	4,0
	Faglig utfordring 7.trinn	4,0	4,1	4,1	4,2	4,1
	10.trinn	4,4	4,4	4,2	4,4	4,2
	Brukertilfredshet – foreldreundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Se den enkelte skole					
	Brukerresultat nasjonale prøver.					Landet
	Lesing 5. trinn	52	53	52	52	50
	Regning 5. trinn	52	52	47	52	50
	Engelsk 5. trinn	51	51	49	52	50
	Lesing 8. trinn	51	50	53	54	50
	Regning 8. trinn	52	49	54	54	50
	Engelsk 8. trinn	48	50	53	54	50
	Lesing 9. trinn	57	54	55	56	54
	Regning 9.trinn	55	54	53	56	54
	Bruker-resultat grunnskolepoeng 10. klasse					Landet
	Grunnskolepoeng	40,9	44,2	41,5	42	41,1
	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6) SFO					Landet
	Respektfull behandling					
	Tilgjengelighet					
	Informasjon					
	Brukermedvirkning					
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet			4,8		4,2
	Mestringsorientert ledelse			4,6		3,9
	Rolleklarhet			4,5		4,3
	Mestringsklima			4,7		4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	4,3	3,6	3,7	4,0	
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	87	98,4	95,6	100	
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse	5	11	4	6	

KOMMENTARER

Elevundersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10. trinn. Det er disse tallene som vises her. Skolene gjennomfører elevundersøkelsen for 6.-10. trinn. Målene er minst på nasjonalt nivå. Nasjonale prøver gjennomføres om høsten.

Medarbeiderundersøkelsen viser tall fra skolekontoret og ledergruppa i skolen. Det er totalt 11 personer. Sykefravær viser hele grunnskolen, Tynset opplæringscenter, PPT og barnehagene på Fåset og Kvikne og skole/barnehage administrasjonen.

Resultat i forhold til budsjett er på området 200, skoleadministrasjon, grunnskole felles, skyss, kompetanseutvikling Nord-Østerdal og TATO samarbeidet.

Kompetanse viser tall på hvor mange lærere og rektorer vi har i utdanningsløpet «Kompetanse for kvalitet». Det er i henhold til et videreutdanningsprogram basert på nye kompetansekrav i skolen og regjeringens satsing på «Lærerløftet»..

KOSTRATALL

		2013	2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedm. 2016
1	Elevtall	713	708	723	731		
2	Årsverk	81,3	79,2	78,7	78,2		
3	Brutto driftsutgifter pr. elev	117 009	117 613	117 849	121 191	130 758	112 587
4	Netto driftsutgifter pr. elev	114 550	114 513	112 320	116 589	124 441	109 140
5	Lønnsutgifter pr. elev	92 966	94 246	93 390	96 058	103 331	95 017
6	Skyssutgifter pr. elev	3 779	4 025	4 212	4 212	2 929	3 776
7	Utgifter til lokaler pr. elev	18 399	17 705	17 434	18 409	20 647	16 344
8	Lærertetthet 1.-7. trinn	10.6	11.5	11.5	11,7	10,6	12.4
9	Lærertetthet 8.-10 trinn	12.6	12.3	12.0	12.0	11.9	13.5
10	Lærertetthet alle – ordinær undervisning	14.5	15.1	14.6	15.5	14,0	15.6
11	Andel elever med §5.1 vedtak	5,5	5,4	5.4	6.0	9,2	7,8

KOMMENTARER

Ved sammenligning av drifts- og lønnsutgifter er det nødvendig å ta hensyn til feilkilder som gir grunnlag for korrigering. Skolestrukturen er det viktig å ta hensyn til, når en skal sammenligne kommuner. Det samme gjelder både antall og type ressurskrevende elever. Disse 2 faktorene vil ha vesentlig betydning for hvor høye netto driftsutgifter blir. Tallene for skolene vil variere ut i fra skolestørrelse. Det er dyrere å drifte en liten enhet enn en stor. Videre vil det være forskjeller mellom barnetrinn og ungdomstrinn. På ungdomstrinnet har lærerne lavere leseplikt og elevene har flere timer pr. uke enn på barnetrinnet. Dette fører til at det trengs flere lærere for å undervise tilsvarende elevtall som i barneskolen I tallene er det ikke tatt med husleie og SFO-utgifter.

GENERELLE KOMMENTARER:

Tynset har lavere utgifter enn kommunegruppe 12 på alle parameterne bortsett fra skyss. Hvis vi sammenligner lønnsutgifter hadde kommunegruppe 12 pr. elev kr. 98 763 i utgifter i 2016 og 103 331 i 2017. En økning på 4 568. Tynset har en økning på 2 668 i samme periode. Økningen i driftsutgifter pr. elev har i hele perioden som vises vært lavere på Tynset enn i kommunegruppe 12.

Vi får mye styringsinformasjon i skolen. Utdanningssjefen bruker analyseverktøy, rapporter og brukerundersøkelser aktivt i samhandling og i dialogmøter med skolene. Fra høsten 2016 og fram til 2022 vil Tynset sammen med alle kommunene i Hedmark delta i et skoleutviklingsprosjekt (Kultur for læring) der målsettingen er å løfte utdanningsnivået i Hedmark og øke gjennomføringsgraden i videregående opplæring. Dette skal gjøres ved å ha fokus på læringsmiljøet, skolebasert skoleutvikling og kollektiv kompetanseutvikling. Kommunen må forplikte seg til å sette av midler i fire år (2017-2020). Dette organiserer vi felles i NØ.

Tynset har tre fådeltskoler der Kvikne også er 1-10 skole. Vi har en relativt sett dyr skolestruktur, men bruker allikevel mindre penger enn kommunegruppe 12 og TATO kommunene. Skolene drives godt og vi henter ut stordriftsfordeler på Tynset barneskole og Tynset u-skole. Det er hele tiden en vanskelig balansegang å fordele rammene mellom skolene når elevtallet varierer. Det er også viktig å være tydelig på at smertegrensen for å holde dette nivået nå gir oss store utfordringer. Grendeskolen har fått budsjettkutt og kuttes videre i 2018. Gevinsten av stordriftsfordelene i sentrumsskolene er hentet ut. Vi vil i overgangen til 2018 ha et høyere driftsnivå i grunnskolene enn det rammene tilsier. Det vil være en utfordring å opprettholde et godt læringsmiljø og fortsatt gode læringsresultater framover.

Tabell 1.

Elevprognoser fra 2015-2020 basert på tallgrunnlag fra 2014.

Skoler	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Fåset</i>	59	69	61	61	53	49
<i>Tyllidalen</i>	25	22	19	20	19	19
<i>TB</i>	345	350	358	345	327	326
<i>Kvikne</i>	77	69	68	66	57	58
<i>TU</i>	200	193	187	176	185	181
Totalt	706	703	693	668	641	633

Tabell 2.

Elevprognoser fra 2018-2022.

NB! 2015, 2016 og 2017 i tabell 2 er faktiske elevtall i perioden.

Skoler	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Fåset</i>	60	62	56	57	53	51	50	42
<i>Tyllidalen</i>	23	24	15	16	15	16	23	26
<i>TB</i>	356	365	379	372	366	370	354	328
<i>Kvikne</i>	78	71	71	70	59	58	54	47
<i>TU</i>	206	209	202	191	190	182	177	183
Totalt	723	731	723	706	683	677	658	626

Vi ser at det faktiske elevtallet ligger godt over prognosene. Slik har det vært i mange år. Elevtallet i tynsetskolene har samlet sett over tid vært stabilt tross prognoser.

Styringsdialogen

Følgende prioriteringer ble gjort etter dialogseminaret.

Skoleområdet:

Viser til investeringsbudsjettet. I 2016 og 2017 er uteområdet på Tynset barneskole rehabilitert og videreutviklet. Tufteparken, volleyballanlegget, buldreveggen og aktivitetsparken og kunstgrasbanene på Holmenplassen blir i løpet av høsten 2017 ferdig på området rundt Tynset u-skole og Holmenbygget. Seks spillemiddelsøknader er innvilget.

Grunnet 700 000 i støtte fra Statens Vegvesen er Sjukehuskogen sør fra høsten 2017 tatt i bruk til parkering for Tynset barneskole og Tynset u-skole og det skal settes opp sykkelparkering/sykkelskur for de to skolene.

I 2018 er prioriteringen å fortsette utbygging av parkeringsplasser i Sjukehuskogen og samtidig videreutvikle sykkel og ganglinjer. I tillegg er det avsatt midler til folkehelseparken Holmen.

Folkehelse/inkludering

En satsing på skoleområdet er også en satsing på folkehelse og inkludering. Skoleområdet vil bli en arena for organisert og uorganisert aktivitet. Skolene har også et trivselslederprogram i sin satsing for 2018. Programmet har fokus på sosial kompetanse. Gjennom aktivitet, relasjonsbygging og vennskap skal det bli bedre inkludering og mindre konfliktsituasjoner.

Psykisk helse

Det vil komme et krav til kommunene om egen psykolog fra 2020. Skolesektoren har signalisert et økende behov i to år. Flere andre sektorer gjorde det samme på budsjettkonferansen 2017. Tynset kommune er i en utredningsfase rundt dette. Se beskrivelse under helse.

Tidlig innsats

Gjennom Statsbudsjettet for 2016 og 2017 ble det lagt opp til en satsing på «tidlig innsats». Det kom et øremerket tilskudd i begge år til å ansette flere lærere i 1.-4. klasse. Et viktig mål for regjeringens skolepolitikk er å styrke opplæringen i lesing, skriving og regning på nevnte trinn. I 2018 er styrkingen lagt inn i ramma. Det er varslet et nytt lovforslag i 2019. Denne satsingen er en forberedelse på dette.

Kultur for læring

Stortingsmelding 30 (2003-2004) «Kultur for læring» satte fokus på læring og læringsutbytte i norsk skole. Det er store og systematiske forskjeller i læringsutbytte, og en uforholdsmessig høy andel elever tilegner seg for dårlige grunnleggende ferdigheter. Det er svak gjennomføring i videregående opplæring, og forskjellene mellom elevene skyldes blant annet sosiale ulikheter.

Fra høsten 2016 har Fylkesmannen initiert et stor felles løft i hele Hedmark med navnet Kultur for læring. Denne satsingen har tre bein. Kultur for læring skal være et mål der fokus på læringsmiljøet skal gi bedre læring. Det skal være en arbeidsform der ulike aktører samarbeider bedre enn i dag. Elevenes grunnleggende ferdigheter i sentrale skolefag skal styrkes. Elevene skal utvikle ferdigheter for det 21. århundre med fokus på generell del og samfunnsmandatet. Dette gjøres gjennom et innovasjonsarbeid der forskere skal følge hele prosjektet i seks år. Norsk Forskningsråd støtter denne delen av prosjektet.

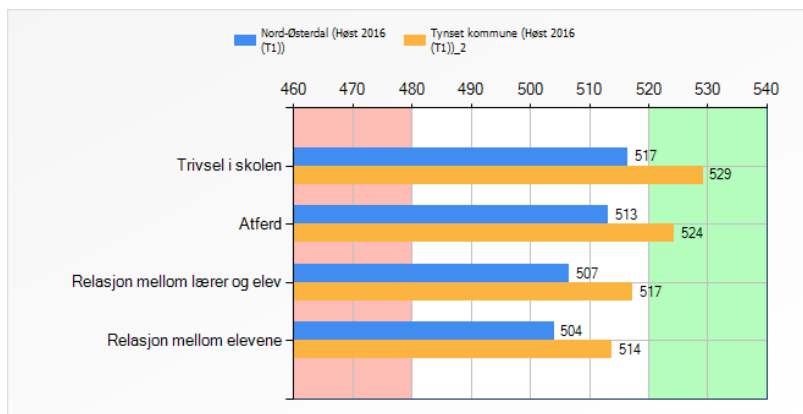
Alle kommunene skal forplikte seg til deltagelse både økonomisk og politisk. Høgskolen i Hedmark ved SEPU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning) har et faglig ansvar for kartlegging og forskning. Kommunen står fritt til valg av skoleutviklingstiltak og hvem de vil støtte seg på i eget utviklingsarbeid. Fylkesmannen beregnet kostnadsrammen for hver kommune i denne satsingen. For Tynset kommune er den satt til 400 000 i en fireårsperiode.

Tynsetskolene har arbeidet grundig med å analysere resultatene fra kartleggingsundersøkelsen høsten 2016. Dette legger grunnlaget for skolenes satsingsområder for å få et bedre læringsmiljø. Arbeid med sosial og faglig trivsel står frem som et fellestrekk hos våre skoler. Skolene presenterer noen av sine resultatet i Virksomhetsplanen. Tiltakene på den enkelte skole ligger også ute på kommunens nettside under «Kultur for læring». Høsten 2018 skal alle skolene gjennomføre en ny kartleggingsundersøkelse for å kunne måle om tiltakene har virket.

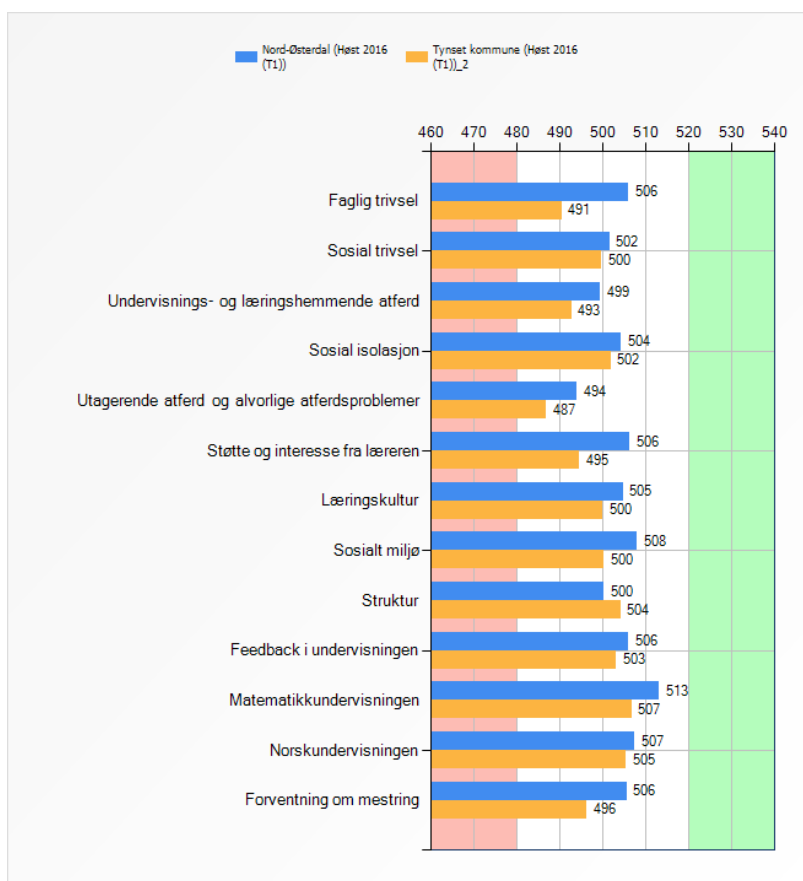
Kartleggingsresultatene vises i en 500 poeng skala der 500 alltid er gjennomsnittet for de resultatene som blir presentert. Alle de matematiske beregninger knyttet til spredning og standardavvik er det tatt hensyn til i skalaen.

I kartleggingen har vi svar fra elever, foreldre, lærere, kontaktlærere, andre ansatte og skoleledere. Vi kan sammenligne skoler, regioner og med hele fylket. Dette gir oss store muligheter til å treffe bedre på utviklingstiltak. I 2017 har vi jobbet mye med analysekompetanse. I 2018 vil fokuset være på tiltak. Vedlagt ligger eksempel på elevsvar for 1.-4. trinn og 5.-10.trinn der Tynset kommune sammenlignes med Nord-Østerdal.

Elev 1-4 trinn - Indikatorer

Elev 5-10 trinn - Indikatorer

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		6 841	6 841	6 841	6 841
1	Pris- og lønnsvekst	161	161	161	161
2	Økte skystakster utover 2%	32	32	32	32
3	Tidlig innsats (lagt under barneskolene)	0	0	0	0
4	Elever med opplæring i andre kommuner	60	60	60	60
5	Kultur for læring	100	100	0	0
6	Redusert reserve spes.ped	-171	-171	-171	-171
7	Omstillingsprosjekt	0	-2 043	-4 117	-6 164
8	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-30	-30	-30	-30
Sum endringstiltak		152	-1 891	-4 065	-6 112
Budsjettramme 2018-2021		6 993	4 950	2 776	729

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Økt takst skoleskyss utover 2%

Her legges inn 1% utover prisstigning på 2%.

3. Nye lærere i barneskolen- tidlig innsats.

I tildelingsbrevet til Utdanningsdirektoratet for 2017 ble det for tilskuddsordningen «Tidlig innsats i skolen» gjennom økt lærerinnsats fra 1.-4.trinn», kap 226 post 63 lagt inn et øremerket tilskudd på kr 1 436 057. Dette er lagt i rammeoverføringer etter grunnskolenøkkel fra 2018. Nye 200 millioner ble lagt inn i Statsbudsjettet for 2018. Til fordeling i 2017 la vi inn 100 000 på hver av de minste barneskolene og 300 000 på Tynset barneskole. Hvis vi ser bort fra de nye 200 millionene som styrkes i frie midler i 2018, vil vi ha en rest overføring skolene på 800 000. Dette legges inn i ramma på barneskolene. 650 000 på Tynset barneskole og 50 000 på hver av de tre minste skolene.

4. Elever med opplæring i andre kommuner.

Tynset har det økonomiske ansvaret for elever som av ulike grunner får opplæring i andre kommuner. Motsatt søker vi refusjon på elever som blir plassert på Tynset.

5. Kultur for læring

Alle kommunene i Hedmark er inne i et seks års forpliktende utviklingsarbeid. Det er satt krav om egenandel. Tynset kommune sin egenandel skal være på 400 000. Med denne økningen ligger vi på 300 000. Resten hentes fra kompetansemidler.

6. Reduksjoner

Reduksjon reserve spesialpedagogiske vedtak i løpet av året utgjør 171 000 kroner

7. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

8. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

211 FÅSET SKOLE OG BARNEHAGE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	9 234	9 416	9 868
Antall årsverk	15,1	16,2	18,4
Tjenesteområdeleder:	Marte Grann Vingelen		

Årsverksendringer:

Reduksjon i årsverk grunnet redusert behov for spesialundervisning fra h-18., overføring av assistentressurs fra barnehage til skole og noe reduksjon i lærerstilling.

ORGANISERING

Skolen, skolefritidsordningen (SFO) og barnehagen er samlet under ett felles tjenesteområde under ledelse av rektor.

Fåset skole:

- Organisert i tre trinn (1.-3.trinn, 4.-5.trinn og 6.-7.trinn). Totalt 56 elever skoleåret 2017/2018
- Fast arbeidstid for lærerne, bundet 36 t/u i 100 prosent stilling
- SFO-tilbud 5 dager pr uke, morgen og ettermiddag med åpningstid fra kl.0700 – 16.30. På morgen, i ferier og dager med få elever, er SFO organisert i samarbeid med barnehagen.

Fåset barnehage

- Loken 0-5 år med 17 unger. Åpent 5 dager i uka med åpningstid fra kl. 07.00 – 16.30

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene i Tynsetskolene skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring • Kvalitet i barnehagetilbudet • Sammen skape framtidstro
-------------------------------	--

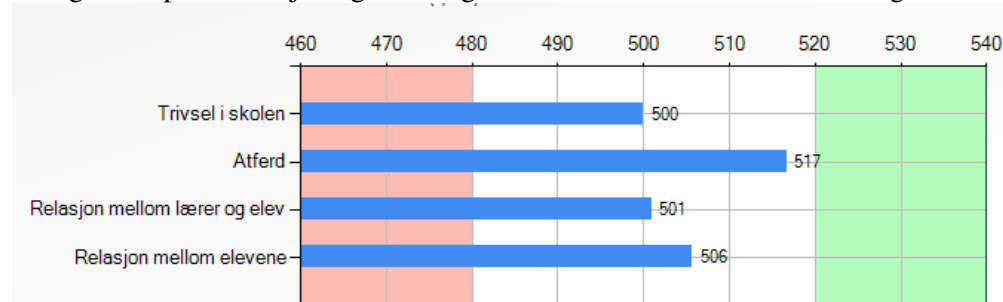
Fokusområder	Indikator	Status 2014	Status 2015	Status 2016	Mål 2018	Snitt 2016
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel	4,4	4,2	4,3	4,4	4,4
	Mobbing	1,1	1,6	1,5	1,0	1,3
	Vurdering for læring	4,3	3,9	4,0	4,2	3,9
	Mestring	4,1	4,0	3,8	4,1	4,1
	Faglig utfordring	4,2	4,5	4,1	4,3	4,1
	Brukerresultat nasjonale prøver					Landet
	Lesing 5. trinn	51	50	51	50	50

	Regning 5. trinn	48	51	48	50	50
	Engelsk 5. trinn	42	51	53	50	50
	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6) SFO					Landet
	Respektfull behandling	5,7	x	5,8	5,7	5,1
	Tilgjengelighet	5,0	x	5,0	5,0	4,7
	Informasjon	4,5	x	5,1	4,6	3,9
	Brukermedvirkning	4,8	x	5,6	4,9	4,3
	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (1-6) barnehage					Landet
	Respektfull behandling	5,5	5,7	5,5	5,5	5,1
	Tilgjengelighet	5,5	5,6	5,5	5,5	5,5
	Informasjon	5,1	5,3	5,1	5,1	4,8
	Brukermedvirkning	5,0	5,0	5,1	5,1	4,9
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5) barnehage					Landet
	Selvstendighet	x	x	4,6	x	4,2
	Mestringsorientert ledelse	x	x	4,9	x	3,9
	Rolleklarhet	x	x	4,6	x	4,3
	Mestringsklima	x	x	4,7	x	4,1
	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5) skole					Landet
	Selvstendighet	x	x	4,9	x	4,2
	Mestringsorientert ledelse	x	x	4,7	x	3,9
	Rolleklarhet	x	x	4,6	x	4,3
	Mestringsklima	x	x	4,7	x	4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	3,3	3,3	2,9	5,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	94,9	97,8	98,0	100	x
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse	0	1	2	1	x

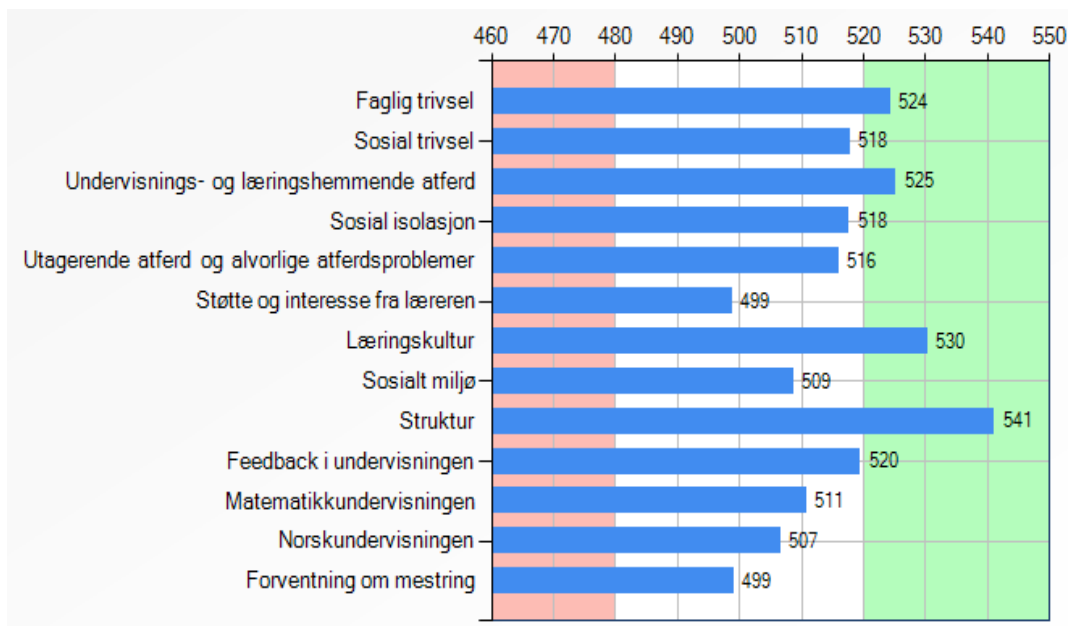
KOMMENTARER

Brukere

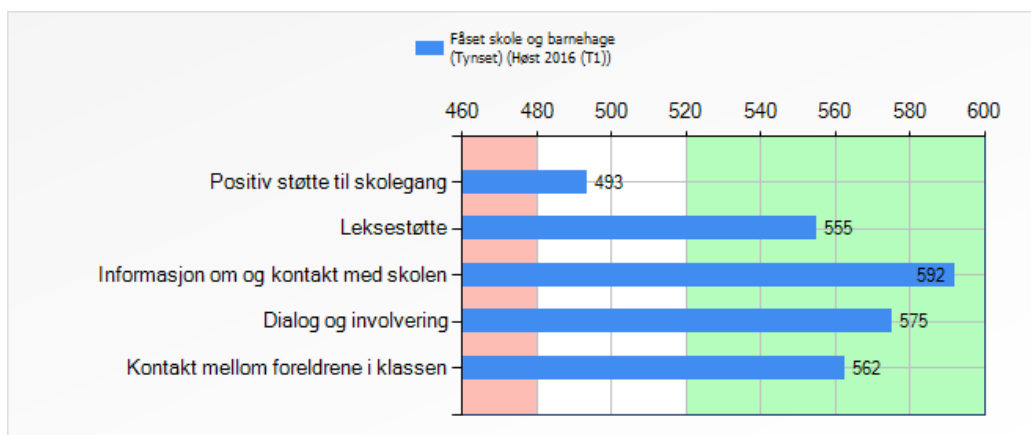
Det er naturlig å se på elevundersøkelsen og kartleggingsundersøkelsen i «Kultur for læring» sammen for 2016. Resultatene fra disse viser at det er viktig å fortsette det ekstra fokuset som både skole og barnehage har på sosial kompetanse. På en mindre enhet er det ekstra viktig å følge tett opp at den enkelte elev trives sosialt, så vel som faglig. Mestring er en viktig indikator både for trivsel og faglig innsats. Vi vil derfor ha særlig fokus på motivasjon og mestring i vårt arbeid med «Kultur for læring» dette skoleåret.

Figur 1 elevresultat 1.-4.trinn

Figur 2 elevresultater 5.-7.trinn

Figur 3 svar fra foreldre

Brukerundersøkelsene i SFO og barnehage viser at foreldrene er svært godt fornøyd med tilbudet som blir gitt og ivaretagelsen av det enkelte barn på disse arenaene.

Medarbeidere

Ut fra resultatet på undersøkelsen kan vi slå fast at vi har høy medarbeidertilfredshet både i barnehagen og i skolen.

Økonomi

Det er en sunn og god økonomistyring ved Fåset skole og barnehage. Det er tradisjon for å være nøktern i ressursbruket. Kombinert med en god ressursutnytting mellom skolen og barnehagen har dette gitt gode økonomiske resultater over tid.

Organisasjon

En lærer avsluttet i vår desentralisert studium på 15 studiepoeng i «arbeid i små skoler» gjennom Høgskolen i Sogn og Fjordane. Formålet med studiet var å styrke kompetansen i oppvekstsenter og nærmiljøskoler med aldersblanding. En fagarbeiderne avsluttet i vår desentralisert grunnstudium i

pedagogikk med fordypning i sosial- og spesialpedagogikk (30 studiepoeng) gjennom høgsolen i Nesna. Inneværende skoleår har vi ingen ansatte på videreutdanning.

Kostratall

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Elevtall	50	60	62		
2	Årsverk – lærere	6,0	6,9	7,0		
3	Netto driftsutgifter pr elev (ikke skyss, sfo og lokaler)	98 745	96 332	106 843		
4	Lærertetthet 1.-7.trinn	9,3	9,5	9,7	10,8	12,3
5	Lærertetthet alle – ordinær undervisning	10,0	11,6	11,8	14,1	15,5
6	Andel elever med § 5-1 vedtak	6,0 %	10,0 %	9,7 %	9,5 %	7,9 %

KOMMENTARER

To store kull på 2. og 3.trinn (13 og 13 elever) gjør at elevtallet på Fåset vil ligge mellom 40-60 elever de neste 5 årene. En økning i andelen elever med § 5-1 vedtak (spesialpedagogisk undervisning) de seneste år, har gitt en økning i antall lærerårsverk. Etter mange år med nedgang i netto driftsutgifter pr elev, har vi nå høyere driftsutgifter igjen. Dette skyldes først og fremst andelen elever med § 5-1 vedtak, der flere har omfattende vedtak.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		9 416	9 416	9 416	9 416
1	Pris- og lønnsvekst	348	348	348	348
2	Tidlig innsats	50	50	50	50
3	Overføring av spes.ped til u-trinn	-400	-960	-960	-960
4	Nye tiltak i høstens 1. klasse	175	420	420	420
5	Reduksjon assistentstilling	-275	-275	-275	-275
6	Reduksjon lærerstilling	-80	-180	-180	-180
7	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-30	-30	-30	-30
Sum endringstiltak		-212	-627	-627	-627
Budsjettramme 2018-2021		9 204	8 789	8 789	8 789

KOMMENTARER

1. Pris - og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017

2. Tidlig innsats

Se kommentar under skoler felles.

3. Overføring av spes.ped til ungdomstrinn

Elever fra Fåset skole med spesialpedagogiske tiltak, som starter ved Tynset ungdomsskole h-18. Det er lagt inn helårsvirkning fra 2019.

4. Nye tiltak høstens 1.trinn

Nødvendig styrking med assistentressurs på 1.trinn fra h-18.

5. Reduksjon i assistentstilling

275 000 betyr en reduksjon på 55% stilling. Det arbeides for å komme ned på et riktig nivå bemanningsmessig i barnehagen, og med en slik reduksjon vil vi være i mål. Utfordringen er å unngå oppsigelser av faste stillinger.

6. Reduksjon i lærerstilling

I forbindelse med budsjettprosessen er vårt oppdrag å redusere ramma for 2018 med ytterligere 80 000. Dette tas ved en reduksjon på 30% lærerstilling fra høsten 2018, med helårsvirkning for 2019.

7. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

212 TYLLDALEN SKOLE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	4 448	4 668	4 615	
Antall årsverk	6,4	7,0	7,2	
Tjenesteområdeleder:				Morten Kroglund

Årsverksendringer:

ORGANISERING

- Skolen er organisert i to team. Et team er 1. - 4.trinn, og det andre teamet er 5. - 7.trinn.
- Grunnet tidligere omstillingskrav og endring av antall elever, er trinnene sammenslått i flere fag. Sammenslåing i flere fag er prioritert for å sikre et system med to lærere til stede. Det bidrar til å optimalisere læringsmiljøet til elevene.
- Fast arbeidstid for lærere, og den er bundet på 35,5 t/u i full stilling.
- SFO-tilbud 4 dager pr. uke – morgen og ettermiddag. På onsdag er det ikke tilbud om SFO.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene i Tynsetskolene skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring • Tyllaldalen skole skal være en skole som aktivt bruker lokalsamfunnet i elevenes tilegnelse av kunnskap og mestring
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2014	2015	2016	2018	
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel	4,5	4,8	4,9	4,5	4,4
	Mobbing	1,3	1,0	1,0	1,1	1,3
	Vurdering for læring	4,3	4,1	4,4	4,3	3,9
	Mestring	4,3	4,0	4,2	4,3	4,1
	Faglig utfordring	4,1	4,2	4,5	4,2	4,1
	Brukerresultat nasjonale prøver (skala poeng, der nasjonalt snitt har verdien 50)					Landet
	Lesing 5. trinn	52	*	62	55	50
	Regning 5. trinn	54	*	56	55	50
	Engelsk 5. trinn	56	*	59	55	50
	* Grunnet få elever og for å ivareta elevenes anonymitet på trinnet publiseres ikke skolens					

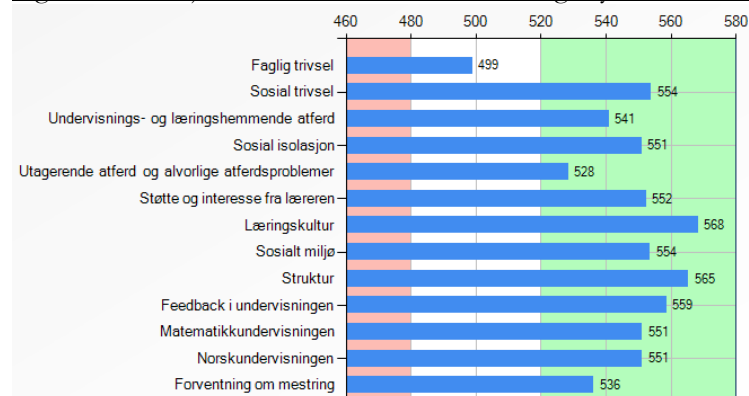
	resultater.					
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – 10-Faktor (skala 1-5, der 5 er best)					Landet
	Selvstendighet	X	X	4,6	4,6	4,2
	Mestringsorientert ledelse	X	X	4,1	4,1	3,9
	Rolleklarhet	X	X	4,5	4,5	4,3
	Mestringsklima	X	X	4,1	4,1	4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	3,8	5,6	1,0	3,5	
Økonomi	Regnskapsresultat					
	Resultat i forhold til budsjett i %	99,4 %	99,7 %	101,4	100	
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse	0	3	2	2	

KOMMENTARER

Læringsmiljøet på Tyllidalen skole blir beskrevet gjennom elevundersøkelsen, som en nasjonal undersøkelse som er beregnet mot 7.trinn. For at vår skole får et bedre grunnlag, er det hvert år 6.og 7.trinn som gjennomfører undersøkelsen. Skolens resultater viser at elevene trives og viser god motivasjon for skolehverdagen. Indikatoren mobbing viser et godt resultat.

Årsaken til at foreldreundersøkelsen ikke er med som indikasjon er på grunn av prosjektet **Kultur for Læring**. I kultur for læring får skolene mulighet til å få tilbakemelding fra foresatte, elever, lærere, assistenter og rektor. Det har bidratt til at skolen har data som gjør at den kan gjøre gode vurderinger for hva som blir et skoleutviklingsprosjekt for å bedre elevenes læring. Tyllidalen fikk 100 % oppslutning på besvarelsene fra alle parter. Skolen har pekt ut to hovedfokusområder.

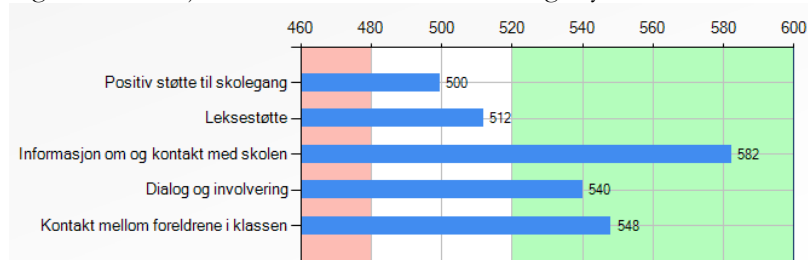
Figur 1: Indikasjoner 5.-7.trinn i kultur for læring, Tyllidalen skole

1. Hovedfokusområde 1: Øke elevenes faglige trivsel på 5.-7.trinn fra 499 til 525 poeng

Selv om indikasjonen «sosial trivsel» er god for 5.-7.trinn, vil skolen ha dette som et tredje fokusområde. Å holde fokus på dette vil være viktig i et læringsmiljø som opplever en endring i elevtallet.

Figur 2: Indikasjoner foresatte i kultur for læring, Tyllalden skole

2. Hovedfokusområde 2: Øke foreldrenes positive støtte til skolegang fra 500 til 525 poeng

Nasjonale prøver er gjennomført for fagene regning, engelsk og lesing. Når en sammenligner nasjonale prøver over tid kan Tyllalden skole vise til gode resultater. Skolen har gjennomgang av resultater sammen med elevene, foresatte og utdanningssjefen. I tillegg til de som gjennomfører nasjonale prøver på femte trinn, har skolen også fokus på de elevene som avgir nasjonale prøver på åttende trinn som kommer fra Tyllalden skole (avgiverskolen). Indikasjonene vi får fra disse elevene brukes for å analysere hvordan skolen drifter mellomtrinnet (5.- 7.trinn) innenfor lesing, matematikk og engelsk.

Tidlig innsats

Å kunne gi tidlig innsats, er det mye fokusert på fra sentralt hold. Det er for å sikre god læring og progresjon tidlig i skoleløpet. Tyllalden skole ønsker å speile «tidlig innsats» idologien fra første til syvende trinn. Det gjør at skolen prioriterer et to-lærer system som gir stor fleksibel bruk av lærerressursene i timene. For å sikre dette prioriterer skolen å slå sammen fremfor å dele trinnene i fag. Skolen prioriterer bruk av leseveiledere i fagene norsk og engelsk.

Medarbeiderne gjennomførte i 2016 10-faktor undersøkelsen, som erstatter den tidligere medarbeiderundersøkelsen. Det er årsaken til at tall fra tidligere år ikke er med. Da skolen har liten erfaring med testen ble måltallene satt lik resultatet. Sammenlignet med resten av landet kan Tyllalden skole vise til gode resultater. Indikasjonen «selvstendighet» skårer meget godt. Arbeidsmiljøet karakteriseres som oversiktlig både for leder og de som arbeider her.

Sykefraværet kan bli brukt som en indikasjon på å vurdere et arbeidsmiljø. På en arbeidsplass med få ansatte må en være forberedt på at sykefraværet kan variere mer enn i andre arbeidsmiljøer. På små arbeidsplasser utgjør en ansatt en stor andel av de ansatte. En ansatt som blir sykmeldt i en lengre periode vil påvirke gjennomsnittet meget. Uavhengig av sykefraværsprosenten, vil jeg karakterisere arbeidsmiljøet som oversiktlig og åpent. Det er ikke avdekket sykefravær som relateres til negativt arbeidsforhold på Tyllalden skole.

Fokus på **kompetanse** innenfor skolesektoren har vært prioritert innenfor TATO og fra sentrale hold. Tyllalden skole, som er en fådeltskole har hatt fokus på dette i flere år. Andelen ansatte som har videreutdannet seg har vært stor. Skolens overordnet mål, er at skolen til enhver tid innehar den kompetanse som kreves.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	Gr. 12 2016	Hedmark 2016
1	Elevtall	29	23	22		
2	Årsverk	5,7	5,7	5,3		
3	Netto utgifter pr. elev (ikke skyss, SFO og lokaler)	158 614	195 685	186 675		
4	Lærertetthet 1.-7. trinn	6,0	4,6	5,3	10,8	12,3
5	Lærertetthet alle – ordinær undervisning	6,7	4,6	5,5	14,1	15,5
6	Andel elever med § 5.1 vedtak	6,9 %	0,0 %	0,0 %	9,5	7,9

KOMMENTARER**Kostra/økonomi**

Når en sammenligner netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning på skolenivå, er det nødvendig å ta hensyn til feilkilder som gir grunnlag for korrigering. Tallene for skolene vil variere ut i fra skolestørrelse. Det er dyrere å drifte en liten enhet enn en stor. Videre vil det være forskjeller mellom barnetrinn og ungdomstrinn. På ungdomstrinnet har lærerne lavere leseplikt og elevene har flere timer pr. uke enn på barnetrinnet. Dette fører til at det trengs flere lærere for å undervise tilsvarende elevtall som i barneskolen. I tallene er det ikke tatt med husleie, skoleskyss og SFO-utgifter.

Elevtall – årsverk – netto driftsutgifter pr. elev.

Elevtallet på skolen har i løpet av flere år blitt noe redusert. Reduksjonen i elevgrunnlaget og kommunens økonomiske utfordringer har ført til at skolen over tid har redusert antall årsverk. Omorganisering av skolens drift gjør at skolen nå i større grad enn tidligere driftes etter fådeltprinsippet. Selv om årsverkene og elevtallet er redusert, er gjennomsnittskostnaden større enn snittet i Hedmark og kommunegruppe 12.

Andel elever med § 5.1 vedtak – Rett til spesialundervisning

Andelen elever med spesialundervisning er lav. Hvis en får elever som trenger spesialundervisning, kan det være andelen blir høy, siden den enkelte utgjør en relativt stor andel av elevmassen.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		4 668	4 668	4 668	4 668
1	Pris- og lønnsvekst	166	166	166	166
2	Tidlig innsats	50	50	50	50
3	Justering grunnet livsfase	31	31	31	31
4	Kutt	-117	-117	-117	-117
5	Rammereduksjon grunnet redusert elevtall	-350	-350	-350	-350
6	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-30	-30	-30	-30
Sum konsekvensjusteringer		-250	-250	-250	-250
Budsjettramme 2018-2021		4 418	4 418	4 418	4 418

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Tidlig innsats

Det vises til kommentar på virksomhetsplanen for Grunnskole felles punkt 3 «Nye lærere i barneskolen- tidlig innsats».

3. Justering grunnet livsfase

I sentrale avtaler for lærere er det retningslinjer for å redusere arbeidsmengden fra ordinær arbeidsmengde. Livsfaser som skal tas hensyn til er nyutdannede lærere, aldersgruppene 55 – 59 år og 60 år og oppover. Livsfasetiltakene vil redusere antall timer skolen kan benytte til undervisning og til andre oppgaver. Justeringen synliggjør merkostnaden for å legge til rette for livsfase. Når tilrettelegging for livsfase opphører vil det trekkes ifra ramma.

4. Kutt drift

Mye av driften for skolen er knyttet opp mot lønn, og skal en klare besparelser må en se på kutt på årsverk. En reduksjon for Tyllidalen skole på kroner 117.000,- vil tilsvare en reduksjon på ca 4,5 timer per uke. Dette vil utgjøre en lærerstilling på ca.18 %. Å ta ut innsparingen knyttet til neste skoleår vil innebære en stillingsreduksjon på ca.42,5 %. En slik reduksjon vil normalt få konsekvenser for organiseringen av driften. Reduksjonen er allerede gjennomført i forbindelsen med planleggingen av skoleåret 2017-2018.

5. Rammereduksjon grunnet redusert elevtall

Elevtallet har de siste årene vært jevnt fallende. Nå er elevtallet på det laveste, før det forventes å stige om noen år. Nåværende elevtall gjør det mulig å drifte skolen med en lavere ramme noen år fremover. Rammereduksjonen totalt vil føre til at skolens årsverk på Virksomhetsplanen reduseres fra 7,0 (2017) til 6,4 (2018) årsverk. Rammereduksjonen vil ikke få konsekvenser organisatorisk, da skolen allerede har omorganisert driften og ferdigstilt planverket tilpasset dette nivået.

6. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

213 TYNSET BARNESKOLE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	29 795	26 797	24 839
Antall årsverk	48,6	43,3	39,4
Tjenesteområdeleder:	 Jostein Sivertsen		

Årsverksendringer:

1. 2 årsverk grunnet nye spesialpedagogiske tiltak fra skolestart 2017/2018 som kommer i tillegg til vedtakene i virksomhetsplanen for 2017
2. 0,8 årsverk tilfaller elev tilhørende Tynset ungdomsskole
3. 2,5 årsverk grunnet justering av tidligere budsjetteringer

ORGANISERING

Tynset barneskole er en landskapsskole, der hvert årstrinn utgjør et landskap. Lærerne er delt inn i team som har ansvar for hvert sitt årstrinn, og de skal med få unntak dekke den faglige- og sosiale opplæringen på sitt trinn. Alle elever har egen kontaktlærer, og grunnet elevtall er det stort sett fire kontaktlærere pr trinn. Skoleåret 2017/2018 startet vi med 379 elever. Vi har en del grupperom på skolen som gir anledning til å dele i mindre grupper for de elevene som har behov for det, men vi mangler noen grupperom for å kunne drive optimalt med tanke på lese- og skriveopplæringen på 1. og 2.trinn og tidlig innsats på alle trinn. Skolen har en spesialpedagogisk avdeling som er innredet og tilrettelagt for multihandikappede elever.

Fra skolestart 2016/2017 har Tynset barneskole ansvar for spesialundervisningen for voksne, § 4A-2, interkommunale barne- og ungdomsgrupper (alternativ læringsarena) § 5.1 og dramagrappa Teatralis et samarbeidsprosjekt mellom TPS, TFF og kulturetaten. Dette ligger til avdelingen Tynset pedagogiske senter (TPS) med egen avdelingsleder som rapporterer til rektor på Tynset barneskole. Undervisningen ved TPS skal gi elevene kunnskap som fører fram mot faglige- og sosiale ferdigheter som skal danne grunnlaget for et meningsfylt liv.

I skrivende stund har vi 29 elever med vedtak etter § 2.8 i Opplæringsloven (krav om særskilt norskopplæring). Dette er elever som kommer med veldig ulik kulturell og skolefaglig bakgrunn, og krever mye tilrettelegging og oppfølging i skolehverdagen

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene i Tynset skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring • Et trygt sted å være, sammen leke og lære
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2014	2015	2016	2018	2016
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel	4,4	4,3	4,6	4,6	4,4

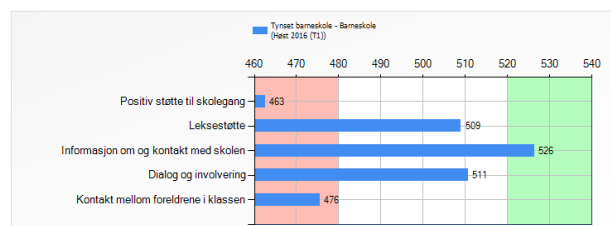
	Mobbing	1,3	1,2	1,2	1,0	1,3
	Vurdering for læring	3,9	3,9	3,6	4,0	4,0
	Mestring	4,0	4,1	4,2	4,2	4,0
	Faglig utfordring	4,3	4,2	4,0	4,0	4,2
	Brukerresultat nasjonale prøve					Landet
	Lesing 5. trinn	52	x	51	50	50
	Regning 5. trinn	52	51	46	50	50
	Engelsk 5. trinn	52	50	48	50	50
	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6) SFO					Landet
	Respektfull behandling	5,6	5,8	x	5,8	
	Tilgjengelighet	5,0	5,2	x	5,2	
	Informasjon	4,2	4,8	x	5,0	
	Brukermedvirkning	4,8	5,2	x	5,2	
	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
Medarbeidere	Selvstendighet	x	x	4,3	4,3	4,2
	Mestringsorientert ledelse	x	x	3,7	4,0	3,9
	Rolleklarhet	x	x	4,3	4,3	4,3
	Mestringsklima	x	x	3,9	4,1	4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	5,6	5,5	10,2	5,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	101,1	99,8	100,3	100,0	
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse	1	1	3	2	

KOMMENTARER

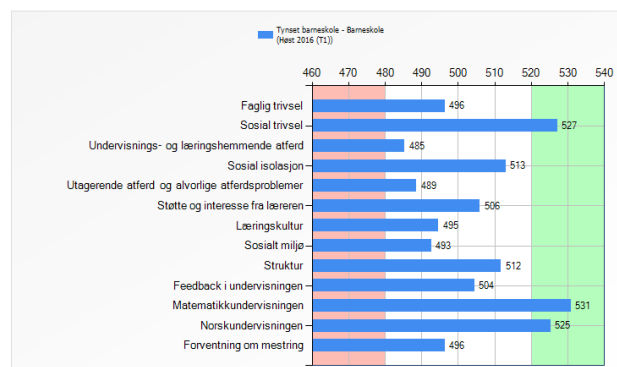
Mål og resultater

Den årlige elevundersøkelsen viser at vi har stor trivsel blant elevene og at tallene for mobbing har vært relativt lave over tid. Samtidig ser vi en tiltakende økning i stress, konsentrasjonsvansker og emosjonelle utfordringer med bakgrunn i elevenes omgang med sosiale medier. Dette er nytt og gjør skolehverdagen krevende for mange elever. Opplæringslovens § 9a (Elevenes skolemiljø) kom i fornyet drakt ved skolestart i år, og denne skjerper skolens plikt til å intervensere når eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt. Det er lovfestet en nulltoleranse mot mobbing og vi kan ikke si oss fornøyd med resultatet på spørsmålet om mobbing før vi er nede på 1,0.

Tynset barneskole er en skole som satser stort på de grunnleggende ferdighetene innenfor regning og lesing med egne regne- og leseveiledere. Dette

Elev 5-10 trinn - Indikatore

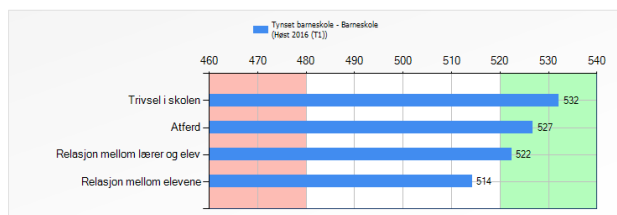

mener vi forplikter i forhold til resultatene på de nasjonale prøvene.

Kartleggingen høsten 2016 gjennom FoU-prosjektet «Kultur for læring» underbygger påstanden om høy grad av trivsel. Gjennom resultatet av kartleggingen har skolen pekt ut noen områder vi ønsker å fokusere sterkere på i årene som kommer for å få til et enda bedre faglig og sosialt læringsmiljø.

Vi skal ha fokus på relasjons- og kommunikasjonskompetanse, sosiale ferdigheter og samarbeidet mellom skole og hjem og mellom foreldrene. Foreldreundersøkelsen er tatt ut som indikator i tabellen ovenfor på bekostning av foreldrekartleggingen i kultur for læring.

Elev 1-4 trinn - Indikatorene

Medarbeidere

Gjennom 10-faktor undersøkelsen fra høsten 2016 ser vi at vi må ha et større fokus på mestringsorientert ledelse og mestringsklima. Dette kan man også lese ut fra svarene på lærerkartleggingen i kultur for læring. Her kommer det svært tydelig fram at de ansatte savner og etterspør mer observasjon og veiledning fra ledelsen. Dette svarer vi opp med at tjue prosent av assisterende rektors stilling settes av til veiledning av alle ansatte.

Kompetanse

Inneværende skoleår har vi to lærere på videreutdanning gjennom *kompetanse for kvalitet* i fagene engelsk og matematikk.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	Gr. 12 2016	Hedmark 2016
1	Elevtall	350	360	367		
2	Årsverk	32,8	30,9	31,8		
3	Netto utgifter pr. elev (ikke skyss, sfo og lokaler)	71 068	68 285	72 032		
4	Lærertetthet 1.-7. trinn	13,1	13,5	13,6	10,8	12,3
5	Lærertetthet alle – ordinær undervisning	16,6	16,7	17,5	14,1	15,5
6	Andel elever med § 5.1 vedtak	5,3	5,4	5,2	9,5	7,9

KOMMENTARER

Elevtallet på Tynset barneskole har vært jevnt stigende de siste fem årene fra 343 elever i 2012 til 379 elever ved skolestart høsten 2017. Samtidig har netto driftsutgiftene vært stabile 70 906 i 2012 mot 72 032 i 2016. Dette har medført en økning i lærertettheten fra 13,7 elever pr lærer i 2012 til 17,5 elever pr lærer i 2016.

Netto driftsutgifter pr elev ved Tynset barneskole er lav. Det er dyrere å drifte en liten enhet enn en stor. Videre vil det være forskjeller mellom barnetrinn og ungdomstrinn. På ungdomstrinnet har lærerne lavere leseplikt og elevene har flere timer pr. uke enn på barnetrinnet. Dette fører til at det trengs flere lærere for å undervise tilsvarende elevtall som i barneskolen. Andel elever med § 5.1 vedtak (vedtak om spesialpedagogisk undervisning) har vært stabile de siste årene, men vi ser at tiltakene nå oftere er større

og mer ressurskrevende. TPS har færre elever i år enn forrige skoleår, men økt timetall. Dette beror på at noen elever § 4A-2 utløser stor ressurs i enetimer spesialundervisning. Det ligger også 2 undervisningstimer som en buffer for sen innsøking, noe vi ser er fornuftig. Timene blir nyttiggjort. I tillegg har barneskolen fått 3,5 logopedtimer fra TPS.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		26 797	26 797	26 797	26 797
1	Pris- og lønnsvekst	954	954	954	954
2	Spesialundervisning 1.trinn skoleåret 2018/2019	208	500	500	500
3	Økt spesialundervisning skoleåret 2017/2018	1 200	1 200	1 200	1 200
4	Spesialpedagogiske tiltak overført Tynset ung.skole	-400	-959	-959	-959
5	Tidlig innsats	650	650	650	650
6	Tilbakeføring av spespedmidler fra TUS	208	208	208	208
7	Justering av tidligere budsjetteringer	1 668	1 668	1 668	1 668
8	Reduksjon kontaktlærerstilling 5.trinn	-670	-670	-670	-670
9	Avvikling av bemannet bibliotek	-500	-500	-500	-500
10	Økte inntekter	-320	0	0	0
11	Avvikling av leirskole	0	-250	-250	-250
12	Avvikling av Trivselsprogrammet	0	-70	-70	-70
13	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-40	-40	-40	-40
Sum konsekvensjusteringer		2 958	2 691	2 691	2 691
Budsjettramme 2018-2021		29 755	29 488	29 488	29 488

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Spesialundervisning 1.trinn skoleåret 2018/2019

Elever med behov for spesialpedagogisk undervisning som starter på 1.trinn høsten 2018. Beregning gjort ut fra dagens sakkyndige vurdering fra barnehagen. Erfaringsmessig viser det seg at behovet for spesialpedagogisk ressurs øker når barnet kommer over fra barnehagen til skolen.

3. Økt spesialundervisning skoleåret 2017/2018

Enkeltvedtak om spesialpedagogiske tiltak fattet i løpet av 2017 ga en økning i 693,5 årstimer med pedagog og 1681,5 årstimer med assistent. Dette utgjør 2 årsverk. Den største økningen er grunnet et større behov enn det som var skissert ved overgangen barnehage-skole.

4. Spesialpedagogiske tiltak overført Tynset ungdomsskole

Elever med spesialpedagogiske tiltak fra Tynset barneskole som starter ved Tynset ungdomsskole høsten 2018. Dette ligger inne med helårsvirkning fra 2019.

5. Tidlig innsats

Gjennom Statsbudsjettet for 2016 og 2017 legges det opp til en ny satsing på «tidlig innsats». Det kom et øremerket tilskudd i begge år til å ansette flere lærere i 1.-4. klasse. Et viktig mål for

regjeringens skolepolitikk er å styrke opplæringen i lesing, skriving og regning på nevnte trinn. I 2018 er styrkingen lagt inn i ramma. Det er varslet et nytt lovforslag i 2019.

6. Tilbakeføring av spespedmidler fra TUS

Foran skoleåret 2017/2018 ble det overført spespedmidler fra barneskolen til ungdomsskolen for elev som startet ved TUS. En tilbakeføring av disse midlene ligger inne her, da det er Tynset barneskole som fortsatt står som arbeidsgiver og lønnsutbetaler for assistentene som følger eleven.

7. Justering av tidligere budsjetteringer

I 2010 hadde Tynset barneskole et årsverk på 47,2 med 385 elever. Fra 2010 og fram til i dag har det vært vedtatt en årlig reduksjon av årsverksramma for Tynset barneskole. I dag har vi 379 elever og en årsverksramme på 43,3. Dette er inkludert de 2,1 årsverkene som ble overført Tynset barneskole fra Tynset opplæringssenter da avdelingen for spesialpedagogisk undervisning for voksne (Tynset pedagogiske senter) ble lagt inn under Tynset barneskole. Det vil si en reell reduksjon på 5 årsverk i skolen og 6 elever færre.

De årlige vedtatte reduksjonene av årsverk og lønnsramma ved Tynset barneskole har ikke blitt fulgt opp med en reell reduksjon av det faktiske årsverket som har ligget stabilt, mens lønnsramma har blitt redusert. Grunnet økte inntekter bl.a. gjennom statlige midler (tidlig innsats og videreutdanningsmidler) og fosterhjemsplasserte elever har skolen klart å holde seg innenfor ramma disse årene.

8. Reduksjon kontaktlærerstilling 5.trinn

En reduksjon i ramma tilsvarende 670 000 kr utgjør en pedagogstilling. Alle pedagogstillingene er knyttet opp mot kontaktlærerfunksjonen eller direkte opp mot spesialpedagogiske tiltak. De spesialpedagogiske tiltakene er det enkeltvedtak på og kan ikke fjernes. Det fjernes en kontaktlærer fra neste års 5.trinn. Konsekvensen er økte grupper pr kontaktlærere (18-20 elever), og at lærerne får fagansvar (planlegging, gjennomføring og veiledning av den enkelte elev) i flere fag. Gir redusert opplæringstilbud med tanke på den faglige- og sosiale oppfølgingen og utviklingen for elevene ved 5.trinn.

9. Avvikling av bemannet bibliotek

Å ha et bemannet bibliotek på barneskolen med en engasjert bibliotekar som fremmer leseglede, stimulerer til fritidslesing og faglig fordypning, samt er tilgjengelig for elever som søker informasjon gjennom ulike kilder har vært et pluss for Tynset barneskole. Tilbudet har stor betydning for elevenes leseferdigheter, men kan ikke lenger kan forsvares økonomisk.

10. Økte inntekter

Økte inntekter gjennom lærere som tar videreutdanning gjennom kompetanse for kvalitet. Vi kan imidlertid ikke basere en varig reduksjon av ramma rundt dette tiltaket. Avvikling av leirskoleopphold på Bjørnsund for 7.trinn og trivselsprogrammet ligger derfor inne som varig endring fra og med 2019. Se pkt 11 og 12.

11. Avvikling av leirskole

Leirskole er ikke en lovpålagt oppgave. Skal vi kunne gjennomføre en forsvarlig opplæring med den elevmassen vi har pr i dag, har vi ikke mulighet til å fjerne flere lærerstillinger. Vi må kutte leirskole for elevene på 7.trinn. Grunnet avtaler gjennomføres leirskole innværende skoleår, men avvikles fra og med skoleåret 2018/2019.

12. Avvikling av Trivselsprogrammet

Kostnadene knyttet til å delta i Trivselsprogrammet beløper seg årlig til ca. kr. 70 000,-. Deltakeravgift kr. 16 000,-, frikjøp ressurslærer 2 time/uke kr. 50 000,- og utstyr ca. kr. 10 000,-. Trivselsprogrammet går ut på at mobbefrie elever på 4.-7.trinn nomineres av de øvrige elevene på skolen til å være trivselsledere som skal lede aktivitet i friminuttene. Dette er et ledd i vårt arbeid med trivsel, skolemiljø og sosial kompetanse. Målene for trivselsprogrammet er som følger:

- Fremme økt og mer variert lek/aktivitet i storefriminuttene
- Legge til rette for at elever skal kunne bygge gode vennskapsrelasjoner
- Redusere konflikter blant elever
- Fremme verdier som inkludering, vennlighet og respekt
- Fremme økt og mer aktivitet i undervisningen

Økt trivsel og mer aktivitet er også viktige faktorer for økt læringsutbytte for den enkelte elev. Det er skrevet avtale med Trivselsprogrammet som går ut skoleåret 2018/2019, men programmet avsluttes fra skoleåret 2019/2020.

13. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

215 KVIKNE SKOLE OG BARNEHAGE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	9 821	9 776	9 550
Antall årsverk	14,5	15,5	15,8
Tjenesteområdeleder:	Kristoffer Flaa Sørensen		

Årsverksendringer: - 1,0 årsverk

ORGANISERING

Kvikne skole er en fådelt skole som drives ut fra en fådeltskolepedagogikk. Vi er organisert i tre team, med en teamleder for hvert team. Visjon for skolen er ”Et trygt og godt sted å være, for å leke, oppleve og lære”. Vi jobber etter kommunes verdier: trygghet, inkludering, optimisme og puls. Skolen er en aktiv bruker av nærmiljøet og uteskole er fast på timeplanen.

Kvikne skole

- 4-delt skole fra 1. til 10. trinn. Lærere organisert i tre team.
- Elevene i 1. og 2. trinn har fri hver onsdag.
- SFO-tilbud fem dager i uka.

Kvikne barnehage

- 1 avdeling, 0 – 5 år. 13 barn.
- Åpent 5 dager pr. uke
- Barnehagen har sommerstengt 3 uker i juli.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Et trygt og godt sted å være, for å leke, oppleve og lære • En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene i Tynset skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2014	2015	2016	2018	2016
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel					
	7.trinn	4.3	4.3	4.6	4.4	4.4
	10.trinn	4.0	3.7	3.9	4.2	4.2
	Mobbing					
	7.trinn	1.1	1.2	1.6	1.2	1.3
	10.trinn	1.0	1.1	2.0	1.2	1.3

	Vurdering for læring 7.trinn	4.1	3.8	3.6	4.0	4.0
	10.trinn	3.3	3.0	3.2	4.0	4.0
	Mestring 7.trinn	4.2	4.1	4.0	4.1	4.0
	10.trinn	3.9	4.1	4.2	4.0	4.0
	Faglig utfordring 7.trinn	3.7	4.1	3.8	4.2	4.2
	10.trinn	5.0	4.3	4.4	4.2	4.2
	Brukerresultat nasjonale prøver (skalapoeng)					Landet
	Lesing 5. trinn	51	54	49	50	50
	Regning 5. trinn	55	53	49	50	50
	Engelsk 5. trinn	51	58	47	50	50
	Lesing 8. trinn	52	55	55	55	50
	Regning 8. trinn	52	59	57	55	50
	Engelsk 8. trinn	51	57	58	55	50
	Lesing 9. trinn	61	55	59	55	54
	Regning 9.trinn	60	57	61	55	54
	Indikator	Status 2014	Status 2015	Status 2016	Mål 2018	Snitt 2016
	Bruker-resultat grunnskolepoeng 10. klasse					Landet
	Grunnskolepoeng	43,4	44,6	44,7	42,0	41,2
	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6) Bhg					Landet
	Respektfull behandling	5,6	5,4	5,6	5,4	5,4
	Tilgjengelighet	5,5	5,3	5,3	5,5	5,5
	Informasjon	5,0	5,1	5,3	4,8	4,8
	Brukermedvirkning	4,9	4,9	5,1	4,8	4,8
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet	Skole Bhg	x	x	4,6 4,8	4,6 4,2
	Mestringsorientert ledelse	Skole Bhg	x	x	4,5 4,6	3,9 3,9
	Rolleklarhet	Skole Bhg	x	x	4,7 4,6	4,3 4,3
	Mestringsklima	Skole Bhg	x	x	4,4 4,6	4,1 4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	Skole Bhg SFO	3,2 4,8 0,0	3,6 3,6 4,8	2,4 1,1 2,8	x x x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	99,8	98,4	99,3	100	x
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse	1	1	1	1	x

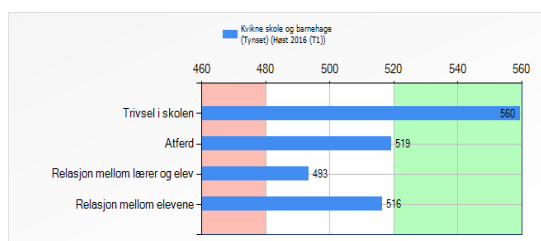
KOMMENTARER

Mål og resultater:

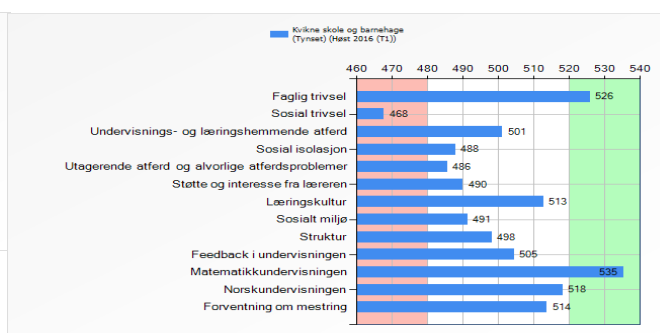
Resultatene fra elevundersøkelsen høsten 2016 viser at vi fortsatt har utfordringer omkring «trivsel». Vi jobber kontinuerlig med det psykososiale miljøet ved skolen. Vi velger å ta med alle elevene i 5. – 7. trinn og 8. – 10. trinn på undersøkelsen. Dette for å få et større utvalg i undersøkelsen. Undersøkelsen viser at elevene trives i timene og er fornøyd med de faglige utfordringene, men trivselen elev – elev er en utfordring. I 2016 viser resultatene at vi ligger høyt på parametere «mobbing». Det er noe vi tar alvorlig og jobber aktivt med kartlegging gjennom elevsamtaler, foreldresamtaler og det generelle miljøet på skolen. Gjennom FoU -prosjektet «Kultur for læring» vil vi sette fokus på nettopp disse utfordringene. Resultatene i «kultur for læring» viser den samme utfordringen omkring det sosiale miljøet blant elevene ved skolen. Som vist i grafen under er utfordringene større på 5. – 10. trinn enn 1. – 4. trinn.

Utdrag av resultater

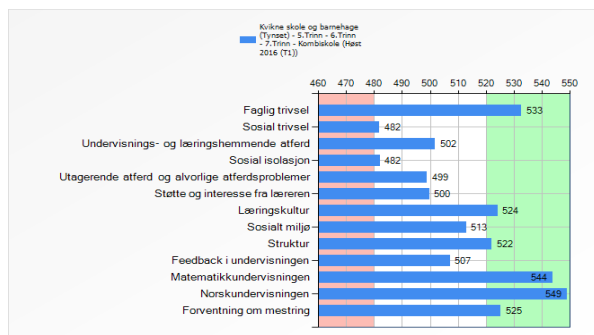
Elev 1. – 4. trinn – Indikatorer

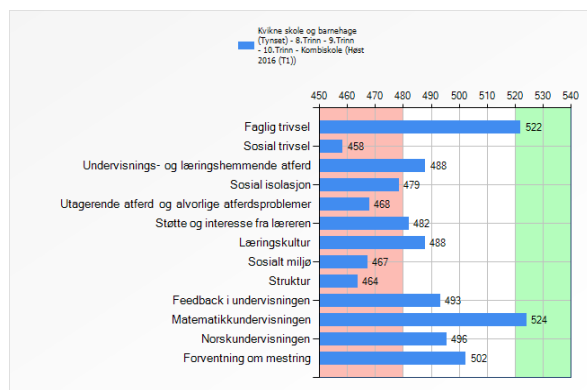
Elev 5. - 10. trinn - Indikatorer

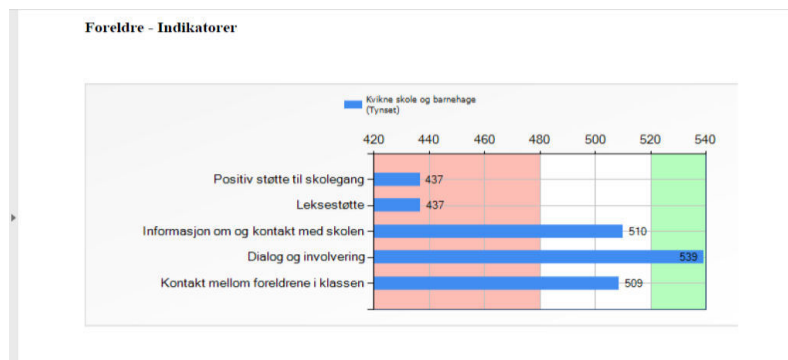
Elev 5. - 7. trinn - Indikatorer

Elev 8. – 10. trinn - Indikatorer

Vi har gjennomført en pedagogisk analyse av resultatene og de samsvarer med de utfordringene som kommer frem i elevundersøkelsen. Det sosiale miljøet og sosial kompetanse vil være fokusområdet fremover. Resultatene på foreldreundersøkelsen er tatt ut av tabellen. Vi har valgt å kjøre foreldreundersøkelsen som er i kultur for læring som måleparameter ut 2020. Resultatene er vist i tabellen under.

Nasjonale prøver viser at vi fortsatt har et sterkt fokus på det faglige utbytte for elevene. På 5. trinn ligger vi like under landsgjennomsnittet, mens på 8. og 9. trinn er vi godt over. Vi ligger i tillegg over landsgjennomsnittet på grunnskolepoeng og eksamenskarakterer. Resultatene er oppgitt i skala-poeng da dette er den nye presentasjonsformen til UDIR. Vi håper at arbeidet med «Kvikne skole i utvikling», «kultur for læring» og fokus på klasseledelse vil øke elevenes læringsutbytte.

Brukerundersøkelsen i barnehagen viser at vi har svært fornøyde foreldre, barnehagen drives godt og har et tett samarbeid med foreldrene og de andre barnehagene i Tynset kommune.

Medarbeidere:

Gjennom medarbeiderundersøkelsen kommer det frem at vi har et godt miljø på arbeidsplassen. Kvikne skole og barnehage har hatt økt fokus på arbeidsmiljøet og det gir utslag i positive svar på undersøkelsen og gjennom medarbeidersamtaler med leder. Lavt sykefravær i skolen og barnehagen bygger opp om dette. Gjennom FoU prosjektet «kultur for læring» er det parametere som omhandler arbeidsmiljø. Her ligger resultatene over gjennomsnittet. Medarbeiderundersøkelsen i barnehagen viser at det jobbes godt med arbeidsmiljøet og de ansatte er trygge på seg selv og omgivelsene.

Resultat i forhold til budsjett viser at vi over tid forholder oss til de rammene som blir gitt.

Organisasjon:

En lærer tar videreutdanning i rådgivning 2 30 stp. gjennom kompetansesenteret på Tynset og Høgskolen i Nesna.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Elevtall	71	78	71		
2	Årsverk-lærere	8,0	8,0	7,7		
3	Netto driftsutgifter pr. elev (ikke skyss, SFO og lokaler)	98 701	89 576	103 929		
4	Lærertetthet 1.-7.trinn	10,2	10,8	10,0	10,6	12,4
5	Lærertetthet 8.-10 trinn	11,5	12,8	12,9	11,9	13,5
6	Lærertetthet – ordinær undervisning	12,1	12,7	12,7	14,0	15,6
7	Andel elever med §5.1 vedtak %	4,2	3,8	4,2	9,2	7,3

KOMMENTARER

Når en sammenligner netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. innbygger 6 – 15 år på skolenivå, er det nødvendig å ta hensyn til feilkilder som gir grunnlag for korrigering. Tallene for skolene vil variere ut i fra skolestørrelse. Det er dyrere å drifte en liten enhet enn en stor. Videre vil det være forskjeller mellom barnetrinn og ungdomstrinn. På ungdomstrinnet har lærerne lavere leseplikt og elevene har flere timer pr. uke enn på barnetrinnet. Dette fører til at det trengs flere lærere for å undervise tilsvarende elevtall som i barneskolen. Antall ressurskrevende elever på skolen vil også avgjøre hvor høye netto driftsutgiftene blir. I tallene er det ikke tatt med husleie, skoleskyss og SFO- utgifter. Tallene ”Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr innbygger 6 – 15 år”, kommunenivå, inkluderer deler av PP-tjenesten sin virksomhet. På skolenivå er ikke PP- tjenesten sin virksomhet med.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		9 776	9 776	9 776	9 776
1	Pris- og lønnsvekst	339	339	339	339
2	Tidlig innsats	50	50	50	50
3	Reduksjon lærerstilling/ass 53%	-344	-344	-344	-344
4	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-30	-30	-30	-30
Sum konsekvensjusteringer		15	15	15	15
Budsjettramme 2018-2021		9 791	9 791	9 791	9 791

KOMMENTARER**1. Pris- og lønnsvekst**

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Tidlig innsats

Se kommentarer under grunnskole felles

3. Reduksjon lærerstilling/assistent 53%

I forbindelse med budsjettprosessen er vårt oppdrag å redusere ramma for 2018 med 344 000. Dette utgjør 3,5% av ramma før pris- og lønnsvekst. Reduksjon i stillinger utgjør 53%. Dette tas ut fra høsten 2018. Det vil i praksis si at vi reduserer med en 100% stilling foran neste skoleår. Vi vil bruke våren 2018 til å se på mulige løsninger. Fådeltpedagogikk, elevtall og organisering innad på egen skole vil være aktuelle utfordringer.

4. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

220 TYNSET UNGDOMSSKOLE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	21 448	20 155	20 172
Antall årsverk	32,4	32,5	33,0
Tjenesteområdeleder:	 Stian Nystuen		

Årsverksendringer:

- Redusert leseplikt lærere over 58 år (+ 0,69 å.v.)
- Ressurs som benyttes ved TPS (+ 0,2 å.v.)
- Samlet reduksjoner kutt (- 1 å.v.)

Organisering

Lærerne ved Tynset ungdomsskole er organisert i klassetrinnsteam. Hvert årskull er delt i tre klasser. Tre teamledere sammen med rådgiver, assisterende rektor og rektor utgjør skolens styringsgruppe. Ved skolen arbeider 32 lærere, 5 assistenter, barnevernspedagog og sosionom/miljøarbeider. Skolens bibliotek er bemannet alle fem ukedager. Fronter benyttes som læringsplattform. Elevene har tilbud om leksehjelp morgen og ettermiddag 2-3 ganger pr uke.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte • Elevene på Tynset ungdomsskole skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring i en skole som er for alle og har blick for den enkelte • Vi ønsker å skape et fleksibelt læringsmiljø gjennom varierte arbeidsmåter der elevene trives, trenes i å søke kunnskap, settes krav til og får utfordringer etter egne forutsetninger
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status 2014	Status 2015	Status 2016	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – elevundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Trivsel	4,3	4,3	4,1	4,4	4,2
	Mobbing (1 er beste verdi)	1,2	1,1	1,3	1,0	1,3
	Vurdering for læring	3,6	3,4	3,2	4,0	3,3
	Mestring	4,0	3,9	3,8	4,0	4,0
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,1	4,5	4,2
	Brukerresultat nasjonale prøver					Landet
	Lesing 8. trinn	51,0	50,0	53,0	53,0	50,0
	Regning 8. trinn	52,0	48,0	54,0	53,0	50,0
	Engelsk 8. trinn	48,0	49,0	52,0	53,0	50,0

	Lesing 9.trinn	56,0	53,0	54,0	54,0	53,0
	Regning 9.trinn	54,0	54,0	53,0	54,0	54,0
	Indikator	Status 2014	Status 2015	Status 2016	Mål 2018	Landet
	Grunnskolepoeng 10 klasse	40,6	(44,2)	41,1	41,2	41,2
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet			4,5	4,7	4,2
	Mestringsorientert ledelse			4,2	4,7	3,9
	Rolleklarhet			4,5	4,7	4,3
	Mestringsklima			4,5	4,7	4,1
	Fleksibilitetsvilje			4,7	4,7	4,4
	Fravær i %					
	Sykefravær	3,3	4,3	4,7	3,0	
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	99,2	96,9	98,7	100	
Organisasjon	Indikator					
	Kompetanse (antall lærere i videreutd.)	1	3	5	2	

KOMMENTARER

Skolen er godt fornøyd med resultatene. Dette gjelder både elevundersøkelsen og medarbeiderundersøkelsen. Særlig gledelig er å lese at tallene med hensyn til mobbeproblematikk over tid er gode, selv om man aldri kan være fornøyd før all mobbing er borte.

Vi jobber kontinuerlig med at elevene skal oppleve et godt og trygt skolemiljø. Forebygging er viktig, og det er viktig med gode rutiner om episoder skulle oppstå. Krenkelser og situasjoner som oppleves som mobbing skal skolen umiddelbart ta tak i. Det skal handles i henhold til skolens vedtatte plan mot mobbing, for et godt psykososialt skolemiljø.

Læringsresultatene viser relativt god score på nasjonale prøver. Vi ligger over landssnittet, med unntak av regning på 9. trinn. Vi ser nå bedre resultater i engelsk på 8. trinn, og håper den interkommunale satsningen på engelsk fra høsten 2017 skal bidra til å opprettholde eller øke disse resultatene. Grunnskolepoeng fra skoleåret 2014-15 er ikke sammenlignbare med for andre år.

Det skal stilles forventninger til elevene, og elevene skal ha ambisjoner om en god læringskurve gjennom ungdomsskoleetida. Vi har som mål at elevene skal gå ut fra skolen med grunnskolepoeng over landsgjennomsnittet. Det siste kullet som gikk ut nå i sommer ligger høyt an i fylket. Resultatet er akkurat på landsgjennomsnittet. Vi ble fra skolestart 2016/2017 deltakere i «Trivselsprogrammet». Det skal utdannes trivselsledere blant elevene på skolen, som skal legge til rette for lek og aktivitet i friminuttene.

MÅLENE MED TRIVSELSPROGRAMMET ER:

- Fremme økt og mer variert lek/aktivitet i de to lange friminuttene
- Legge til rette for at elever skal kunne bygge gode vennskapsrelasjoner
- Redusere konflikter blant elever
- Fremme verdier som inkludering, vennlighet og respekt
- Fremme økt og mer aktivitet i undervisningen

Kostnadene med å delta i programmet beløper seg årlig til ca. kr 50 000,-

Deltakelse i programmet kr 16 000, frikjøp ressurslærer 1 t/uke kr 25 000,- utstyr kr 10 000,-

Skoleresultater kommunebarometeret/bedre skole:

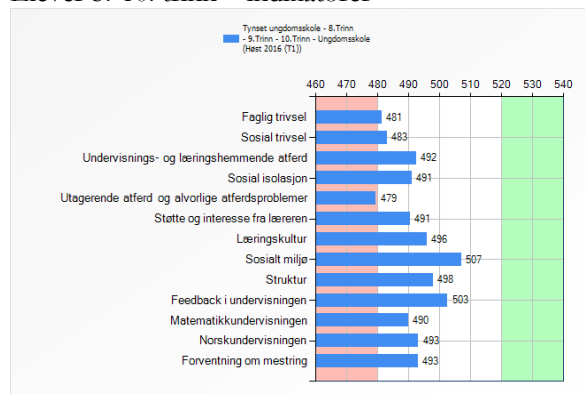
Resultatene av medarbeiderundersøkelsen «10-faktor» er vi meget godt fornøyd med. De seks faktorene som er nevnt viser score fra 4,2 – 4,7. På faktoren fleksibilitet og endringsvilje scorer skolen høyt. Dette er viktige og nødvendige egenskaper å ha når man arbeider i skolen. Arbeidsmiljøet ved skolen oppleves som trygt og godt. Alle jobber mot samme mål med tanke på elevenes læringsutbytte og trivsel. Sykefraværet i 2016 var 4,7 %. Dette er en økning på 0,4% fra året før.

Kultur for læring:

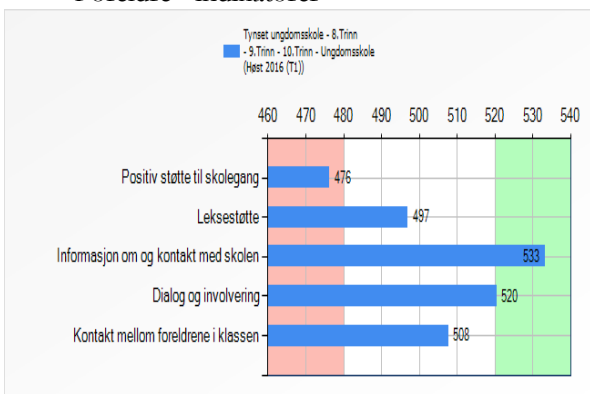
Undersøkelsene i forbindelse med forsknings- og utviklingsprosjektet «Kultur for læring.» ble gjennomført høsten 2016. For nærmere informasjon om dette prosjektet, se *Grunnskolen felles*.

Skolen vil bli tilført kompetanse i å bruke kartleggingsresultater og data på en bedre måte, slik at dette gir et enda større læringsutbytte for den enkelte elev. Kartleggingen og spørsmålene til denne kommer fra SePU (senter for praksisrettet utdanningsforskning/høgskolen i Hedmark). Resultatene fra de ulike informantgruppene fra Tynset ungdomsskole høsten 2016 viser stor tilfredshet på mange områder, samtidig som vi naturligvis har ting å ta tak i og jobbe grundigere med. Det er noe variasjoner på svarene til de ulike trinnene, og på svarene til gutter og jenter. Etter en grundig analyse av resultatene ble det raskt enighet om at man ønsker å ta tak i området «Faglig trivsel». Over halvparten av elevene svarer at de opplever undervisningen/timene som kjedelige. En overordnet målsetting ble formulert: *Elevene skal oppleve at undervisningen er verdifull og lærerik*. Det vil bli fokus på motivasjon, variasjon og aktivitet i undervisningen, og drøfting av undervisningsmetoder med mål å etablere en best mulig læringskultur. Elever og lærere utfordres på årsaker til manglende faglig trivsel i interne oppfølgingsundersøkelser. Etter nærmere jobbing med tema ble den endelige målformuleringen: *Tynset ungdomsskole ønsker at elevene skal oppleve mening, mestring og medbestemmelse, der målet er høy faglig trivsel, variert undervisning og godt læringsutbytte*. Resultater fra undersøkelsen som underbygger valget av satsningsområde:

Elever 5.-10. trinn – indikatorer

Foreldre - indikatorer

Vi har valgt å kjøre foreldreundersøkelsen som er i kultur for læring som måleparameter ut 2020. Resultatene er vist i tabellen over.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Elevtall	210	208	209		
2	Årsverk – lærere	26,6	27,2	26,5		
3	Netto driftsutgifter pr. elev (ikke skyss, SFO og lokaler)	94 776	95 096	95 268		

4	Lærertetthet 8.-10. trinn	12,4	11,9	11,9	11,9	13,5
5	Lærertetthet alle – ordinær undervisning	19,1	17,4	18,6	14,0	15,6
6	Andel elever med § 5-1 vedtak	7,1%	7,7%	7,6%	9,2	7,3

KOMMENTARER

Her er det nødvendig å ta hensyn til feilkilder som gir grunnlag for korrigering. Tallene for skolene vil variere ut i fra skolestørrelse. Det er dyrere å drifte en liten enhet enn en stor. Videre vil det være forskjeller mellom barnetrinn og ungdomstrinn. På ungdomstrinnet har lærerne lavere leseplikt og elevene har flere timer pr. uke enn på barnetrinnet. Dette fører til at det trengs flere lærere for å undervise tilsvarende elevtall som i barneskolen. Antall ressurskrevende elever på skolen vil også avgjøre hvor høye netto driftsutgiftene blir. I tallene er det ikke tatt med husleie, skoleskyss og SFO- utgifter.

Noen forhold i budsjettet som vil påvirke antall årsverk ved skolen:

Flere minoritetsspråklige elever kom til dette skoleåret. Dette er arbeidsinnvandrere og enslige mindreårige flyktninger fra Afghanistan, Iran, Eritrea. Elevene kom i sommer. Enslige mindreårige kom fra mottak i andre kommuner. Familieflyktning fra Eritrea. Elevene uten norskkunnskaper. Det ventes flere enslige mindreårige elever skoleåret 2017/18, av dem også elever uten noen tidligere skolegang. Vi har nå 15 elever med behov for særskilt norskopplæring. Kartlegginger avgjør hvor mange det skal lages enkeltvedtak for. Skolen har behov for å ansette sosionom/miljøarbeider i forhold til de enslige mindreårige, samt å hjelpe elever som sliter med tilpasning. Elevers psykiske helse har også blitt en stadig større utfordring. Vi har flere eldre arbeidstakere med avtale om redusert arbeidstid. 5 lærere og assistenter er over 60 år. 1 lærer er over 58 år. Dette utgjør 0,69 årsverk som det må kompenseres for.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		20 155	20 155	20 155	20 155
1	Pris- og lønnsvekst	719	719	719	719
2	Helårsvirkning spes.p overført fra barneskolen 2016/17	292	292	292	292
3	Spesped overført 8. trinn fra Tynset barneskole og Fåset	800	1 951	1 951	1 951
4	Spesped ut 10. trinn	-429	-1 029	-1 029	-1 029
5	Forskjell spes.ped timetall barneskole/ungdomsskole	104	250	250	250
6	Redusert leseplikt lærere over 58 år	399	399	399	399
7	Ressurs som benyttes ved TPS	70	0	0	0
8	Tilbakeføring ressurs Tynset barneskole	-208	-208	-208	-208
9	Økning minoritetsspråklige elever	300	300	300	300
10	Ikke tilsette ved naturlig avgang	-270	-648	-648	-648
11	Reduksjon lærerressurs	-179	-429	-429	-429
12	Kutte Rondanetur 10.trinn	-170	-170	-170	-170
13	Avvikle kantinedrifta	-45	-100	-100	-100
14	Avvikle bemannet bibliotek	-90	-216	-216	-216
15	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-40	-40	-40	-40
16	KS 109/17				
Sum konsekvensjusteringer		1 253	1 071	1 071	1 071
Budsjettramme 2018-2021		21 408	21 226	21 226	21 226

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017

2. Helårsvirkning spes.ped. overført fra barneskolene 2017

Det ble gjort vedtak i forrige budsjett en helårsvirkning på kr. 500 000,- for 2018 i forbindelse med spes.ped behov overført fra barneskolene. Kr 208 000,- ble overført i 2017, differansen på kr 292 000,- overføres i 2018.

3. Spesped

Spesped-elever fra Tynset barneskole og Fåset skole til skoleåret 2017-18 (5 mnd. virkning).

4. Spesped ut 10. trinn

Spes.ped.elever som går ut fra Tynset ungdomsskole sommeren 2018 (5 mnd. virkning).

5. Forskjell spes.ped timetall barneskole/ungdomsskole

Flere av elevene som kommer fra barneskolene til ungdomsskolen høsten 2018 har full oppdekking av pedagog og/eller assistent, gjennom hele skoleuka. Som følge av at det gis flere timer til undervisning på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet, blir behovet på ungdomsskolen større (i antall timer) enn det som avgis fra barnetrinnet.

6. Redusert leseplikt lærere over 58 år

Kompensasjon for lærere over 58 år som har redusert leseplikt (timer undervisning). 1 lærer over 58 år, utgjør 6 % reduksjon, samt 5 lærere over 60 år utgjør totalt 62,5 % (5 x 12,5%). Totalt 68,5% stilling. Dette var det ikke tatt høyde for i forrige budsjett, noe som påvirker årsverkstallet.

7. Ressurs som benyttes ved TPS

Vi har en elev som har tilbud ved Tynset pedagogiske senter. TPS har lønnsutgiften på dette, og sender refusjonskrav til oss. Dette tilsvarer en 20 % stilling, dette var det ikke tatt høyde for i forrige budsjett, noe som påvirker årsverkstallet.

8. Tilbakeføring ressurs Tynset barneskole

I forrige budsjett ble det overført kr 208 000,- fra Tynset barneskole til Tynset ungdomsskole som følge av at en elev med store hjelpebehov skulle starte på ungdomsskolen. Nå ble det imidlertid slik at eleven fortsetter med lokaler og personell fra Tynset barneskole, slik at beløpet føres tilbake.

9. Økning minoritetsspråklige elever

I løpet av de siste 5 årene har det vært en gradvis økning av minoritetsspråklige elever knyttet til Tynset ungdomsskole. Pr. i dag er det 30 elever med minoritetsspråklig bakgrunn på skolen, noe som utgjør 15 % av elevmassen. Av disse er det 15 elever som har vedtak etter § 2.8, *særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter*, mens mange av de andre har hatt vedtak og er ført tilbake til «ordinær» undervisning, men har fortsatt store behov for hjelp.

10. Ikke tilsette ved naturlig avgang

Det ligger an til at det vil være naturlig avgang på minimum en ansatt etter inneværende skoleår. Vedkommende har en type kompetanse som absolutt burde blitt erstattet, noe vi ikke ser oss i stand til å gjøre. Konsekvensen av dette er at andre ansatte må inn og utføre oppgaver de ikke nødvendigvis er kompetente til å gjøre.

11. Reduksjon lærerressurs

Grunnbemanningen reduseres, og muligheten til å gi tilpasset hjelp med god lærertetthet reduseres. Tilpasset opplæring krever god og kompetent voksentetthet.

12. Kutte Rondanetur 10.trinn

Rondaneturen er ikke en lovpålagt oppgave. Skal vi kunne gjennomføre en forsvarlig opplæring med den elevmassen vi har pr. i dag, bør det ikke kuttes mer i bemanning, men se på oppgaver som ikke er pålagt.

13. Avvikle kantinedrifta

Kantinedrift er ikke en lovpålagt oppgave, men et godt tilbud for elevene som blir tilbudt enkel – men sunn mat. En konsekvens av å kutte ut tilbudet vil være at en del elever ikke spiser, mens mange vil benytte mat-friminuttet til å oppsøke butikker i sentrum, for å kjøpe maten der. Kantinedriften er selvfinansiert, med bakgrunn i at utgifter til innkjøp av råvarer dekkes opp gjennom salg. Utgiften er knyttet til assistentressursen som benyttes for å få det gjennomført, tilsvarende ca. 20% stilling gjennom uka, som vi må benytte til andre oppgaver.

14. Avvikle bemannet bibliotek

Det er nødvendig å vurdere avvikling av bibliotekjentesten/bemannet bibliotek ved skolen. Dette er et tilbud som har stor betydning for videreutvikling av elevenes leseferdigheter og holdninger til lesing i overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen. Det stimulerer til fritidslesing og faglig fordypning, og er til stor hjelp for elever som er på søken etter informasjon gjennom ulike kilder.

15. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

16. KS 109/17

Kommunestyrevedtak 109/17: Fra 1/7-18 videreføres ressurs for oppfølging av elever med særlige store psykososiale utfordringer i tett samarbeid med NØVGS. Inndekning i egen ramme.

225 TYNSET OPPLÆRINGSSENTER

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	3 220	3 388	3 356
Antall årsverk	14,9	16,2	17,1
Tjenesteområdeleder:	Svanhild Næverdøl		

Årsverksendringer:

Fra høst 2018 en reduksjon i lærerstilling på 1,25 årsverk. Årsverksreduksjonen vil være pedagogisk ressurs ved norskopplæringa og ved grunnskoleopplæring for voksne. Se pkt 4

ORGANISERING

Tynset opplæringscenter er organisert med 4 team; ved norsk- og samfunnskunnskapsopplæring for voksne, ved grunnskoleopplæring, ved bosetting og ved introduksjonsavdelinga.

2810 Norsk- og samfunnskunnskap:

- 6-7 nivådelte grupper à 20/24 t/u, Interkommunalt samarbeid for kommunene Tolga- Alvdal- Folldal- Tynset

2811 Grunnskoleopplæring for voksne

- Grunnskoleopplæring for voksne i samarbeid med NØVGS om innføringsklasse for de i alder 16-24 år.
- Grunnskoleopplæring for voksne for de i alder fra fylte 25 år.

2812 Koordinering av bosetting og integreringsarbeidet

- Bosetting av flyktninger
- Oppfølging av alle innvandrere Tynset kommune
- Flyktningebudsjett/ integreringstilskudd Tynset kommune

3430 Introduksjonsprogram

- Introduksjonsprogram for flyktninger
- Oppfølging av språktreningsplasser
- Kurs i samfunnskunnskap. Arrangerer kurs med deltakere fra omkringliggende kommuner.

3431 Kantine

- Språktreningsplass
- Kantinemedhjelpere

Avdelingene og de ulike funksjonene er samlet i et felles tjenesteområde som ledes av rektor.

Virksomhetsplan 2018 – 2021

Mål

Overordnede mål for tjenesten	• En skole for alle, med blick for den enkelte. • Elevene i Tynset skal daglig tilegne seg kunnskap og oppleve mestring. • Opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal gi muligheter og plikter til deltakelse, likestilling og integrering i det norske samfunnet.
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	
		2015	2016	2017	2018	Snitt 2017
Brukere	<i>Introduksjonsprogrammet</i>					
	<i>Norske og samfunnskunnskap:</i>	Målt nivå B1 og A2	Målt nivå B1 og A2	Målt nivå B2,B1,A2	Målt nivå B2,B1,A2	Landet
	-lytteforståelse, skriftlig prøve	96%	89%	83%	90%	89 %
	-leseforståelse, skriftlig prøve	83%	71%	65%	90%	76 %
	-skriftlig fremstilling	73%	90%	83%	90%	82 %
	Muntlig fremstilling	87%	91%	84%	95%	78 %
	<i>Introduksjonsdeltaker:</i>					Status 2016
	I lønnet arbeid eller utdanning etter endt intro. program	65 %	63%	x	70%	63,3%
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,5	x	4,7	4,2
	Mestringsorientert ledelse		4,4	x	4,7	3,9
	Rolleklarhet		4,7	x	5	4,3
	Mestringsklima		4,7	x	4,7	4,1
	Bruk av kompetanse		4,6	x	4,7	4,2
	Fravær i %					
	Sykefravær	6,1	1,7*	2,4*	1,5	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	106,2	103,1		100	x
Organisasjon	Antall ansatte i videreutdanning					
	Kompetanse for kvalitet, grunnskole	3	3	1	2	
	Kompetanse for mangfold, norska	3	-	-	1	
	Flerkulturell forståelse				1	
	Rådgivning		1	1	-	
	Suggestopedi, metode i språkopplæringen for voksne innvandrere.	1	1	-	1	

*Sykefravær 2.tertial

Brukere

Introduksjonsprogrammet, norsk og samfunnskunnskap

Tynset har arrangert språkprøver for kommunene Tynset- Tolga- Alvdal-Folldal fra og med sommer 2014. Prøveformen ble endret i 2014 fra språkprøve 2 og 3, skriftlig og muntlig, til å måle etter nivå A1-A2-B1, der A1 og under A1 viser laveste resultat.. Fra sommer 2016 ble nytt nivå innført, B2, som viser til høyere nivå tilsvarende Bergenstest. Fra 2018 vil regjeringen øke prøvefrekvensen fra 2 til 3 prøver / år skriftlig og muntlig, og det vil bli innført norskprøve på høyere språknivå (C1).

Nivåene A1-A2-B1-B2 måles i skriftlige prøver i lytte- lese- skrive. Prøvene er digitale og vurderes sentralt av Kompetanse Norge. Muntlige norskprøver arrangeres lokalt med ekstern sensor. Tynset opplæringsssenter har som målsetting å få raskere progresjon i norskopplæring for elever med liten eller ingen skolebakgrunn.

For å kunne nå mål der flere elever oppnår nivå A2 og bedre har vi øket kompetansen innen ulike opplæringsmetoder og styrket pedagogisk oppfølging på språktreningsplasser for deltakere i introduksjonsprogrammet.

Vi har utviklet lokale læringsmapper og fagplaner til bruk på språktreningsplasser. Denne metoden benevnes som Arbeidsrettet norskopplæring. Elever som følger denne modellen får tett oppfølging av lærer på sin språktreningsplass, og i klasserommet jobber eleven aktivt med sin individuelle læringsmappe fra språktreningsplassen.

Introduksjonsprogrammet, overgang fra introduksjonsprogram til skolegang eller lønnet arbeid

Tynset kommune kan over tid vise til jevnt gode resultater ved overgangen til lønnet arbeid eller utdanning for deltakere etter endt introduksjonsprogram. Fra 2009- 2013 var resultatet 100 % aktivitet etter endt program. Resultatet for 2015 ble 65% (landsbasis 63%) og for 2014, 63 %. Resultatet for 2014 og 2015 er lavere enn vår målsetting, men fortsatt noe høyere enn landsgjennomsnittet for 2015. Resultatet for 2016 ble 63 % og gjennomsnittet landet for øvrig viser 63,3%. For å nå mål om 70% til lønnet arbeid eller utdanning for deltakere etter endt introduksjonsprogram for 2017 har vi rettet mer fokus på oppfølgingsarbeid på språktreningsplasser, tettere samarbeid mellom norskopplæringen, introduksjonsavdelingen og andre samarbeidende enheter i kommunen. Se også styrking iverksatt ved skoleavdelingen for å øke kompetansen i norsk muntlig og skriftlig for elever med liten eller ingen skolebakgrunn.

Medarbeidere

Ved gjennomføring og evaluering av medarbeiderundersøkelsen 2016 har personalet og ledelsen jobbet grundig med kommunens visjon og verdier knyttet opp mot enhetens resultater ved medarbeiderundersøkelsen, 10-faktor. Alle virksomheter rapportere på følgende faktorer: *selvstendighet, mestringsorientert ledelse, rolleklarhet og mestringsklima*. Tynset opplæringsssenter har i tillegg satt fokus på *bruk av kompetanse*. Ved enheten ser vi verdien av systematisk bruk av kompetanse og samarbeid på tvers av enhetene. For å oppnå forventet mål ved tjenesten er god faglig kompetanse, delingskultur og rolleavklaring viktig i alle ledd.

Sykefraværet for 2017 etter 2.tertial er noe høyere enn ved samme periode i 2016, men vesentlig lavere enn for 2015.

Økonomi

Enheten kan vise til god økonomistyring der det ikke har vært store avvik mellom budsjett og regnskap.

Organisasjon

Enheten har over år hatt ansatte i høyskolestudier, både knyttet til Kompetanse for kvalitet og Kompetanse for mangfold, men også ansatte i høyskolestudier utenfor denne statlige ordningen. I de senere årene har det vært stort behov for kompetanseheving av det pedagogiske personalet og økt behov for kompetanse knyttet til flerkulturell forståelse. Det er behov for økt kompetanse i fagene norsk2 og matematikk på eksamensrettet grunnskolenivå for voksne.

Generelle kommentarer

Ved Tynset opplæringscenter legger vi stor vekt på tverrfaglig samarbeid internt og i å samarbeide faglig med andre enheter, organisasjoner og frivillige for å få til god integrering og inkludering. Ved styrking høst -16 av fagleder i 100 % stilling og en programveileder i 100% stilling, som også skal ivareta arbeidet om å søke tilskudd ved bosetting av flyktninger med funksjonshemming, samt oppgaver som skolerådgiver, har vi hatt mulighet for tettere oppfølging av elever i introduksjonsprogrammet det siste året.

NØKKELTALL FOR TJENESTEN

		2013 Pr 1.10.	2014 Pr.1.10.	2015 Pr.1.10.	2016 Pr 1.10.	2017 Pr.1.10.
1	Elevtall spes.ped. avd.	44	44 (55 elevplasser)	41		
2	Årsverk spes.ped.avd, ped.ressurs	4	3,9	1,8		
3	Elevtall norskavd.	76	82	94	120	106
4	Årsverk norskavd., ped.ressurs	7,1	7	6,32	7,5	7,7
5	Elevtall grunnskole vo			14	13	17
6	Årsverk grunnskole vo., ped.ressurs			1,4	1,5	2,2
7	Introduksjonsdeltakere	26	28	40	63	54
8	Årsverk bosetting/ intro	2	2	2	4,3	4,3

KOMMENTARER

Antall elever 01.10.17:

Ved norskavdelinga er det pr. 1.oktober 106 elever fordelt på 6 grupper som er delt etter mestringsnivå i norsk. Elevene er bosatt i Folldal, Alvdal, Tynset og Tolga. Ved grunnskoleopplæring VO er det 17 elever skoleåret 2017-18.

Ved introduksjonsordningen er det 54 deltakere pr 01.11.2017. Det er 18 deltakere som har språktreningsplass fordelt på private bedrifter i Tynset og ved flere kommunale enheter. 23 deltakere har undervisning ved vgs, innføringsklasse og grunnskole for voksne.

Tynset kommune har vedtatt å ha 20 plasser språktrening. Vi har til disposisjon 16 plasser pr. d.d. 5 av disse er p.t aktive som språktreningsplasser. Høsten 2017 har vi jobbet mer offensivt for å skaffe språktreningsplasser knyttet til prosjektet Arbeidsretting, noe som har resultert i flere studieplasser blant private næringsdrivende.

Ved gjennomføring av samfunnskunnskapskurset høst -2017 var det 75 deltakere fra 5 kommuner. Det var 5 språkgrupper representert. Hver gruppe fikk opplæring på eget morsmål.

Vi gir opplevelse av mestring og læring ved våre opplæringsavdelinger. Med kvalifisert personale og godt samarbeid mellom de ansatte skaper dette en trygg læringsarena. For oss er det viktig med sosial- og kulturell kompetanse for å forstå de ulike utfordringer den enkelte elev/ deltaker kan ha. Vi jobber

tverrfaglig for å få til en god integrering og inkludering av våre tilflyttere. For å lykkes med positiv integrering og inkludering må vi til enhver tid ha et høgt fokus på opplæring i norsk og samfunnskunnskap, gode språktreningsplasser og muligheter til ulike integreringstiltak innen hele introduksjonsprogrammet.. I tillegg vil samarbeidet med frivillige lag og foreninger være viktig for å lykkes med integrerings og inkluderingsarbeidet i kommunen.

ENDRINGSTILTAK	2018	2019	2020	2021
----------------	------	------	------	------

Budsjettramme 2017

3 388 3 388 3 388 3 388

1	Pris- og lønnsvekst	164	164	164	164
2	Bruk av introduksjonsstønad	965	-773	505	2 135
3	Reduksjon introduksjonsstønad	-965	773	-505	-2 135
4	Reduksjon lærerstilling	-332	-600	-600	-600
Sum konsekvensjusteringer		-168	-436	-436	-436

Budsjettramme 2018-2021	3 220	2 952	2 952	2 952
--------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

KOMMENTARER

1. Lønns- og prisvekst

Her er det beregnet lønns- og prisvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Behov av introduksjonsstønad

Se kommentar punkt 3.

3. Reduksjon av introduksjonsstønad

Færre deltakere gir reduserte av utgifter i 2018. For 2019 vil det være flere deltakere med behov for økt introduksjonsprogram fra 2 til 3 år. For 2020 og 2021 er det estimert en betydelig nedgang av introduksjonsdeltakere dersom kommunene ikke skal bosette flere flyktninger.

4. Reduksjon lærerstilling, interkommunalt samarbeid og grunnskoleopplæring for voksne, 1,3%

Norskopplæringa: Mottak av færre flyktninger gir færre elever høst 2018. Reduksjon av pedagogisk personell tilsvarende 0,85 årsverk høsten 2018, utgjør kr 217 000.

Grunnskoleopplæring for voksne: Reduksjon i tilbud om grunnskoleopplæring for voksne. Det er lagt inn en reduksjon på 0,40 årsverk høsten 2018. Tilsvarende 115.000

Med en reduksjon i tilbudet fra høsten 2018 vil ikke Tynset kunne tilby hele grunnskoleløpet for voksne, kun enkeltfag.

230 PP-TJENESTEN

	(Beløp i 1 000 kr)		
	2018	2017	2016
Netto driftsramme	3 195	2 719	2 540
Antall årsverk	10,9	9,9	9,9
Tjenesteområdeleder:	 Ragni Hole		

Årsverksendringer: Økning med 1 stilling som logoped.

ORGANISERING

PP-tjenesten for Nord-Østerdal dekker kommunene Tynset, Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga, Os, og fylkeskommunen. Tynset kommune er vertskommune.

Tjenesten er organisert i:

* Inntaksteam for Logoped- og PP-tjenesten

* Barnehageteam

* Grunnskoleteam

* Videregående skoleteam.

Hver skole og barnehage har en kontaktperson i PPT som har fast besøksplan mot den enkelte enhet.

Alle har et ansvar for det systemiske arbeidet i hver organisasjon. I tillegg har tjenesten 3 team som arbeider med kompetanseheving innen følgende områder:

* Lese- og skrivevansker, matematikkvansker og språkvansker.

* Sosiale og emosjonelle vansker.

* S sammensatte lærevansker.

Logopedtjenesten, består av en 100% stilling, er administrativt underlagt PP-tjenesten og arbeider i alle 6 kommunene.

MÅL

Overordnede mål for PP-tjenesten	- Faglig kompetent tjeneste som yter kvalitativt gode tjenester til barnehager og skoler, og utfører sakkyndig arbeid for barn, ungdom og voksne som har krav på det etter barnehageloven §§ 19 c og d, og opplæringsloven §§ 5-1, 5-3 og 5-6 - En synlig og tilgjengelig tjeneste som bidrar til helhet og sammenheng i tiltak - Arbeider forebyggende og systemrettet med fokus på læringsmiljø - Bidra til tidlig innsats i barnehage og skole
Overordnende mål logopedtjenesten	- Diagnostisere, utrede, behandle og veilede målgruppen som har krav på logopediske tjenester etter barnehageloven §§ 19 a og d og opplæringsloven §§ 5-1, 5-3, 4A. 2, 4A-1, 4A-5 og 4A-13 - Samarbeide tett med PP-tjenesten i veiledning av skole/barnehage. PP-tjenesten skriver sakkyndigvurdering til de som har krav på etter lovverket og i samarbeid med logopedtjenesten.

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Ikke gjennomført					
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,5			
	Mestringsorientert ledelse		4,1			
	Rolleklarhet		4,5			
	Mestringsklima		4,4			
	Relevant kompetanseutvikling		4,2			
	Fravær i %					
	Sykefravær	4,8	7,2	3,2	2,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	90	97		100	x
Organisasjon	Indikator					
	Ansatte i videreutdanning	3	3	2	3	

KOMMENTARER

«Bedre kommune» har ikke laget brukerundersøkelse for PP-tjenesten.

Det finnes ikke egne Kostra-tall for PP-tjenesten/logopedtjenesten, derfor er det ført opp en del andre faktorer som er viktige overordna mål.

	Avgjørende faktorer	Indikator	2015	2016	2017	Mål 2018
1	Henvisning i tidlig alder	Klientstatistikk førskelealder	7,1%	7,8%	9,9	9,0
2	Tidlig intervensjon ved vansker	Klientstatistikk	0	0	39 barn/ungdom på venteliste	Ikke venteliste
3	DUÅ, foreldreveiledning	Antall grupper, symptom på vansker		Nedgang i symptomer på vansker	Nedgang i symptomer på vansker	Nedgang i symptomer på vansker
4	Tilgjengelighet gjennom kontaktpersoner	Besøksplan i skoler og barnehager		Utsendt besøksplan	Utsendt besøksplan	Utsendt besøksplan
5	Tverrfaglig/tverretattlig samarbeid	BUT i alle kommuner	Minimum 4 møter i året	Minimum 4 møter i året	Minimum 4 møter i året	Minimum 4 møter i året
6	Systemisk tilnærming i individsaker	Standard for systemisk arbeid i saker		Implementering av standard	Implementering av standard	Bruke standard i aktuelle saker
7	Skole- og barnehage utvikling	Kultur for læring				Delta i satsningen
8	Kompetanseheving i skoler og barnehager	Kurs nettverk for lærere/førskelelærere	4	2	2	4
9	God fagkompetanse i teamet	Kvalitet på sakkyndige uttalelser				Fortsatt ha god kvalitet på sakkyndig vurderinger
10	Økt ressurs på logopedtjenesten	Utdanne logopeder	Venteliste	Venteliste	Venteliste	Gi de som har behov for hjelp et tilbud, og unngå venteliste

KOMMENTARER

Målsettinger er tatt ut fra nasjonale føringer for PP-tjenesten. Det er fokus på systemarbeid og forebyggende arbeid. Resultatet av vårt arbeid måles best i skolen og barnehagen i form av læringsmiljø, trivsel og læringsresultat. God veiledning i forhold til tilpassa opplæring fører i neste omgang til gode resultat i skolen og god gjennomføringsprosent i videregående skole. Det er et mål at god kvalitet på sakkyndighetsarbeidet gjennom utredninger og observasjoner gir gode læringsresultater i skolen og god utvikling i barnehagen.

Alle ansatte har deltatt i opplæringen og nettverkssamlingene som har vært opp mot Kultur for læring. PP-tjenesten skal ha en veileder rolle i dette skoleutviklingsprogrammet.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017 (Tynset sin andel)		2 719	2 719	2 719	2 719
1	Pris- og lønnsvekst	255	255	255	255
2	Logoped (Tynset sin andel)	289	289	289	289
3	Vakans i stilling	-68	-68	-68	-68
Sum endringstiltak		476	476	476	476
Budsjettramme 2018-2021 (Tynset sin andel)		3 195	3 195	3 195	3 195

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Logoped

Logopedtjenesten har en 100% stilling. Våren 2018 er vi i den unik situasjonen at vi har to ferdig utdannede logopeder i Tynset kommune. Det foreslås å opprette en ny hel stilling som logoped.

Det er pr. i dag for mange klienter i logopedtjenesten til at er mulig å drive opplæring/behandlende virksomhet på en forsvarlig måte. Dette betyr at mange klienter ikke får den behandlingen de har krav på, og spesielt skadelidende har gruppen voksne med afasi vært. Tidligere fikk denne gruppen klienter avslag, og ble henvist videre til HELFO, som innvilget logopedtjenester fra privatpraktiserende logopeder. Inntaksteamet har brukt mye tid på å finne logopeder som kan hjelpe disse klientene. Da det er av avgjørende betydning at klientene får rask opplæring/behandling for å få bedret livskvalitet. Nå har vi ikke lenger privatpraktiserende logopeder i vårt distrikt å henvise videre til. Derfor har vi i valgt å prioritere denne gruppen, situasjonene er prekær da dette går på bekostning av barn og unge.

I fagråd våren 2017 ble det bestemt at leder skulle utrede kostnadene for ulike stillingsstørrelser og hva det vil utgjøre i kostnad for den enkelte kommune. Alle medlemmer i fagråd har fått denne utredningen. Behovet for økning av stillingsressurs i Nord Østerdalen er en 100% stilling, men all styrking vil være fornuftig og helt nødvendig for denne gruppen klienter.

Tynset kommune sin andel ved en styrking i ulike stillingsstørrelser vil være:

100% stilling, 288 729

75 % stilling, 217 955

50 % stilling, 144 365

3. Vakans i fagstillinger

Omsorgspermisjon.

250 TYNSETBARNEHAGENE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	38 240	38 072	38 569
Antall årsverk	52,9	54,7	52,4
Tjenesteområdeleder:			
	Mariann Hagen		

Årsverksendringer: 1,8 årsverk.

Reduksjon i grunnbemanning og spesialpedagogiske tiltak

ORGANISERING

Tynsetbarnehagene består av de tre kommunale barnehagene i Tynset sentrum.

Tronstua barnehage har 5 avdelinger og har per dato 71 barn.

Haverslia barnehage har 4 avdelinger og har per dato 48 barn.

Skogstua barnehage har 4 avdelinger og har per dato 57 barn.

Antall barn som har plass i den enkelte barnehage, varierer med barnas alder og oppholdstid. Jo større andel barn over 3 år, jo flere barn er det totalt plass til i den enkelte barnehage.

Tynsetbarnehagene har budsjettansvar for spesialpedagogiske tiltak og andre støttetiltak i samtlige barnehager, både kommunale og private. Videre har tjenesteområdet ansvar for å beregne og utbetale offentlig tilskudd til private barnehager. For 2018 utgjør dette 9 millioner. I henhold til barnehagelovens forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, skal kommunen kunngjøre forslag til tilskuddssatser i forbindelse med at årsbudsjettet legges ut til offentlig ettersyn. Kommunens beregning, basert på regnskapstall fra 2016, regulert med kommunal deflator for 2017 og 2018, gir følgende tilskuddssatser 2018:

Hel plass 0-2 år /år: 211 085

Hel plass 3-6 år /år: 116 800

I tillegg skal det utbetales kompensasjon for økt krav om pedagogisk bemanning og kapitaltilskudd. Her legges nasjonale satser til grunn. Disse er en del av statsbudsjettet, og skal vedtas først.

Det har lenge vært tverrpolitisk enighet om at Tynset kommune skal ha barnehageplass til alle, både de som har rett til plass og de som ikke oppfyller vilkårene i barnehageloven, enten fordi de flytter til kommunen utenom hovedopptaket eller fyller 1 år etter november måned. Dette betyr at barnehagesektoren til enhver tid må ha noe overkapasitet, særlig gjelder dette på høsten, siden mange foreldre ønsker oppstart for barna sine i januar. Fødselstallet i Tynset har vært synkende i det siste, antallet barnehagebarn har derfor også sunket.

For å drive mest mulig kostnadseffektivt blir ledige barnehageplasser styrt og fordelt mellom barnehagene og barnehageavdelingene. Den enkelte barnehageavdeling skal fylles opp og bemannes opp igjen i takt med behovet for barnehageplasser. Dette er, og vil bli en kontinuerlig og krevende prosess, for de ansatte i barnehagene, men også for sektoren som helhet som samtidig har som hovedmål å utvikle

barnehagekvaliteten. Det er ikke minst utfordrende når det gjelder å skaffe og ta vare på fagkompetanse. At sektoren er bygd ut med tre store og fleksible enheter i Tynset sentrum gjør det likevel mulig å effektivisere driften på denne måten. Barnehagesektoren har siden 2003 og fram til Tronstua barnehage sto ferdig høsten 2016 jobbet kontinuerlig med å utvide antallet midlertidige og permanente barnehageplasser. Målet om full barnehagedekning er nådd, og både statlig og kommunalt fokus er nå rettet mot kvaliteten i barnehagetilbudet.

Ansatte med riktig kompetanse er en forutsetning for å oppnå kvalitet i barnehagetilbudet. Nyere forskning dokumenterer dette. Forskningen dokumenterer også at kvaliteten i norske barnehager varierer mye. Sammen med alle andre barnehager i regionen og nesten alle barnehager i Hedmark deltar alle barnehager i Tynset i utviklingsprosjektet «Kultur for læring». Målsettingen for prosjektet er å kartlegge og forbedre kvaliteten i barnehagens læringsmiljø. «God ressursutnyttelse» er det siste av sektorens hovedmål. Det er en målsetting for sektoren å bruke ressursene mest mulig effektivt for å få mest mulig ut av de rammene vi har. Fordi sektoren har et overskudd av barnehageplasser, er det spesielt viktig å organisere virksomheten hensiktsmessig.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Kvalitet i barnehagetilbudet • Ansatte med riktig kompetanse • God ressursutnyttelse
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker	4,8	5,1	X	5,1	
	Respektfull behandling	5,0	5,4	X	5,4	
	Tilgjengelighet	5,4	5,5	X	5,5	
	Informasjon	4,7	4,9	X	5,0	
	Brukermedvirkning	4,4	4,8	X	5,0	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet	X	4,3	X	4,3	
	Mestringsorientert ledelse	X	4,1	X	4,3	
	Rolleklarhet	X	4,4	X	4,4	
	Mestringsklima	X	4,2	X	4,4	
	Fravær i %					
	Sykefravær	7,6	4,6	7,3*	X	X
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	92,9	91,0			X
Organisasjon	Indikator					
	Andel ansatte med førskolelærerutdanning (pedagogisk høgskoleutdanning)	30,4 (42,8)	30,2	35,0	42,0	42,0

	Andel ansatte med fagbrev (BUA)	X	X	42,0	42,0	19,0
	Andel ansatte som deltar i utviklingsarbeid	100 %	100 %	100 %	100 %	X
	Antall ansatte under utdanning/videreutdanning/etterutdanning	7	9	9	4	X

*Tall for sykefravær 2.tertial 2017

KOMMENTARER

Brukertilfredsheten i Tynsetbarnehagene økte på alle områder i perioden 2014-2015-2016. Barnehagene har jobbet spesielt med informasjon og brukermedvirkning. I 2017 har det ikke blitt gjennomført brukerundersøkelse fordi sektoren i oktober –november skal gjennomføre en stor kartleggingsundersøkelse knyttet til «Kultur for læring». I 2016 ble det gjennomført en ny medarbeiderundersøkelse; 10-faktor. Resultatet viser at Tynsetbarnehagene ligger over landsgjennomsnittet på alle områder. Etterarbeidet viser likevel at barnehagene kan forbedre seg, og barnehagene setter spesielt fokus på «mestringsklima» og «mestringsledelse» i perioden fram til neste undersøkelse. Tjenesteområdet er godt fornøyd med den nye undersøkelsen, den framstår mer hensiktsmessig, og ansvarliggjør alle ansatte på en bedre måte enn før. Dette gjør det enklere å følge opp undersøkelsen. Sykefraværet i Tynsetbarnehagene er betydelig redusert de senere årene, fra 12,1 % til 4,6 % fra 2012 til 2016. Etter andre tertial 2017 er sjukefraværet for Tynsetbarnehagene økt igjen til 7,3 %. Regnskapsresultat i forhold til budsjett viser god budsjettstyring.

Barnehagesektorens viktigste satsingsområde er kompetansebygging og kompetanseutvikling. Sektoren jobber systematisk med kompetanseheving og kompetansetiltak rettet mot hele personalgruppa. Like viktig som å skaffe ny kompetanse, er det å ta i bruk og nyttiggjøre seg den kompetansen en allerede har. Kvaliteten på samspillet mellom barn og voksen er en viktig indikasjon på barnehagens kvalitet. Andel ansatte med pedagogisk høgskoleutdanning og fagutdanning er økende. Kommunen har, i samarbeid med andre aktører, satt i gang flere tiltak, blant annet barnehagebasert barnehagelærerutdanning, etterutdanning i spesialpedagogikk, etterutdanning for fagarbeidere og støtte til fagopplæring for assistenter. Gjennomsnittlig var pedagogtettheten (andelen barnehagelærere) for kommunale og private barnehager 35% i 2016. Tallene for den enkelte barnehage varierer mellom 33% og 50%. Barnehagene i Tynset har i tillegg flere ansatte med annen pedagogisk høgskoleutdanning, slik som barnevernspedagoger, lærere og spesialpedagoger, så i realiteten er den gjennomsnittlige andelen pedagoger en god del høyere enn 35%.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Andel 1-5 år med barnehageplass	97,7	96,4	96,9	91,9	92,9
2	Andel 1-2 år med barnehageplass	94,4	91,4	91,4	83,0	84,4
3	Andel 0 år med barnehageplass	6,0	2,2	5,4	4,0	5,6
4	Andel 3-5 år med barnehageplass	97,0	99,0	100,0	97,5	98,0
5	Andel barn i kommunale barnehager i forhold til barn i barnehage	75,1	73,1	78,3	66,9	56,6
6	Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunale barnehager (kroner)	175 046	188 614	194 491	184 843	183 820
7	Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	9 666	9 726	12 382	12 535	12 705

8	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per oppholdstime (funksjon 201)	51	52	52	51	51
9	Andel barn med opphold 4 eller 5 dager/uke i kommunale barnehager	91,3 %	94,9 %	96,3 %	96,0 %	96,3 %
10	Andel minoritetsspråklige barn i forhold til alle barn med barnehageplass	8,7 %	10,2 %	13,4 %	11,5 %	11,9 %
11	Andel minoritetsspråklige barn med barnehageplass (1-5 år)	87,5 %	74,4 %	86,0 %	88,9 %	81,0 %

KOMMENTARER

Andel barn med barnehageplass

Tynset har en meget høy andel barn med barnehageplass i alle aldersgrupper. Det ser ut til å være en tendens til at noen flere benytter seg av den økte kontantstøtten for barn fra 1 til 1 ½ år. Samtidig er det slik at noen flere enn før ønsker barnehageplass fra 7-8 måneders alder. Dette er ressurskrevende og kan være en utfordring for barnehagene.

Oppholdstid

Andelen barn med 4-og 5-dagers opphold har vært stabilt høy de senere årene, og er fortsatt økende.

Kostnader-effektivitet-personaltetthet

Kostnadene per barnehageplass økte da kommunen fikk nok barnehageplasser til å kunne ta imot søkere og innvilge barnehageplasser hele året. I 2014 hadde heller ikke barnehagene satt i verk tiltak for mest mulig effektiv utnytting av ansatte. Det ble gjort i 2015. Korrigerte oppholdstimer per årsverk økte, og antall barn korrigert for alder økte igjen fra 2015. I 2016 økte oppholdstimer per årsverk ytterligere etter at sektoren tok i bruk nye Tronstua barnehage og en avdeling ved Fåset barnehage ble lagt ned. Å kunne tilby plass til de yngste barna når de har behov, samt å kunne tilby barnehageplass til nyankomne flyktninger eller andre tilflyttere, uansett tid på året, betyr at barnehagene må ha stående ledige plasser gjennom barnehageåret. Dette vil uansett bli relativt dyrere barnehageplasser, men er et svært viktig virkemiddel for å øke/holde bosettingen stabil og for integrering av flyktninger.

Minoritetsspråklige

Andel barn med barnehageplass sett i forhold til alle innvandrerbarn har igjen økt og andel barn med minoritetsbakgrunn av alle barn i barnehage er økende. Bortimot alle disse har plass i Tynsetbarnehagene. I den enkelte barnehage fordeler andelen minoritetsspråklige barn seg slik: Haverslia ca 15 %, Tronstua ca 20 % og Skogstua ca 25 %.

Andel ansatte med førskolelærerutdanning/barnehagelærerutdanning

Kommunestyrets vedtak med målsetting om 50 % pedagogdekking og sektorens arbeid med rekruttering og kompetanseutvikling gjør at Tynset kommune kan møte et eventuelt sentralt vedtak om pedagognorm uten store utfordringene som et samlet kommune-Norge har varslet.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		38 072	38 072	38 072	38 072
1	Pris- og lønnsvekst	1 173	1 173	1 173	1 173
2	Endring offentlig tilskudd private barnehager	404	404	404	404
3	Endring foreldrebetaling	-140	-140	-140	-140
4	Endring kostpenger	-17	-17	-17	-17
5	Kultur for læring	0	140	140	140
6	Reduksjon i grunnbemanning august-desember	-503	-503	-503	-503
7	Reduksjon spes ped-ressurs og styrkingstiltak fra august	-407	-707	-707	-707
8	Reduksjon i vikarressurs	-100	-100	-100	-100
9	Reduksjon kompetansemidler	-100	-100	-100	-100
10	Reduksjon driftsutgifter fordelt på barnehagene	-142	-142	-142	-142
11	Omstillingsprosjekt	0	-894	-1 803	-2 699
Sum konsekvensjusteringer		168	-886	-1 795	-2 691
Budsjettramme 2018-2021		38 240	37 186	36 277	35 381

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Endring offentlig tilskudd private barnehager

Lekstua barnehage, Tyllidalen, får enda flere barn fra nyttår/våren 2018. To nye barn bosatt i Tynset kommune har fått plass i Sivil-Sara barnehage, Alvdal. Dette fører til økte utgifter i form av økt tilskudd til Lekstua og økte refusjoner til Alvdal kommune. Utgiftene reduseres grunnet færre barn Øyan barnehage, men her mister kommunen samtidig refusjon fra Tolga kommune, for barn bosatt i Tolga/Vingelen. Kostnad per barn 0-3 år per år, hel plass 2018: 222 500 kroner. Kostnad per barn 3-5 år, per år, hel plass: 116 800 kroner. Kommunen refunder også tapte inntekter grunnet redusert foreldrebetaling på grunn av lav inntekt og søskenmoderasjon for private barnehageeiere.

3. Endring foreldrebetaling

I forslag til statsbudsjett ligger det inne en økning av maksprisen for hel plass i barnehage. Forslag til makspris fra 01.01.2018 er 2 910 kroner per måned.

4. Endring kostpenger

Økning tilsvarende kr 10,- per måned for hel plass. Dette utgjør 3,6 % og totalt sett inntekter på 17 000 kroner utover prisstigning. Regnskap 2017 viser at forbruket når det gjelder matvarer er litt høyere enn inntektene, slik sett kan økningen forsvares. Dette skal være et null-regnskap.

5. Kultur for læring

Utviklingsarbeid og kompetanseutvikling i barnehagesektoren har i en tid blitt finansiert av kompetansemidler fra staten. Sammen med de andre Nord-Østerdalskommunene har sektoren søkt og fått statlige prosjektmidler til utviklingsarbeid og prosjektledelse. Det råder nå usikkerhet om den videre fordelinga av prosjektmidlene. I dette tiltaket ligger kostnadene knyttet til Tynset kommune sin

andel i utviklingsarbeid fra 2019. Eventuell underfinansiering i 2018 foreslås dekket av øremerkede fondsmidler.

6. Reduksjon i grunnbemanning august-desember

Reduksjon i ansatte tilsvarende 3 hele stillinger fra nytt barnehageår 15.august. En forutsetning for å få dette til er at barnetallet ikke øker og at barnehageopptaket styres. Forutsatt at Tynset kommune fortsatt skal tilby barnehageplasser hele barnehageåret må ansatte økes opp igjen fra 1.januar 2019.

7. Reduksjon i spes ped-ressurs og styrkingstiltak fra august

Reduksjonen kan ikke tas ut før nytt barnehageår. Tre barn med ressurs slutter i barnehagen i august, men barnehagene har meldt om nye behov blant yngre barn.

8. Reduksjon i vikarressurs

Vikarressursen i barnehagene reduseres med 30 000 og 40 000 per barnehage. Konsekvensen er at barnehagene delvis må drive uten vikar ved fravær.

9. Reduksjon i kompetansemidler

Reduksjon i kompetansemidlene for hele barnehagesektoren.

10. Reduksjon i driftsutgifter fordelt på barnehagene

En reduksjon tilsvarende 142 000 kroner fordeles på barnehagenes driftsposter.

11. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

HELSETJENESTEN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	22 691	22 261	21 439
Antall årsverk	24,2	24,7	26
Tjenesteområdeleder:	Knut Selmer		

Årsverksendringer:

Ny 60% kommunal fysioterapeut.

ORGANISERING Legetjeneste med fastlegeansvar for ca 6500 personer, der de 6 legene har bistillinger ved helsestasjon eller sykehjem. Helsestasjonsvirksomhet som inkluderer skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom og jordmortjeneste. Ergoterapitjeneste med ergoterapi, kommunalt hjelpemiddellager og trygghetsalarmer, samt dagsenter. Psykiatri og rustjeneste med lavterskel tjenestetilbud for innbyggere over 16 år med psykiatri og/eller rusproblemer. Alle deler av tjenesten bidrar i ansvarsgrupper og tverrfaglig samarbeid. 5 fysioterapeuter med driftstilskudd er i år supplert med 60% kommunal fysioterapeut.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	- Tjenesten skal bidra til faglig god helse og omsorgstjeneste med fokus på egen mestring og samarbeid. - Forebyggende arbeid og folkehelseperspektiv skal være synlig i alle deler av tjenestene vi deltar i. - Videreutvikle robuste fagmiljøer innenfor våre fagfelt samtidig som samhandlingsreformen de siste årene har medført betydelig sykere pasienter i kommunal helsetjeneste nå enn tidligere år. - Bidra til å redusere netto driftsutgifter pr innbygger i kommunehelsetjenesten uten å redusere kvaliteten på tjenesten.
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker		5,0	x	5	
	Respektfull behandling		5,7	x	5	
	Tilgjengelighet		5,3	x	5	
	Informasjon		4,9	x	5	
	Brukermedvirkning		5,2	x	5	

Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,8	x	5	
	Mestringsorientert ledelse		4,4	x	5	
	Rolleklarhet		4,3	x	5	
	Mestringsklima		4,6	x	5	
	Fravær i %					
	Sykefravær		8,0	x	5-6	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	93				x
Organisasjon	Indikator					

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse per innbygger	90	139	105	291	259
2	Netto driftsutgifter, diagnose, behandling og rehabilitering per innbygger	2826	2757	2534	2567	1826
3	Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	102	98	103	89	80
4	Årsverk helsesøster per 10000innb 0-5år	100	106	120	90	96
5	Gjennomsnittlig listelengde Fastlege	952	1078	1078	1118	1076
6	Legetime per uke per beboer i sykehjem	0,26	0,41	0,42	0,94	0,45
7	Årsverk psykiatriske sykepleiere per 10 000 (TFF/HBO/Psyk tj.)			4,5	5,5	5,9
8	Årsverk ergoterapeuter pr 10 000	5,2	6,6	5,4	4	3,7
9						

Kommentarer

1. Tynset bruker lite penger på forebyggende helse. Ny folkehelseplan er ferdig i 2017 og det vises til god dokumentasjon på at feltet må styrkes i årene fremover. Man får mye mer ut av en krone i forebyggende arbeid enn i reparasjon av skade eller diagnostikk.. Folkehelseprofilen viser at kommunen ligger nasjonalt meget høyt med antall fritidsorganisasjoner og andel innbyggere som er medlem i en eller flere. Slike aktiviteter bidrar mye til god folkehelse, men synes i liten grad i KOSTRA tall. Folkehelseprofilen for Tynset er overveiende meget solid.
2. Beløpet er høyt sammenlignet med fylket. Tallet har sunket de to foregående år, og det er en trend man håper kan fortsette. Som regionsenter drives det diagnostikk og behandling for betydelig flere personer enn folketallet skal tilsi. Det nevnes 6400 pasienter på listene til fastlegene, samt hybelboere, skoleelever og turister
3. Nyfødte får hjemmebesøk som de skal.
4. Helsestasjonsarbeid er viktig satsningsområde og samsvarer med folkehelseplan i kommunen. Økning av årsverk samsvarer med rammebetingelser og ønsker i statsbudsjett siste år.
5. Fastlegene har lister som samsvarer med gjennomsnittet for fylket. Fastlegeordningen er under enormt press nasjonalt. Kommunen mangler ledige listeplasser og tjenesten oppfattes som den mest sårbare innen helsetjenesten i kommunen for tiden. Det er nasjonal enighet om at samhandlingsreformen de siste 4-5 årene har bidratt til massiv økning av arbeidsmengden. Kommunene får ansvar for flere og dårligere pasienter, som tidligere ble fulgt opp på sykehus. Flere leger ønsker færre pasienter på listene og plassproblemer hindrer nyansettelser.
6. Legetjenesten på institusjon er styrket i 2017 ved ny fastlege med bistilling på institusjon.
7. Psykiatritjenesten driver veiledning til psykiatribolig og KAD seng som er lokalisert i TFF.
8. Tallet viser at man har ergoterapeuter ansatt utenom ergoterapitjenesten, dvs tjenesten for funksjonshemmede.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		22 261	22 261	22 261	22 261
1	Pris- og lønnsvekst	595	595	595	595
2	Nødnett avgift per innbygger (ny årlig avgift)	80	80	80	80
3	Bakvakt legevakt (jf ny akutforskrift)	80	146	100	100
4	Praksiskompensasjon fri etter legevakt	80	80	80	80
5	Fastlønnskutt for fysioterapeuet (60%)	-120	-120	-120	-120
6	10% kommuneoverlege hører til interkommunal legev	-80	-80	-80	-80
7	Vakant stilling psykiatri og rustjenesten 30% (6mnd)	-75	-150	-150	-150
8	Fond akuttmedisin 2016 dekker bakvakt legevakt 2017	-80	0	0	0
9	Fysioterapi og fastleger (se tekst)	-50	-205	-205	-205
10					
Sum endringstiltak		430	346	300	300
Budsjettramme 2018-2021		22 691	22 607	22 561	22 561

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst
Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Nødnett belastes kommunene med en avgift per innbygger. Ny og ukjent avgift ved innføring av nødnett. Ca 14 kroner i årlig avgift per innbygger.
3. Ny akuttforskrift gjeldende fra 010518 med krav om bakvakt for leger som ikke er spesialister i allmennmedisin. Tynset har 6 av 15 vakter i turnus. Ca 24 vakter per lege per år. I dag er 4 leger ikke spesialister. 4x24 vakter må ha bakvakt. Beløp som er høyere 2019 enn senere skyldes at flere trenger bakvakt i 2019 enn senere, fordi legene er under spesialistutdanning. Gjelder nåværende fastleger.
4. Sentrale avtaler med økning i godtgjøring for legevakt 2016.
5. Tynset kommune har kommunal fysioterapeut i 60%. Det mottas fastlønnstilskudd fra staten etter søknad.
6. Medisinsk ansvarlig lege ved Nord-Østerdal Legevakt utgjør 20% legeårsverk. 10% av kommuneoverlegefunksjonen er tillagt Nord-Østerdal Legevakt.
7. Stillingen er besatt med vikar tom 0618. Står ubesatt etter dette. Konsekvens kan påregnes for tjenesten.
8. Fond akuttmedisin 2016 søkes videreført til 2017 via Hdir.. Vil da dekke utgifter til bakvakt for 2017.
9. Bruke færre timer fysioterapi som kommunen kjøper av private næringsdrivende fysioterapeuter. Nå 18 timer per uke budsjettert med 518 000 kr årlig. Forslag redusere med 30% etter avtale med fysioterapeutene. Innsparing 150 000 kroner. Justering husleie fysioterapi iht gjeldende avtale +25000 kr årlig. Spare årlig 30 000 på kjøp av Norsk elektronisk legehåndbok ved at legene benytter generell kommunal tilgang. Samlet kr 205 000.

HELSE OG OMSORG GENERELT

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	5 275	5 191	5 516
Antall årsverk	4,6	4,4	4,4
Tjenesteområdeleder:	 Øystein Kyrre Johansen		

Årsverksendringer:

- 0,2 årsverk knyttet til folkehelseressurs overført til helsetjenesten.
- 0,4 årsverk er andel for Tynset på interkommunal psykologressurs med halvt års effekt i 2018.

ORGANISERING

Stillinger tilhørende området:

Helse- og omsorgssjef:	100 %
Systemkoordinator individuell plan	50 %
1. konsulent	60 %
Systemkoordinator SLT	20 %
Kommuneoverlege	40 %
Vedtaks kontor	150 %
Psykolog	40%

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Kompetente og myndiggjorte medarbeidere skal yte helse og omsorgstjenester med fokus på egen mestring og samhandling. • Tjenestene skal bære preg av koordinering, sammenheng og bygge på «beste praksis».
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker	-	5,0	5,1	5,0	4,8
	Respektfull behandling	-	5,7	5,6	5,5	5,5
	Tilgjengelighet	-	5,3	4,8	5,0	4,6
	Informasjon	-	4,9	4,3	5,0	3,9
	Brukermedvirkning	-	5,2	5,4	5,5	5,4

Virksomhetsplan 2018 – 2021

Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet	-	4,6	-	4,5	x
	Mestringsorientert ledelse	-	3,9	-	4,5	x
	Rolleklarhet	-	4,0	-	4,5	x
	Mestringsklima	-	4,5	-	4,5	x
	Fravær i %					
	Sykefravær	8,8	8,7	6,7	6,5	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	134,3	74,8		100	x
Organisasjon	Indikator					

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
	Prioriteringer:					
1	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	3 526	3 375	3 969	3 459	2 508
2	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter, kommunehelse	6,1	5,6	6,3	5,3	4,9
3	Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	34,3	34,4	35,1	32,6	34,3
4	Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner pleie- og omsorgstjenesten Enhet : kroner	20 275	20 615	22 157	21 119	18 845
5	Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	21,8	21,8	20,3	-	18,0
	Produktivitet / Enhetskostnader					
6	Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester	-	481 803	514 243	626 224	408 947

KOMMENTARER

1. Her rapporteres netto driftsutgifter til funksjonene 232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste, 233 Forebyggende arbeid, helse og sosial og 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering. I Tynset vil det si følgende avdelinger og tjenester: Tjeneste 3200 Helsestasjon, skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom, jordmor. Tjeneste 3100 Fastlegetjenesten, 3104 Kommunal legetjeneste, 3112 Tynset kommunes andel av interkommunal legevakt, 3113 Tynset kommunes andel av interkommunallegevaktsentral, 3301 Psykiatri- Rustjenesten.
2. Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter. Netto driftsutgifter til funksjonene 232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste, 233 Forebyggende arbeid, helse og sosial og 241 Diagnose, behandling.
3. Indikatoren viser driftskostnadene til pleie og omsorg i prosent av kommunens totale driftskostnader.
4. Indikatoren viser driftsutgiftene til pleie og omsorg inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene som bla. inneholder øremerkede tilskudd og ev. andre direkte inntekter, er trukket fra.
5. Indikatoren viser plasser i institusjoner i prosent av alle mottakere av pleie- og omsorgstjenester ved utgangen av rapporteringsåret. Plasser i barneboliger og avlastningsinstitusjoner inngår i beregningene
6. Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon. Korrigerte brutto driftsutgifter pr. bruker av kommunale pleie og omsorgstjenester = (Korrigerte driftsutgifter til funksjonene / mottakere av hjemmetjenester pr 31.12 + antall plasser i kommunale institusjoner pr 31.12)) *1000

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		5 191	5 191	5 191	5 191
1	Pris- og lønnsvekst	149	149	149	149
2	Psykologressurs interkommunal andel Tynset	300	500	800	800
3	Reduksjon driftsutgifter (Prosjekt fondsfinansiert)	-235	0	0	0
4	Generell rasjonell drift	-130	-130	-130	-130
5	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-100	-100	-100	-100
Sum konsekvensjusteringer		-16	419	719	719
Budsjettramme 2018-2021		5 175	5 610	5 910	5 910

KOMMENTARER

1. **Pris- og lønnsvekst**
Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.
2. **Psykologressurs interkommunal andel Tynset**
Det jobbes med interkommunale psykolog resurser. Finansieringsmodellen er ikke fastlagt. Summen er et anslag for 2018 på Tynset sin andel med halvt års effekt. Dette inkluderer delfinansiering fra tilskuddsmidler. Fra 2020 vil kostnaden for Tynset bli anslagvis 800 000,-
3. **Reduksjon driftsutgifter**
I 2018 vil vår fagkonsulent være delfinansiert gjennom velferdsteknologi prosjektet
4. **Generell rasjonell drift**
Foreslått økning for finansiering av heltids etter- og videreutdanning har man ikke funnet økonomisk rom for i virksomhetsplanen for 2018.

5. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

Generelle kommentarer:

Oppsummering

- HO sektoren beveger seg i riktig retning. Vi ser at de utfordringene som vi spådde ville komme, de kommer.
- Vi har slik vi opplever det lykkes med mye av de målsetningene vi satte oss. Det gjenstår naturligvis fortsatt uløste utfordringer vi må jobbe videre med.
- Sektoren er i gang med mange ulike satsningsområder og utviklingsprosjekter. Her kan nevnes:
 - Hverdagsrehabilitering/hverdagsmestring
 - Aktivitetsvenn for demente.
 - Velferdsteknologi
 - Tiltak til hjemmeboende demente
 - Nettverksjobbing med «Det gode pasientforløp»
 - m.m.
- Vi har startet jobben med interkommunale psykologressurser. Det jobbes med forankring i den enkelte kommune og en omforent avtale/rutine som vil bli lagt frem for godkjenning. Finansiering vises i virksomhetsplanen.
- For å klare å holde oss innenfor våre budsjetttrammer i 2018 må vi redusere antall institusjonsplasser, jobbe med reduksjon på antall ansatte på natt lokalisert ved Tjønnsenteret for å nevne noe.

Fremtiden

- Sektoren drifter i dag døgnbemanning på 4 geografiske punkter, pluss utegruppe (hjemmesykepleie). Dette er ikke bærekraftig i fremtiden og vi må kretsamle kompetanse og personellressurser skal vi klare å håndtere utfordringene som kommer. Pr i dag har HO sektoren 13 nattvakter gående.
- Omfanget av tjenesteytingen ekspanderer. Fra 2014 har antall timer det er gjort vedtak på økt fra ca 900 timer pr uke til ca 1600 timer pr uke. Noe kan forklares med bedre og mere presise vedtak, men man kan anslå en økning på tjenesteytingen på mellom 50 og 60%. Dette er hjemmetjenester og dagsenter. Tjenester på institusjon kommer i tillegg til dette.

340 BARNEVERN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	7 076	7 465	6 217
Antall årsverk	12,6	12,3	12,5
	11,89	11,5	
Tjenesteområdeleder:	Linda Granrud		

Årsverksendringer:

ORGANISERING

Barneverntjenesten er et eget tjenesteområde med tjenesteområdeleder.

Barnevernet består av et interkommunalt samarbeid mellom Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga og Tynset kommuner, hvor Tynset er vertskommune. Tjenesten er inndelt i team; et for mottak av meldinger og undersøkelse med egen teamleder, et for oppfølging av tiltak og et omsorgsteam med teamleder. Teamlederne har stedfortrederfunksjon og beslutningsmyndighet på sine team. Teamleder for tiltak og omsorg har i tillegg fagansvar. Alle fem kommunene har sin kontaktperson i barnevernet, men vi har fast kontorsted på Tynset.

I tillegg har barnevernet ansvar for enslige mindreårige asylsøkere(EMA) bosatt i Tynset kommune. Vi har en tanke og et ønske om at Tynset kommune til enhver tid skal ha ansvar for oppfølging av 15 EMA. Som tiltak bosetter vi i bofellesskap, egen bolig med forsterkning med ansatte i turnus, fosterhjem, vertsfamilie og egne boliger/hybler med oppfølging. Av de 17 som vi i dag har ansvaret for, bor 2 i bofellesskap og 15 ute i annen type boform.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	- Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. - Sikre god integrering av enslige mindreårige flyktninger. - Hjelpe de, slik at de skal mestre sin egen hverdag gjennom omsorg, veiledning og læring.
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker	3,5	0	0	3,8	X
	Respektfull behandling	3,8	0	0	4	X
	Tilgjengelighet	3,5	0	0	4	X

	Informasjon	3,0	0	0	4	X
	Brukermedvirkning	3,6	0	0	3,8	X
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,4	0	4,6	
	Mestringsorientert ledelse		4,1	0	4,3	
	Rolleklarhet		4,0	0	4,3	
	Mestringsklima		4,2	0	4,4	
	Fravær i %					
	Sykefravær	6,7	9,2	9,3		x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	116,4				x
Organisasjon	Indikator					
	Andel fristbrudd (meldinger og undersøkelser)	1	0	0		
	Antall henlagte meldinger	5	30	16		
	Antall henlagte undersøkelser	20	23	6		
	Totalt henlagte saker	25	53	22		

KOMMENTARER

Brukerundersøkelse:

Barneverntjenesten har ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2017.

Medarbeiderundersøkelse:

Det er heller ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017.

Sykefravær:

Sykefraværet hittil i 2017 er ganske likt som året før på samme tid. Det gjengir totalen i tjenesten. Avdelingen for enslige mindreårige har hatt en sykefraværsprosent på 5,8 mens på saksbehandlersiden har andelen vært på 11,9.

Økonomi:

Barneverntjenesten hadde et merforbruk i forhold til budsjettet på kr. 1 657 000

Organisasjon:

Fristbrudd, henlagte meldinger, henlagte undersøkelser og henlagte saker tas med for å belyse hvordan saksbehandlingen måles. Tall for 2016, sammenlignes med tall fra 2015. Status 2017 er pr. 01.07.17

- Andel fristbrudd er en av faktorene vi måles på i barnevern, og som fylkesmannen har hatt stort fokus på. Fristbrudd går på både antall meldinger (behandling innen 1 uke) og antall undersøkelser (behandlet innen 3 mnd. eller fått godkjent utvidelse til 6 mnd.). For Tynset hadde vi 0 fristbrudd i 2016, mot 1 i 2015.
- Antall henlagte meldinger har gått kraftig opp, med 30 i 2016 mot 5 i 2015 for Tynset. Alle meldinger som kommer inn behandles, vi er blitt tydeligere til å kartlegge meldingen og utfallet kan bli at saken hører til i annen instans.

- Antall henlagte undersøkelser har gått litt opp, fra 20 i 2015 til 23 i 2016. Tynset hadde totalt 53 (74,5%) henlagte saker i 2016, mot 25 (58%) i 2015.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	landet 2016
1	Andel undersøkelser som fører til tiltak (%)	34,2	47,4	42,5		41,9
2	Andel barn med utarbeidet tiltaksplan (%)	87,5	76	57,6		84,0
3	Andel barn med hjelpetiltak i fht innbyggere	5,1	5	5,1		4,9
4	Netto driftsutgifter pr barn (244, 251, 252) i barnevernet	65 241	75 068	79 605		113 210
5	Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år	4 586	5 315	5 672		8 925
6	Stillinger m/ fagutdanning pr. 1000 barn 0-17 år. (årsverk)	7,9	6,9	7,3		4,6

KOMMENTARER

Nasjonalt er barnevernet kanskje den sektoren med størst endring de siste årene. Målt mot hvor mange barn som har tiltak fra barnevernet, er det på landsbasis om lag to av tre tiltak som er i hjemmet. Det er ikke alltid mulig å ha tiltakene i hjemmet, noen ganger må barnet omplasseres.

1. Tynset hadde i 2016 en liten nedgang i andel undersøkelser som førte til tiltak, mot året før. Et grundigere og mer systematisk arbeid i undersøkelsen er nok like mye årsaken her til at vi i 2016 gikk ned, som at vi gikk opp fra tidligere år i 2015.
2. Vi har hatt mye fokus på barn i tiltak, og at de til enhver tid skal ha tiltaksplaner. Tiltaksplanene skal evalueres hver tredje måned. Likevel har vi gått mye ned i fht tidligere år på andel barn med utarbeidet tiltaksplan. Her telles også de enslige mindreårige som bor i bofellesskapet og ute i opptreningsboliger. Vi ser at totalt er det svikt i kontrollen på om saksbehandlingen gjøres riktig i systemet. Vi ser at et større antall har tiltaksplaner enn det som kommer frem i statistikken, men det mangler avkryssing for ferdigstilte planer, og da telles de ikke. Dette er det utarbeidet rutiner på nå i forbindelse med strukturendring på kontoret, og vil bli bedre fulgt opp.
3. Andel barn med tiltak i alderen 0-17 år, ligger vi likt som tidligere år. Dette harmonerer ganske bra med andel undersøkelser som fører til tiltak, samtidig som det også henger sammen med at mange barn har løpende tiltak, slik at de sakene som gikk til tiltak i 2015, telles også i 2016. Andel barn mellom 0-17 år i Tynset er 1 207, av 5 609 innbyggere totalt. Tynset kommune har relativ høy barnebefolkning mellom 0 - 17 år. Dette kan henge sammen med tallene vi ser her.
4. Netto driftsutgifter pr. barn, når gjelder både utgifter knyttet til administrasjon, utgifter knyttet til tiltak i hjemmet og plasseringer utenfor hjemmet er høyere i 2016 enn i 2015. Vi ser at ny tenking på tiltakssiden, der vi har fokus på foreldre-støttende tiltak ikke alltid lar seg gjøre ved at saksbehandlerne selv jobber med foreldreveiledningen. Vi er flinke til å tenke kreative løsninger, da det har skjedd en helt klar oppgaveforskyvning fra staten, men likevel må vi i enkelte tilfeller kjøpe disse tjenestene. At vi ligger høyere her enn tidligere år må også ses i sammenheng med plassering utenfor hjemmet. Vi har flere barn i tiltak, både i familien og utenfor familien, og dette er med på å påvirke driftsutgiftene.
5. Netto driftsutgifter pr. innbygger 0-17 år, blir i 2016 høyere enn årene før. Når vi har økning med antall barn under omsorg og barn som mottar hjelpetiltak blir dette utslagsgivende her.

6. Bemanningen av fagpersonell i barneverntjenesten er relativt høy, og må ses i sammenheng med hvordan vi rapporterer stillingene på ansatte. Her rapporteres både saksbehandlere i barneverntjenesten og de som jobber miljøterapeutisk opp mot enslige mindreårige. I fht at vi har gått opp fra året før handler det om ansatte på rapporteringstidspunktet med fagutdanning knyttet opp mot EMA og bofellesskapet.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		7 465	7 465	7 465	7 465
1	Endring i adm.utg. Tynset	123	123	123	123
2	Endring tiltak i fam Tynset	744	744	744	744
3	Endring tiltak utenom fam. Tynset	-932	-932	-932	-932
4	Reduksjoner	-324	-324	-324	-324
Sum endringstiltak		-389	-389	-389	-389
Budsjettramme 2018-2021		7 076	7 076	7 076	7 076

KOMMENTARER

- 1. Endring i administrasjonsutgifter Tynset.**
Økning på kr. 123 635
- 2. Endring tiltak i familien Tynset**
På tiltak i familien ser vi en økning av behov for hjelpetiltak som både institusjonsplass og omfattende veiledning som hjelpetiltak i hjemmet.
- 3. Endring tiltak utenfor familien**
På tiltak utenfor familien vil den største innsparingen være reduksjon i lønnskostnader på fosterhjem og ikke bruk av institusjon som omsorgstiltak i 2018.
- 4. Reduksjoner**
Det foreslås at institusjonsplassering som hjelpetiltak vurderes i fht faglig kvalitet i institusjonen opp mot type hjelp barn/ungdom er i behov av, og om en kan klare å sette inn riktig type hjelp lokalt, heller enn å bruke plassering i institusjon.

345 NAV

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	5 088	5091	4385
Antall årsverk	3,0	3,0	3,0
Prosjekt	0,6		
Tjenesteområdeleder:	Brit Kværness		

Årsverksendringer: Ingen endringer, dog oppstart av 2-årig prosjekt til utvikling av de sosiale tjenesten i NAV, midler gitt fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, planlagt ressurs 60 % stilling. Prosjektet er ikke tatt med i kolonnen lønnsmidler

ORGANISERING

Tynset kommune har hatt et NAV-kontor siden mars 2009. Kontoret ledes av partnerskapet mellom kommunen v/rådmannen og Fylkesdirektøren i NAV Hedmark. Kontoret har i hovedsak oppgaver etter sosialtjenesteloven og etter folketrygdloven, utover dette ligger for tiden kostnadene knyttet til etablering av nyankomne flyktninger i NAV sitt budsjett. Det er også praksis i kommune at livsoppholdet (husleie, depositumsgaranti, mat, klær mv.) utbetales fra NAV sitt budsjett til nyankomne flyktninger før disse starter i introduksjonsprogrammet.

NAV har i 2017 hatt to særlig prioriterte arbeidsområder. Det er gitt signaler om at disse områdene opprettholdes også kommende år:

1. Personer under 30 år skal prioriteres uavhengig av innsatsområde.
2. Innvandrere fra land utenfor EØS-området skal likeledes prioriteres. Det skal være en forpliktende samarbeidsavtale mellom NAV og kommunen om introduksjonsordningen.

NAV Tynset søkte i 2017 Arbeids- og velferdsdirektoratet om midler til å utvikle de sosiale tjenestene i kontoret. Vi fikk midler til et to-årig prosjekt og midlene skal brukes til innsatsområde nr. 2: Innvandrere fra land utenfor EØS. Prosjektet skal ha en særlig innsats opp mot oppfølgingen av den etablerte samarbeidsavtalen med Tynset opplæringscenter. Samarbeidsavtalen er laget for å få til et velfungerende samarbeid og bidra til klar ansvarsdeling og effektiv forvaltning av knappe ressurser.

NAV-kontorene i alle FARTT kommunene deltar høsten 2017 i et arbeid der det ses på fordeler og ulemper knyttet til en organisering av kontorene etter en vertskommunemodell etter kommunelovens § 28-1b (administrative vertskommunesamarbeid). Det planlegges at saken legges fram for politisk beslutning i kommunene i løpet av november 2017. Denne virksomhetsplanen tar utgangspunkt i dagens organisering.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	- NAV skal gi mennesker muligheter - NAV vil bidra til at våre brukere får den bistand de trenger for å bli selvhjulpne og for å øke yrkesdeltagelsen - NAV vil bidra til at flere kommer i arbeid og aktivitet og at færre går på stønad.
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i NAV i 2017					
	Resultat for bruker	4,6	4,7		5,0	
	Respektfull behandling	5,0	5,1		5,2	
	Tilgjengelighet	5,1	5,1		5,1	
	Informasjon	4,6	4,7		4,9	
	Brukermedvirkning	5,2	5,1		5,2	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres i uke 41					
	Energi		4,2		4,2	
	Kunnskap og identitet		4,3		4,5	
	Sikkerhet		4,5		4,5	
	Klima for tilbakemeldinger		4,7		4,7	
	Forbedrings- og endringsprosesser		4,5		4,5	
	Fravær i %					
	Sykefravær	8,2	1,1			x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %					x
Organisasjon	Indikator					
	sosialhjelpsmottakere	103	138	149	140	
	Antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold		33	38		
	Andel unge som har mottatt sosialhjelp av innbyggere 20-66 år		4,0	4,4	4,0	
	Antall deltakere i kvalifiseringsprogram		3-4	3-4	3-4	
	Antall personer med gjeldsrådgivning		41	39	35	

KOMMENTARER

NAV Tynset har som nevnt oppgaver både etter lovgivning som forvaltes av staten og lovgivning der kontoret er delegert myndighet fra kommunestyret. Tilsvarende har vi ansatte både med et statlig tilsettingsforhold og ansatte med et kommunalt tilsettingsforhold. NAV Tynset deltar i de nasjonale, statlige spørringene både knyttet til brukertilfredshet og i forhold til medarbeidertilfredshet. Disse gjennomføres på høsten.

På NAV Tynset ser vi en tendens til økt søknadsmengde. Det ligger en omfattende saksbehandling bak hvert vedtak med innhenting av relevante opplysninger, samt individuelle vurderinger. Saksbehandlingstiden har tidvis vært lenger enn det vi har som mål (målet er maks tre uker).

Antallet personer som opplever at de har behov for økonomisk sosialhjelp stiger. Særlig de yngre innbyggerne, har sitt livsopphold fra økonomisk sosialhjelp over en lengre periode. Vårt mål er at vi skal ligge på en snitt i stønadslengdene under 3 måneder, det gjør vi ikke i dag.

NAV har særlig oppmerksomhet på brukere som er under 30 år. Et nasjonalt mål er at disse skal være i meningsfull aktivitet innen 8 uker etter at de har meldt et behov. Ett ledd for å oppnå dette målet er at vi skal sette krav om aktivitet til de dette gjelder i vedtak om økonomisk stønad. Det er et helhetlig kommunalt ansvar å ha relevante plasser for slik aktivitetsplikt. Dette er ikke til stede i tilstrekkelig grad i Tynset i dag.

NAV Tynset ønsker, nå som i tidligere år, at vi i kommunen får en mer forutsigbar struktur på innkjøp i forbindelse med etablering av nyankomne innvandrere og (re-)etablering ved familiejenforening. Dagens ordning er ikke tilfredsstillende. Det ville ha gitt en større grad av forutsigbarhet for budsjettet dersom man hadde valgt å ta tallet for familiejenforente inn i det totale måltallet for bosetting hvert år.

Dersom mulighetene for å tilegne seg norsk språk og bli selvforsørget er små, vil enkeltpersoner måtte leve på økonomisk sosialhjelp i et svært langt perspektiv. Det er laget en rekke gode ordninger for å øke yrkesdeltagelsen blant nyankomne innvandrere fra land utenfor EØS, samtidig er det et vilkår om at man må være «reell arbeidssøker» før tiltak kan iverksettes. Mange faller dessverre utenfor ordningene fordi de ikke klarer å tilegne seg norsk språk.

Vi gjør oppmerksom på at KOSTRA tall både knyttet til aktivitetsplikten, til stønadslengden og til kostnader per innbygger kun lar seg sammenligne med andre kommuner dersom disse har tilsvarende ordninger i forbindelse med etablering som det Tynset har.

KOSTRATALL

		2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Netto driftsutgifter til sosialtjeneste pr innbygger 20-66 år	2 596	3 454	3 950	3 896
2	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	2,5	3,2	3,6	4,2
3	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker	166 812	145 604	-	-
4	Gjennomsnittlig stønadslengde, mottaker 26 -66 år	4,2	3,6		
5	Gjennomsnittlig stønadslengde mottaker 20 – 24 år	2,6	4,1		
6	Lønnsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273	130 860	119 470	190 575	220 260

KOMMENTARER

Tynset ligger lavere enn sammenlignbare kommuner knyttet til utgifter til sosialtjenesten per innbygger. Det regnes her aldersgruppen 20 -66 år. Innbyggere over 66 har rettigheter til alderspensjon og innbyggere under 20 år har tidligere vært en lite aktuell gruppe for økonomisk sosialhjelp. Dessverre ser vi nasjonalt nå en trend der stadig flere under mennesker, ned til 18 år, søker om bistand fra NAV. Denne trenden er også aktuell i vår region.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		5 091	5 091	5 091	5 091
1	Pris- og lønnsvekst	132	132	132	132
2	Bruk av differensierte satser	-110	-110	-110	-110
3	Bedre bruk av kommunens inventar/utstyr ved etablering	-25	-25	-25	-25
4	Adresseringsprosjekt (finansiering) - KS 109/17	-50	-50	-50	-50
Sum konsekvensjusteringer		-53	-53	-53	-53
Budsjettramme 2018-2021		5 038	5 038	5 038	5 038

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Bruk av differensierte satser for økonomisk sosialhjelp

Fra NAV sitt ståsted er det ønskelig med en forankring av satser for økonomisk sosialhjelp slik at kommunestyret er kjent med de individuelle vurderinger som gjøres. Det anbefales hvert år statlige satser for økonomisk sosialhjelp. Tynset følger disse satsene. Samtidig er det et handlingsrom i vurderingene som gjøres og vi mener at det er fornuftig å vise fram disse overfor kommunestyret. Sosialtjenesteloven er en rettighetslov og dersom alle andre inntektsmuligheter er utnyttet fullt ut, men ikke strekker til, har den som ikke kan sørge for sitt livsopphold rett til stønad.

3. Bedret bruk av kommunens inventar/utstyr i forbindelse med etablering i bolig

Det andre tiltaket som er tatt inn er å Tynset kommune kan redusere kostnader knyttet til innkjøpet ved etablering i bolig. Etter vår oppfatning kan rutiner rundt innkjøp, fordeling og lagring av møbler og utstyr til innbyggere som har ekstraordinære behov bli bedre. Vi bør bidra til å sikre at kommunen overholder innkjøpsavtaler og vi må bidra til å sikre at kommunens eiendeler ikke kommer på avveie.

4. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17)

350 TJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	30 135	29 490	28 678	
Antall årsverk	67,45	66,05	65,0	
Tjenesteområdeleder:				Sissel Urset

Årsverksendringer: Årsverk 2017: 66,05
 Opprettelse av psykiatribolig: 2,5 årsverk
 Økt behov innen avlastning: 0,7 årsverk
 Kutt: 1,8 årsverk
 Årsverk 2018: 67,45

ORGANISERING

Tjenesteområdet består av: *Tilrettelagte botilbud *Avlastning *Dagtilbud *Støttekontakter

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	Bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker	1,2	1,2		1,1	
	Respektfull behandling	1,0	1,0		1,0	
	Tilgjengelighet	1,1	1,0		1,0	
	Informasjon	1,0	1,0		1,0	
	Brukermedvirkning	1,1	1,2		1,1	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,0			
	Mestringsorientert ledelse		3,8			
	Rolleklarhet		4,3			
	Mestringsklima		3,9			
	Bruk av kompetanse		4,1			

	Fravær i %					
	Sykefravær	6,6	6,0		5,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	104,9	96,9		100	x
Organisasjon	Indikator					
	Lederutviklingsprogram	Ja	Ja	Ja	Ja	
	Utarbeide informasjonsstrategi	Nei	Nei	Nei	Ja	

KOMMENTARER

Brukerundersøkelse: Ikke gjennomført i 2017, men ble gjort 3 år på rad i perioden 2014-2016. Tallene fra de årene viste en stabil trend med stor grad av tilfredshet blant tjenestens brukere.

Medarbeiderundersøkelse: Gjennomført i 2016, ikke gjort i 2017.

Økonomi: TFF har gjennom årene hatt god kontroll på økonomistyringen og unngått overforbruk. I 2015 ble ikke planlagt omorganisering gjennomført – dette medførte også for TFF sin del overforbruk. I 2016 kom TFF godt innenfor tildelt ramme.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Korrigerte brutto driftsutgifter pr mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester	501 774	481 803	514 243	629 645	412 017
2	Mottakere av hjemmetjenester til hjemmeboende pr 1000 innbyggere 0-66 år	15	15	14	16	25
3	Andel hjemmeboende med høy timeinnsats	7	7,0	5,1	9,0	6,9
4	Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke praktisk bistand	14,6	15,8	12,0	11,6	12,3
5	Andel beboere i bolig med heldøgns bemanning	89,1	44,6	91,1	87,8	35,2
6	Andel hjemmetjenestemottakere 0-66 år med omfattende bistandsbehov	36,8	37,7	41,3	19,5	21,4

KOMMENTARER

KOSTRA- tall for hjemmetjenester hentes ut fra KOSTRA-funksjon 254. Under denne funksjonen ligger tjenestene praktisk bistand, praktisk bistand og opplæring, brukerstyrt personlig assistanse, hjemmesykepleie, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn, pleie og omsorgstjenester i alle våre omsorgsboliger.

Punkt 1: Sammenlignet med Hedmark ligger kommunen høyt i kostnad. I forhold til gruppe 12 viser tallene at Tynset har mindre utgifter på dette området. Tynset har gode tjenester med relativt mange ressurskrevende brukere innenfor TFF. Ressurskrevende brukere utløser refusjoner fra staten som ikke framgår av KOSTRA.

Punkt 2: Tjenester i omsorgsboligene registreres som hjemmetjenester. De fleste innen denne gruppen er beboere innen TFF.

Punkt 3: Viser at timeinnsatsen ikke er høy i forhold til bistandsbehovet jfr punkt 6.

Punkt 4: Praktisk bistand og opplæring som ytes til beboere i TFF er her inkludert. Sett på bakgrunn av dette er tallene for Tynset her lave.

Punkt 5: Tynset har mange beboere i omsorgsboliger med heldøgns bemanning jfr punkt 4. I 2015 var det en reduksjonen da beboere innen eldreomsorgen ikke ble registrert under dette punktet. Disse er igjen innberegnet i 2016.

Punkt 6: Tallet her er høyt da Tynset har en stor andel psykisk utviklingshemmede i denne aldersgruppen i forhold til sammenlignbare kommuner. Mange av disse har omfattende bistandsbehov.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		29 490	29 490	29 490	29 490
1	Pris- og lønnsvekst	940	940	940	940
2	Opprettelse psykiatribolig	1 828	1 828	1 828	1 828
3	Økte refusjoner ressurskrevende tjenester	-1 482	-1 482	-1 482	-1 482
4	Avlastningstilbud	512	512	512	512
5	Driftstilskudd Meskano	100	100	100	100
6	KAD-seng	85	85	85	85
7	Kutt stillinger - 2,5 % av ramme 2017	-738	-738	-738	-738
8	Kutt utover 2,5 %	-600	-600	-600	-600
9	Omstillingsprosjekt	0	-881	-1 787	-2 676
Sum konsekvensjusteringer		645	-236	-1 142	-2 031
Budsjettramme 2018-2021		30 135	29 254	28 348	27 459

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Opprettelse psykiatribolig

Våren 2017 ble det opprettet en egen bolig for psykiatri innen TFF. På bakgrunn av dette ble det en god del omrokking innen TFF sin brukergruppe med nye sammensetninger av bofellesskap. Total endring i bemanning som følge av dette ble en økning på 2,5 årsverk.

3. Økte refusjoner ressurskrevende tjenester

Har sammenheng med punkt over. Ved opprettelsen av psykiatribolig ble det muliggjort økte inntekter i angitt størrelsesorden.

4. Avlastningstilbud

Det har i løpet av året blitt opprettet avlastningstilbud til to nye brukere. Dette er brukere som har store utfordringer knyttet til atferd. Brukerne er representativ for den type brukere som TFF stadig får flere av.

5. Driftstilskudd Meskano

Kommunalt driftstilskudd VTA-plasser. Beløpet har ikke vært justert de senere år, har disse årene hatt noe overforbruk i forhold til denne posten. Økning beregnet ut fra betaling i 2017 pluss forventet prisstigning i 2018.

6. KAD-seng

Tilsvarende sum tildelt Tynset kommune fra sentralt hold. Overført fra helse og omsorg felles.

7. Kutt stillinger – 2,5 % av ramme 2017

Utgjør 2,5% av budsjett 2017. Dette er ikke mulig å dekke inn på andre områder enn ved hjelp av reduksjon i stillinger. Reduksjon utgjør 1 årsverk. Konsekvens av reduksjonen vil være at en ikke kan gi tilsvarende tilbud som i dag til de som ikke har vedtak etter kap 9 i Helse- og omsorgstjenesteloven. For de gjeldende brukerne vil en måtte redusere på omfanget av tjenester.

8. Kutt utover 2,5%

Kuttet innebærer reduksjon tilsvarende 0,8 årsverk. Viser til punkt 7, konsekvensene vil være de samme bare ytterligere forsterket.

9. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

360 HJEMMETJENESTEN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	39 865	38 187	32 444	
Antall årsverk	54,6	50,3	43,2	
Tjenesteområdeleder:	Bård Sundmoen Aas			

Årsverksendringer: Sammenlignet med 2017 kommer det på følgende endringer:

- 1,9 årsverk = Resterende nattvakts ressurs som var en del av «overtalligheten» på Institusjon. Denne er nå overført til hjemmetjenesten. Vi har ikke evnet å avvike denne da vi ikke har funnet en løsning vi er trygg på. Vi vet pr i dag ikke om dette er realistisk eller forsvarlig. Dette jobbes det videre med.
- 2,4 årsverk = Etablering av nye BPA'er.

ORGANISERING

- Utegruppen inkl. Praktisk bistand og Brukerstyrt personlig assistent
- Tilrettelagte boliger Tjønnsosenteret
- Tilrettelagte boliger Enan og Furumoen inkl. hjemmesykepleie Kvikne

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	Hjemmetjenesten skal sammen med HO sektoren forøvrig tilby nødvendige tjenester og tilrettelegginger i hjemmet, slik at brukere kan bo hjemme og være selvhjulpne så lenge som mulig.
-------------------------------	---

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker		5,1	x	5	x
	Respektfull behandling		4,8	x	6	x
	Tilgjengelighet		4,9	x	5	x
	Informasjon		4,9	x	5	x
	Brukermedvirkning		4,6	x	5	x
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		3,5	x	4	x
	Mestringsorientert ledelse		2,8	x	4	x
	Rolleklarhet		3,9	x	4	x
	Mestringsklima		3,5	x	4	x

	Fravær i %					
	Sykefravær	11,9	7,7	8,5	6,5	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	108,8	105,4		100	x
Organisasjon	Indikator – Avvik (antall) fordelt på hovedområder					
	HMS		74	79		
	Organisasjon/Internt		23	43		
	Tjeneste/bruker		305	340		

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Andel hjemmetjenestemottakere 0-66 år med omfattende bistandsbehov	36,8%	37,9%	20,8%	13,5%	12,7%
2	Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr. innbyggere 67 år og over	124 195	124 631	130 371	132 701	100 441
3	Mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innbyggere 67-79 år	72	75	78	50	72
4	Gjennomsnittlig antall tildelte timer praktisk bistand pr. uke	14,6	15,8	12	11,6	12,2
5	Gjennomsnittlig antall tildelte timer praktisk bistand pr. uke (Kun for hjemmetjenesten)			0,96		
6	Gjennomsnittlig antall tildelte timer hjemmesykepleie pr. uke	4,0	3,9	4,1	5,9	3,5
7	Andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning	89,1%	44%	91,1%	94,6%	35,5%

KOMMENTARER

1. Har ligget stabilt høyt de siste årene. De aller fleste har tjenester fra TFF og ikke fra hjemmetjenesten.
2. Gjelder i hovedsak hjemmesykepleie til eldre. Vi ligger litt lavere enn sammenlignbar gruppe, men betydelig høyere enn snitt i Hedmark. Ligget på samme nivå i flere år. Det er usikkert hvorfor netto driftsutgift pr mottaker har økt for 2016. Netto driftsutgifter for hjemmetjenesten er konstant fra 2015 til 2016, mens antall mottakere har økt. Skulle derfor tilsi motsatt trend (nedgang i netto driftsutgift)
3. Vi har få institusjonsplasser og mange eldre er avhengig av hjemmetjenester for å kunne bo hjemme lengst mulig.
4. Dette beskriver både *praktisk bistand opplæring* og *praktisk bistand*. *Praktisk bistand opplæring* ytes til beboere innenfor TFF. *Praktisk bistand* tildeles eldre og funksjonshemmede ellers i kommunen. Siste gruppe tildeles gjennomsnittlig 3 timer pr. måned. Praktisk bistand utføres av både hjemmehjelp og hjemmesykepleien.

5. Tallet er ikke hentet fra Kostra, men er statistikk fra Cosdoc som viser gjennomsnittlig vedtakstimer for praktisk bistand.
6. Hjemmesykepleie innvilges for hjemmeboende, inkludert de som bor i tilrettelagt bolig (omsorgsbolig). Med tanke på at eldre skal bo hjemme lengst mulig vil dette føre til større behov for hjemmesykepleie. Vi ligger godt under gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner, men litt over gjennomsnittet for Hedmark.
7. Tynset kommune tilbyr heldøgns bemanning til mange beboere i alle aldre innenfor både hjemmetjenesten og tjenesten for funksjonshemmede. Endringen i tallene fra 2014 til 2016 er at for 2015 var ikke de tilrettede boligene på Enan, Furumoen og omsorgsboligene på Tjønnsosenteret innrapportert som boliger med heldøgns bemanning, det var de i 2014 og 2016.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		38 187	38 187	38 187	38 187
1	Pris- og lønnsvekst	1 203	1 203	1 203	1 203
2	Årsverk BPA	1 680	1 680	1 680	1 680
3	Rest årsverk overført til hjemmetjenesten - natt	1 650	1 650	1 650	1 650
4	Refusjon resurskrevende bruker	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
5	Reduksjon nattvaksstilling	-405	-825	-825	-825
6	Samkjøring av ressurser lokalisert på Tjønnsosenteret	-750	-750	-750	-750
7	Redusert sykefravær	-200	-200	-200	-200
8	Kraftsamling av kompetanse og personellressurser	0	0	-2 600	-2 600
9	Drift velferdsteknologi	0	50	100	100
10	Omstillingsprosjekt	0	-1 155	-2 191	-3 281
Sum konsekvensjusteringer		1 678	153	-3 433	-4 523
Budsjettramme 2018-2021		39 865	38 340	34 754	33 664

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Årsverk BPA

Noen BPA (Brukerstyrt Personlig Assistent) ordninger har blitt avvirket i 2017, mens det har tilkommet flere nye i 2017 og flere kommer i 2018. Lovpålagt tjeneste.

3. Rest årsverk overført til hjemmetjenesten - natt

Resterende nattvaks ressurs som var en del av «overtalligheten» på Institusjon. Denne er nå overført til hjemmetjenesten. Vi har ikke evnet eller turt å avvike denne da vi ikke har funnet en løsning vi er trygg på. Vi vet pr i dag ikke om dette er realistisk eller forsvarlig. Dette jobbes det videre med.

4. Refusjoner ressurskrevende bruker.

Refusjon fra staten for ressurskrevende bruker.

5. Reduksjon nattvakts stilling

Budsjettramma for 2018 gjør at vi må jobbe med å redusere antall nattvakter lokalisert ved Tjønnsenteret (hjemmetjenesten og institusjon). Vurderinger må gjøres jmf. pkt 3.

6. Samkjøring av ressurs lokalisert på Tjønnsenteret.

Ved å se på utnyttelsen av ressursene både for Hjemmetjenesten og Institusjonstjenesten samlet kan man anta at man kan hente noen rasjonaliseringseffekter.

7. Redusert sykefravær

Sykefraværet generelt er bare litt høyere målsetningen, men enkelte deler av tjenesteområdet har hatt høyt sykefravær. Selv om noe av dette skyldes graviditeter er det ønskelig å få ned sykefraværet. Dette vil også gi innsparinger.

8. Kraftsamling av kompetanse og personellressurser

Ingen tenkt effekt i 2018 og 2019, men det å drifte døgnbemannede tjenester på 4 ulike geografiske punkter (pluss utegruppe) er ikke bærekraftig verken økonomisk eller personellmessig. I dag har vi gående 13 nattvakter i Tynset kommune.

9. Drift av velferdsteknologi vil koste noe mere i årene som kommer. I 2018 dekkes dette i et prosjekt.

10. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

Økning som det ikke er funnet rom for i ramma

På grunn av geografiske utfordringer som gjør at avdelingsleder kun er til stedet deler av uka, er det behov for en «Fagleder» som utfører en del oppgaver. Denne har ikke personal eller økonomiansvar. Anbefalt tiltak av ekstern konsulent. Grunnet stramme rammer er det ikke funnet rom for denne som en økning. Man må derfor se om man klarer å skape dette handlingsrommet innenfor tildelt ramme 2018.

370 INSTITUSJONSTJENESTEN

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	45 541	46 090	41 495	 Inga-Lill Rønning
Antall årsverk	67,47	69,5	64,5	
Tjenesteområdeleder:				

Årsverksendringer:

- Ved inngangen av 2017 hadde institusjonstjenesten 74,52
- I løpet av 2017 er det avvirket 7 årsverk i Institusjonstjenesten.

ORGANISERING

Tjenesteområdet består av:

- Institusjonskjøkken
- Langtidsavdeling 24 plasser
- Skjermet avdeling 20 plasser
- Korttidsavdeling 10 plasser

MÅL

Overordnede mål for tjenesteområdet	• Individuelt tilrettelagte tjenester som ivaretar pasientens egenomsorg, identitet og integritet.
--	--

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
	Brukertilfredshet – pårørendeundersøkelsen (skala 1-6)					
	Resultat for bruker			4,6		
	Respektfull behandling			5,5		
	Tilgjengelighet			4,8		
	Informasjon			4,7		
	Brukermedvirkning			4,6		
Forenklet brukerundersøkelse Korttid	Total for alle spørsmål (skala 0-2)		2,0			
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,2			
	Mestringsorientert ledelse		3,9			
	Rolleklarhet		4,3			
	Mestringsklima		4,0			
	Fravær i %					

	Sykefravær	6,6	7,9		6%	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	108,1	123%			
Internkontroll	Avvik, antall avvik fordelt på hovedområder.					
	HMS	38	51			
	Organisasjon/internt	35	12			
	Tjeneste/bruker	147	113			

KOMMENTARER

- Det er gjennomført en pårørende undersøkelse i Institusjonstjenesten i 2017, resultatet er positivt. Svarprosenten er på 42,7%. Tilbakemeldingen fra pårørende er at det er uklart om en svarer for seg selv eller beboeren, og at noen da valgte å ikke svare. Det har allikevel gitt en god tilbakemelding til avdelingene som vil prioritere 2-3 områder å jobbe med. På tre forbedringsområder med lav score har vi allerede igangsatt et arbeide for å bedre, dette gjelder kontaktperson, måltider og klageadgang.
- Sykefraværet var noe høyere i 2016, sykefraværet er i positiv utvikling gjennom 2017. Skjermet avdeling er nede i 2,6%, langtidsavdelingen har også positive tall 6,7% for 2.tertial. Korttidsavdelingen har noe høyere fraværprosent knyttet til svangerskap.
- Noe færre avvik i 2016, størst nedgang i forhold til organisasjon og internt. Det jobbes bedre med avvik, avvik brukes til kompetanseheving og kvalitetsutvikling. Alle ansatte ble pålagt å delta på internundervisning høsten 2017.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr. 12	Hedmark 2016
1	Utgifter pr beboerdøgn i Institusjon	3 030	2 812	3 311	3 854	3 268
2	Andel innb. 67 – 79 år som er beboere på institusjon. Enhet %.	3,0	3,0	2,4	0,9	1,5
3	Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsplass	97,6	95,9	95,7	88,2	83,7
4	Andel innbyggere 80 år og over som er beboer i institusjon	11,4	13,0	12,9	8,7	13,3
5	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over	18,1	21,3	20,3		18,3

KOMMENTARER

1. Utgiftene pr.beboerdøgn i 2016 er betydelig høyere enn i 2015, dette skyldes først og fremst 6 overbelegg og særlig ressurskrevende brukere. Tross dette ligger vi ikke høyere enn gr. 12.
2. Dette synliggjør at det er en del yngre kronisk og eller alvorlig sjuke som har behov for institusjonsplass. Kostra- analyse poengterer også at vertskommuner tiltrekker seg innbyggere med tjenestebehov. Tallet kan også indikere et behov for å jobbe videre med kriterier og behovsvurderingene til den enkelte bruker.
3. De som tildeles institusjonsplass har et behov for observasjon, sykepleiefaglig og medisinsk oppfølging og behandling samt hjelp til å ivareta grunnleggende behov. Det må jobbes videre med å få til en ensartet bruk av IPLOS og andre vurderingsverktøy.
4. Andel beboere over 80 år i institusjon er redusert fra 2016 men er fortsatt høyere enn gr. 12. Sammen med punkt 2 beskriver dette et behov for å jobbe bedre forebyggende, se på mulighetsrommet knyttet til velferdsteknologi, se på kriterier og ny gjennomgang av trinnene i omsorgstrappen.

5. Vi drifter mange institusjonsplasser med heldøgns bemanning, noen flere enn gr.12. Med en stadig større andel av befolkningen i denne aldersgruppen og dreining av tjenester i hjemmet. Forventes det at denne prosenten vil gå ned i årene som kommer. Det må også ses i sammenheng med antall boliger vi har med heldøgns bemanning.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		46 090	46 090	46 090	46 090
1	Pris- og lønnsvekst	1 553	1 553	1 553	1 553
2	Videre reduksjon jmf. virksomhetsplan 2017	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
3	Utsatt effektiviseringsgevinst	1 000	1 000	1 000	1 000
4	Redusert behov for ekstrabemanning	-300	-300	-300	-300
5	Vedlikehold inventar og utstyr Tjønnsenteret	150	150	150	150
6	Redusere 4 institusjonsplasser	400	400	400	400
7	Redusere 3 årsverk	-1 752	-1 752	-1 752	-1 752
8	Nytt signal anlegg Tjønnsenteret	0	0	420	420
9	Omstillingsprosjekt	0	-1 332	-2 727	-4 081
Sum konsekvensjusteringer		-549	-1 881	-2 856	-4 210
Budsjettramme 2018-2021		45 541	44 209	43 234	41 880

KOMMENTARER

1. Lønns- og prisvekst

Her er det beregnet lønns- og prisvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Videre reduksjon bemanning jmf. virksomhetsplan 2017.

3. Utsatt effektiviseringsgevinst

Punkt 5 og 6 jmf. virksomhetsplan 2017 var ikke mulig å gjennomføre i 2017 men videreføres som målsetting i 2018. «Flåtesykepleier» er et tiltak som kan bidra og være en pådriver for blant annet økt forståelse, fleksibilitet, kvalitet, fagligutvikling og ressursutnyttelse. Det vil medføre en «innvestering» for så å kunne høste gevinster både økonomisk og faglig.

5. Bedre tilpassede bemanningsplaner og ressursutnyttelse

Bemanningsplaner, døgnrytme, turnuser og ressursutnyttelse er sterk knyttet til tradisjon, kultur og ivaretagelse av ansattes rettigheter. Gjennom å videreutvikle bemanningsplaner, turnuser og fleksibilitet i samarbeid med ansatte og tillitsvalgte vil det være mulig å oppnå samme kvantitet og kvalitet med redusert økonomisk ramme. Bemanningsplaner og turnuser må være basert både på pasientenes, de ansattes og organisasjonens behov for fleksibel og behovsstyrt ressursutnyttelse.

6. Redusere vikarer, bedre utnyttelse av fast bemanning.

Dette henger sammen med punkt 5, ved økt fleksibilitet og mulighet for ressursbruk på tvers i organisasjonen vil en kunne redusere vikarbruk, det er også viktig å utvikle en felles forståelse og kultur, hos ledere, ansatte og tillitsvalgte for premisser for innleie, forskyvninger og samarbeid på tvers.

4. Redusert behov for ekstra bemanning

Totalt i Institusjon og spesielt ved skjermet avdeling har en i 2017 hatt mindre bruk av ekstrabemanning som følge av ressurskrevende brukere. Årsakene er bland annet at antall ressurskrevende i stor grad har vært mulig å takle innenfor grunnbemanning og fordi en har en mer bevisst og styrt bruk av ekstrabemanning når dette er nødvendig.

5. Vedlikehold inventar og utstyr Tjønnsenteret.

Det er behov for utskiftninger av inventar og utstyr i avdelinger og fellesareal. Dette inkluderer pasientsenger, madrasser, tekniske hjelpemidler, hvitevarer osv. Utskiftning inventar/møbler i fellesareal på Skjermet avdeling og Langtidsavdelingen. Hver avdeling har 3 fellesarealer med behov for ny sofa for 3-6 personer, 4-6 lenestoler og spisestoler til 10 personer. Møblene er brukt i 16 år og bærer preg av daglig bruk og hyppigere rengjøring som en må forvente i institusjonsavdelinger. Det er mulig å fordele innkjøp og utfasing av gamle møbler over en 3-4 års periode.

6. Redusere 4 institusjonsplasser

Netto effekt av tapte inntekter og reduserte kostnader pr. plass pr. år er beregnet til kr. 100 000,-. Langtidsavdelingen har i dag 3 enheter hvor hver enhet innehar 10 pasientrom hvorav bare 8 er i bruk. Det vil være positive konsekvenser driftsmessig med tanke på fleksibilitet og ressursutnyttelse. De faglige vurderingene er at avdelinger med 10 pasienter ikke er egnet for demente. Avdelingen vil da ikke ha noen mulighet for fellesareal for mindre grupper, det vil medføre mer uro og redusere muligheten for å differensiere pasientgrupper og få til «gode» pasient sammensetninger utfra diagnose og individuell tilpasning. Det er et stort press på langtidsplasser, ved reduksjon av antall plasser vil en i større grad få pasienter liggende på korttidsavdelingen i påvente av langtidsplass. Pr. i dag er det 2-3 pasienter på korttid som venter på overflytting til langtidsplass, reduksjon av 4 plasser vil trolig medføre at inntil 5 av 10 plasser kan bli belagt med pasienter som ikke kan få et forsvarlig tilbud i hjemmet. Dette kan påføre kommunen økte kostnader på utskrivningsklare pasienter. Det forventes også et økt behov for tjenester i hjemmet og på dagsenteret.

7. Redusere 3 årsverk

Reduksjon av 3 årsverk, det er lagt inn med 9 måneders effekt for 2018. Det er bare mulig ved samtidig å redusere antall plasser så dette må ses sammen med punkt over. Ved en reduksjon på 4 plasser vil det være mulig å drifte langtidsavdelingen på en etasje. Det å drifte en avdeling over to etasjer er mer ressurskrevende, den fysiske adskillelsen er en utfordring for det fortløpende samarbeide gjennom vaktene og reduserer oversikten spesielt på natt da det er en ansatt som dekker begge etasjer.

8. Utfasing av gammelt signalanlegg ved innføring av velferdsteknologi i alle pasientrom.

Ta i bruk nytt system som følge av prosjekt med velferdsteknologi.

9. Omstillingsprosjekt

Se kommentarer under seksjon «Forutsetninger/rammer økonomiplan».

400 KULTURTJENESTEN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	7 416	7 073	6 746
Antall årsverk	12,8	12,6	12,5
Tjenesteområdeleder:	 Beate Hjertager		

Årsverksendringer:

ORGANISERING

Tjenesten er organisert som én enhet, men med såpass ulike virksomheter som kulturskole, bibliotek, kino, kunstgalleri, drift av kulturhus, fritidstilbud for barn og unge, behandling av spillemiddelsøknader, fysaktiltak, kulturvern. Økning i årsverk er miljøarbeider ungdom som var lagt inn med 5 måneder for 2017, og med helårsvirkning fra 2018.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Gi regionen et kulturtilbud som har bredde, aktualitet og høy kvalitet. • Gi spesielt barn og ungdom som vokser opp i Tynset et godt kulturelt startgrunnlag • Skape gode kulturelle møteplasser med muligheter for utøvelse og opplevelse
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
	Brukerundersøkelse Biblioteket	2014	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Service	5,4		5,6		5,3
	Bibliotekets utlånstilbud/utvalg	4,8		5,0		4,6
	Tilgjengelighet	5,3		5,4		4,7
	Informasjon	5,1		5,2		4,4
	Brukermedvirkning	5,0		5,2		4,8
	Bibliotekets lokaler	4,9		4,9		4,3
	Helhetsvurdering	5,7		5,8		5,1
	Snitt totalt	5,1		5,2		4,7
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,6			

Virksomhetsplan 2018 – 2021

	Mestringsorientert ledelse		4,3			
	Rolleklarhet		4,3			
	Mestringsklima		4,4			
	Fravær i %	2015	2016	2017	2018	
	Sykefravær	6,5	2,7		5,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	100,5	98,5		100	x
Organisasjon	Indikator					

KOMMENTARER

Tynset bibliotek har bedre tilfredshet på alle variabler enn gjennomsnitt i Norge, og hele 5,8 på helhetsvurdering.

Tiltak som resultat av brukerundersøkelsen 2017:

Forbedre forholdene for lokallitteratur og leseplasser ved å etablere:

- TYNSETSAMLINGEN: Samlingen på lesesalen skal inneholde 1 eksemplar av bøker av Tynset og av tynsetforfattere. Dette kan benyttes på lesesalen. Ønsker å skape bevissthet om Tynsets historie, kultur og identitet. Det blir samtidig en oppgradering av lesesalsplassene.
- LOKALSAMLING: Dette skal bli en egen hylle i bibliotekrommet hvor alt er til hjemlån.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Netto driftsutgifter for kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	3,1	3,2	3,1	4,3	3,6
2	Besøk per kinoforestilling	16,8	22,2	23,6	23,7	39,3
3	Netto driftsutgifter til kino per innbygger	52	15	-29	12,7	8,9
4	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger	359	419	360	391	302
5	Korrigerte brutto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler per bruker	12 733	13 865	12 215	19 155	19 314
6	Andel elever i grunnskolealder i kommunens kulturskole, prosent av barn i alderen 6-15 år	27,6	27	28,5	16,7	14,7
7	Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger	6,9	6,9	5,6	2,5	2,6

Virksomhetsplan 2018 – 2021

8	Besøk i folkebibliotek per innbygger	10,8	10,6	10,9	5,4	4,9
9	Antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år	22,4	22,0	15,6	6,9	7,6

KOMMENTARER

1. Netto driftsutgifter for kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter har holdt seg stabilt de senere årene. Vi ligger under snittet for gruppe 12 og snittet for Hedmark
2. 2016 var det nest beste kinoåret i antall besøkende siden kulturhuset ble bygget i 1988. Når økningen i antall besøk per kinoforestilling ikke er større, skyldes det at antall forestillinger også var høyere i 2016 enn i 2015.
3. Tynset kino hadde rekordinntekter i 2016, og driftsresultatet viser for første gang en netto inntekt i stedet for netto kostnad per innbygger.
4. Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler gikk ned til 2014-nivå i 2016. Dette avspeiler en økning i antall elevplasser, som gir økte inntekter. Økningen har skjedd gjennom å ta inn flere elever per gruppe i dans og billedkunst, men også ved mer gruppeundervisning på instrumenter. Kostnadsramma har altså vært den samme, mens inntektene har økt.
5. Korrigerte brutto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler per bruker viser at Tynset kommune driver sin kulturskole svært kostnadseffektivt. Dette skyldes igjen at en stor andel av elevene undervises i grupper.
6. Andel elever i grunnskolealder i prosent av barn i alderen 6-15 år har økt. Dette skyldes som før nevnt at flere er tatt opp i gruppeundervisningen. Tynset har en god dekning i forhold til kommunene vi sammenligner oss med.
7. Indikatoren er endret for 2016. T.o.m. 2015 inneholdt indikatoren totalt boklån, mens i 2016 er faglitteratur ikke tatt med.
8. Besøket hos Tynset folkebibliotek har økt i forhold til tidligere år.
9. Tallene for 2016 er ikke sammenlignbare med tidligere år, da indikatoren har endret innhold.

ENDRINGSTILTAK	2018	2019	2020	2021
----------------	------	------	------	------

Budsjettramme 2017

7 073 7 073 7 073 7 073

1	Pris- og lønnsvekst	226	226	226	226
2	Dekning fra Kulturfond	-92	-92	-92	-92
3	Utbetaling av tilskudd fra kulturfond	92	92	92	92
4	Dekning fra Idrettsfond	-91	-91	-91	-91
5	Utbetaling av tilskudd fra Idrettsfond	91	91	91	91
6	Miljøarbeider ungdom (helårseffekt)	117	117	117	117
7	Sammen om rett aktivitet og sikre åpen hall	100	100	100	0
Sum endringstiltak		443	443	443	343

Budsjettramme 2018-2021	7 516	7 516	7 516	7 416
--------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Dekning fra Kulturfond

I vedtektene for kulturfondet heter det at 3% av konsesjonskraftsinntektene skal avsettes til kulturfondet årlig.

3. Utbetaling av tilskudd fra kulturfond

Se punkt 2.

4. Dekning fra Idrettsfond

I vedtektene for idrettsfondet heter det at 3% av konsesjonskraftsinntektene skal avsettes til idrettsfondet årlig.

5. Utbetaling av tilskudd fra idrettsfond

Se punkt 4.

6. Miljøarbeider ungdom

Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandlingen av årsbudsjettet for 2017 å overføre kr 200 tusen fra budsjetttrammen til rådmann og staber til budsjetttrammen for kultursektoren med formål miljøarbeider/ungdom med effekt fra 1.8.17. Endringen for 2018 gjenspeiler helårseffekten av vedtaket.

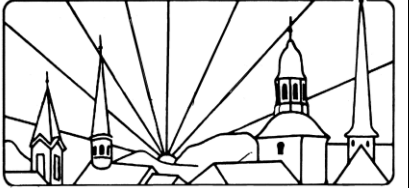
7. Sammen om rett aktivitet og sikre åpen hall

Tynset Idrettsforening (TIF) søker om midler til et prosjekt hvor hovedmålet er å gi flere tilflyttere og flyktninger gode og tilpassede aktivitetstilbud i et miljø som oppleves trygt og inkluderende – for alle familier og hele familien. TIF søker om totalt kr 300 000 fordelt på 3 år. Andre finansieringskilder er Gjensidigestiftelsen, Hedmark fylkeskommune og egne midler fra TIF.

500 KIRKE OG TROSSAMFUNN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	5 188	5 164	5 150

ORGANISERING

Tynset kirkelige fellesråd:

Tynset prestegjeld består av 4 sogn med egne menighetsråd, kirker og kirkegårder. Menighetsrådene er folkevalgte organer med ansvar for innholdet i de tjenestene kirken yter. Tynset kirkelige fellesråd består av to representanter valgt fra hvert menighetsråd, prost og en kommunal representant. Fellesrådet v/administrasjonen har ansvar for gjennomføring av vedtak, bemanning, drift og vedlikehold i henhold til kirkelovens § 14 og gravferdslovens § 3. Kommunen yter tilskudd i henhold til kirkelovens § 15 og gravferdslovens § 3. Tynset er prostesete i Nord-Østerdal, og fellesrådet har ansvar for å skaffe kontorer både til prost, soknepresten og prostiets vikarprest. Biskopen er arbeidsgiver og lønner de geistlig tilsatte samt en mindre saksbehandlerstilling for prosten.

Trossamfunn:

Kommunen er forpliktet til å betale tilskudd til registrerte trossamfunn. Tilskuddet regnes ut med bakgrunn i antall medlemmer pr trossamfunn registrert i Tynset og med en sats tilsvarende kommunens utgifter pr medlem i statskirka.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		5 164	5 164	5 164	5 164
Andel kirke		4 861			
Andel trossamfunn		303			
1	Pris- og lønnsvekst kirke	196	196	196	196
2	Reduksjon budsjettramme	-122	-122	-122	-122
3	Adresseringsprosjekt (finansiering) - KS 109/17	-50	-50	-50	-50
	Sum endringstiltak	24	24	24	24
Budsjettramme 2018 - 2021		5 188	5 188	5 188	5 188
Andel kirke		4 885			
Andel trossamfunn		303			
Alternative endringsforslag (ikke tatt med i innstillinga)					
4	Vedlikehold	530	260	100	
5	Møtegodtgjøring FR-medlemmer	33	33	33	33
6	Tilsetting av diakon	0	0	0	0

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet pris- og lønnsvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Reduksjon budsjetttramme fellesrådet

Med allerede stramme rammer, er det vanskelig å kutte i andre poster enn lønn. Det kan la seg gjøre i og med at det for tiden er ubesatte stillinger. Konsekvensen vil være at det i første omgang ikke er ressurser til innleie av vikar ved sykdom og ferier. I neste omgang kan det gå ut over tilbudet til befolkningen og f.eks. standarden på våre kirkegårder som i dag får mye skryt for godt stell.

3. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

4. Vedlikeholdstilskudd

Her vil en se at det foreslås en omprioritering i forhold til tidligere. Dette med bakgrunn i at vedlikeholdsetterslepet er større enn man tidligere har vært klar over. Hvis dette ikke endres, så vil det bare eskalere og bli enda dyrere å rette opp. Det vil i neste omgang gå ut over andre tjenester. Det er nødvendig å budsjettere med avsetninger til fond for vedlikehold slik at en kan drive løpende vedlikehold. Dette vil skape bedre forutsigbarhet for både kommunen og fellesrådet. Det er tidligere foreslått eget fond til driftsutstyr. Utstyr for kontorets drift og til utvendig vedlikehold er i all hovedsak fornyet. Dette forslaget foreslås strøket, og evt. nyanskaffelser/reparasjoner bør kunne tas over ordinært vedlikeholdsfond eller drift.

5. Møtegodtgjøring FR medlemmer

På lik linje med kommunens valgte politikere bør også kirkens politikere motta møtegodtgjøring. Det bør heller ikke være forskjell i satsen for møtegodtgjøring. I beregningen her er kr 500 lagt til grunn, 8 valgte representanter i fellesrådet og 6 møter årlig. I tillegg beregnes samme sats for 3 representanter i 6 administrasjons-/arbeidsutvalgsmøter.

6. Tilsetting av diakon

Slik den økonomiske situasjonen er nå, og med de vedlikeholds utfordringer en står overfor, så vil det ikke være hverken realistisk eller forsvarlig å foreta ansettelse nå. Fellesrådet setter den inn på lista og begrunnes med at den genererer mye frivillighet innen viktige og sårbare grupper av befolkningen, og at den på sikt bør bemannes.

601 TEKNISK DRIFT OG EIENDOMSAVDELINGEN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016	
Netto driftsramme	29 681	29 603	30 204	
Antall årsverk	39,8	40,3	40,2	
Tjenesteområdeleder:				

Jostein Hauge

Årsverksendringer: 0

ORGANISERING

Tjenesteområdet er organisert i eiendomsavdelingen og teknisk drift og har følgende ansvarsområde:

- Kommunale bygg og utleieboliger
- Vei, gatelys og grøntområder
- Tomtesalg, startlån og boligtilskudd.
- Gjennomføring av byggeprosjekt.
- Kontakt med og budsjettet for Tynset kommunes andel av brann- og feiervesenets i Midt Hedmark brann og redning IKS.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Være konkurransedyktig produsent av tjenester • Kultur for læring og tilegning av ny kunnskap • Enheten skal drives rasjonelt med best mulig tjenesteyting
--------------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status 2015	Status 2016	Status 2017	Mål 2018	Snitt 2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen (skala 1-6)					Landet
	Standard på veier og gater	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	3,5	
	Utvikling kommunesenteret	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	4,5	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet		4,7	Ikke gj.ført	4,7	
	Mestringsorientert ledelse		4,0	"	4,5	
	Rolleklarhet		4,5	"	4,5	
	Mestringsklima		4,0	"	4,5	

Virksomhetsplan 2018 – 2021

	Fravær i %					
	Sykefravær	3,9	1,6	3,3	4,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	103		100	100	x
Organisasjon	Indikator					
	Unngå ulykker og skader som medfører fravær/sykemeldinger.	0	0	0	0	
	Energieffektivisering av kommunale bygg, KWh pr. m².	Skole. 143	Skole. 145		Skole. 120	
	Krav Tek 10 nybygg: Skole. 120, Barnehage 140, Kultur/ adm. 165, Helse. 215	Barneh. 136 Kultur/ adm. 204 Helse. 178	Barneh. 128 Kultur/ adm. 238 Helse. 197		Barneh. 140 Kultur/ adm. 165 Helse. 215	

KOMMENTARER

Brukere:

Det er ikke gjennomført innbyggerundersøkelser i 2016.

Medarbeidere:

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017.

Sykefraværet er lavt samlet for 1. og 2. tertial 2017.

Økonomi:

Det er brukt mer penger på drift og vedlikehold enn budsjettet per 2 tertial.

Organisasjon:

Det har ikke vært arbeidsulykker som har medført fravær fra arbeid i 2016. Det er ikke realistisk at en med kommunens eldre bygg skal kunne nå TEK 10 kravene som gjelder for nye bygg, men det gir en indikasjon på energiforbruket.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Netto driftsutg. Kommunaleiendomsforv. i kr pr. innbygger	4 773	4 865	5 067	6 305	4 843
2	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning pr. m²	602	614	624	1 012	972
3	Samlet areal på formålsbygg kommunen eier i m² pr. innbygger	7,5	7,5	8,2	5,7	5,1
4	Netto driftsutgifter til kommunalt disponerte boliger per innbygger i kr	114	418	456	0	-167
5	Kommunalt disp. boliger pr. 1000 innb.	33	33	33	25	25
6	Netto driftsutg. Forebyggende brann og brannvesen i kr pr. innbygger	774	864	1 038	1 158	804
7	Brutto driftsutg. I kr pr. innbygger for kommunale veier	504	419	434	1 629	844

8	Brutto driftsutg. I kr pr. km kommunal vei og gate	96 586	80 621	84 897	122 241	83 002
9	Utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltn. pr. m ²	118	119	119	183	178
10	Energikostn. for kommunal eiendomsforv. pr. m ²	77	92	87	102	115

KOMMENTARER

1. Driftsutgifter pr. innbygger ligger litt lavere enn for gjennomsnitt gr.12. Dette til tross for at Tynset har mer areal bygg pr. innbygger.
2. Tynset har lavere driftskostnader pr. m² på eide bygg enn for gjennomsnitt gr. 12 og gjennomsnittet for kommunene i Hedmark. I forhold til gr. 12 og 50 000 m² bygg, utgjør forskjellen ca. kr 20 mill.
3. Tynset har mer areal på formålsbygg enn gjennomsnitt for gr. 12. Av årsakene til dette er kjøpet av Holmen og grendeskolene som er relativt stor i areal i forhold til elevtallet samt nye Tronstua barnehage.
4. Tynset kommune har i 2016 brukt mer penger til vedlikehold av utleieboliger enn gj. sn. gr. 12 pr. innbygger. Vi har fortsatt etterslep av lave husleieinntekter. Korrigeringen til gjengs husleie vil vi først se i Kostratallene for 2018.
5. Tynset kommune har flere utleieboliger pr. 1000 innbyggere enn gjennomsnitt gr. 12.
6. Til tross for økte kostnader de 2 siste årene pga. omlegging vaktordningen i brannvesenet, ligger Tynset lavere enn gjennomsnitt gr. 12.
7. Tynset bruker mindre penger på drift og vedlikehold av kommunale veier pr. innbygger enn gjennomsnitt gr. 12. Noe av årsaken er at Tynset kommune har relativ få km vei.
8. Til kommunale veier og gater bruker Tynset kommune mindre penger til drift og vedlikehold enn gj.sn for gruppe 12.
9. Tynset bruker mindre til renhold enn gjennomsnitt gr. 12. En av årsakene er at vi har innført renholdsstandarden INSTA 800. Ved overgangen til INSTA 800 sparte kommunen ca. kr 10,- pr m². Med gulvareal på 50 000m² utgjør dette innsparing på kr 500 000,-
10. Tynset har noe lavere energikostnad pr. m² enn gjennomsnitt gr. 12, og vesentlig lavere enn gjennomsnittskommunen i Hedmark. Den fortsatt positive utviklingen skyldes bl.a. Enøk-tiltak, utskifting av gamle lyskilder til LED-belysning.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		29 603	29 603	29 603	29 603
1	Pris- og lønnsvekst	878	878	878	878
2	Redusert energiforbruk	-200	-300	-300	-300
3	Utbedring av tak på ungdomsskolen	400			
4	Bruk av disposisjonsfond	-400			
5	Økte inntekter økt antall utleieboliger	-300	-300	-300	-300
6	Økte kostnader økt antall utleieboliger	100	100	100	100
7	Tilpasning husleier til gjengsleie	-300	-700	-700	-700
8	Økte kostnader drift ny p-plass og gangveier	140	140	140	140
9	Reduksjon bygningsvedlikehold	-740	-740	-740	-740
10	Bygningsvedlikehold - KS 109/17	740	740	740	740
10	Bygningsvedlikehold (finansiering) - KS 109/17	-240	-240	-240	-240
Sum konsekvensjusteringer		78	-422	-422	-422
Budsjettramme 2018-2021		29 681	29 181	29 181	29 181

KOMMENTARER

1. Pris- og lønnsvekst

Her er det beregnet lønns- og prisvekst med utgangspunkt i driftsnivået i 2017.

2. Redusert energiforbruk

Ved å gjennomføre de tiltak som er foreslått gjennomført i ENØK prosjektet som pågår, er det mulig å redusere energikostnadene. Dette er lagt inn her.

3. Utbedring av tak på Tynset ungdomsskole

Det foreslås at utbedring av tak på U-skolen gjennomføres i 2018

4. Reduksjon av disposisjonsfond

Det foreslås avsatt disposisjonsfond til å dekke kostnadene med utbedring av takbelegget.

5. Økte leieinntekter, økt antall boliger

Det er per oktober 2017 oppført 8 nye utleieboliger i Rådystien. Husleieinntektene vil dermed øke med husleie for 8 leiligheter i 2018.

6. Økte kostnader, økt antall utleieboliger

Antall utleieboliger øker med 8 stk. Dette medfører mer areal å drifte og vedlikeholde.

7. Tilpasning husleier til gjengsleie på utleieboliger

Tilpasning av husleiene til gjengsleie for alle utleieboligene, gir økte inntekter på ca. kr 0,7 mill. pr. år når alle leieforhold er fornyet. Justering til gjengsleie kan gjøres etter 3 års leietid og med 6 måneders forhåndsvarsel og ved innflytting. Det betyr at en ikke oppnår full effekt før om 2-3 år.

8. Økte kostnader drift/vedlikehold ny p-plass og gangveier - Sykehuskogen

Dette gjelder drift- og vedlikehold av infrastrukturen som er planlagt bygd i Sykehuskogen. Drift av ca. 160 p-plasser, hvorav ca. 60 p-pl. med motorvarmer, 30 gatelysarmaturer og 115 meter gangvei.

9. Reduksjon bygningsvedlikehold

Her foreslås det reduksjon på vedlikehold på boliger og formålsbygg.

10. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17).

602 VANN – AVLØP - RENOVASJON (VAR)

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme	0	0	0
Brutto driftsramme			
Lønnsutgifter			
Salgs- og gebyrinntekter			
Antall årsverk		3,1	3,1
Tjenesteområdeleder:	Jostein Hauge		

Årsverksendringer:

ORGANISERING

Området har ikke egen netto budsjetttramme da området er selvfinansierende. Det betyr at merforbruk dekkes av fond og overskudd avsettes til fond.

Tjenesteområdet har følgende ansvarsområde:

- Vann
- Avløp
- Septikk
- Renovasjon

Inntektene på området som består av abonnentenes gebyrbetaling skal dekke de løpende driftskostnadene til de enkelte anleggene. I tillegg skal gebyrinntektene dekke kapitalkostnader på investeringslån i form av renter og avskrivninger samt administrative kostnader slik som regnskapsføring, fakturering, IKT og annen løpende administrasjon. Det resterende berører oppgaver utført av sentraladministrasjonen og tekniske tjenester.

Dersom inntektene fra gebyrer blir større enn utgiftene, settes merinntekten på fond. I motsatt fall dekkes merutgift fra tidligere fondsavsetninger. Konsekvensen av dette er at inntektene over tid blir like store som utgiftene.

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Være konkurransedyktig produsent av tjenester • Kultur for læring og tilegning av ny kunnskap • Enheten skal drives rasjonelt med best mulig tjenesteyting
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – Innbyggerundersøkelse (skala 1-6)					Landet
	Kvalitet på drikkevannet	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	Ikke gj.ført	x
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet

	Selvstendighet		4,9	Ikke gj.ført	4,9	4,3
	Mestringsorientert ledelse		3,5	Ikke gj.ført	4,0	3,9
	Rolleklarhet		4,5	Ikke gj.ført	4,5	4,3
	Mestringsklima		4,3	Ikke gj.ført	4,5	4,1
	Fravær i %					
	Sykefravær	0,8	17,0	2,8	1,0	x
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	0	0	0	0	x
Organisasjon	Indikator					
	Standard vannforsyning, resultater bedre vann	4,0	4,0	-	4,0	3,3
	Standard avløpstjenesten, resultater bedre vann	1,6	0,8	-	1,6	2,8
	Unngå skader og ulykker som medfører fravær (dager)	0	0	0	0	
	Vannlekkasje på ledningsnettet i%	29	35	27	25	45

KOMMENTARER

Brukere:

Det er ikke gjennomført innbyggerundersøkelser i 2015 eller 2016.

Medarbeidere:

Det er i 2016 brukt en ny type undersøkelse, slik at det har ingen hensikt å sammenlikne med tidligere år. Resultatet vurderes som godkjent.

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017.

Sykefraværet er på et lavt nivå samlet for 1. og 2. tertial 2017.

Økonomi:

Dette er selvkostområder og belaster ikke det kommunale budsjettet. Alle var-områdene har positive fond.

Organisasjon:

Tynset kommune er som eneste kommune i Nord Østerdal med i et prosjekt «bedre VANN». som er en tilstandsvurdering av de kommunale vann- og avløpstjenestene. I 2016 var 85 av landets kommuner med i denne tilstandsvurdering. Resultatet vektet fra 0 til 4 som er topp. Det er Norsk Vann som er ansvarlig for tilstandsvurderingen. Resultatene foreligger sommer/høst året etter, slik at 2016 er det siste året vi har resultat fra. For vann viser resultatet topp karakter. Avløp ligger i andre enden av skalaen. Hovedårsaken til dette, er at vi sliter med å holde rensekravene på Tynset og Fåset renseanlegg. For få tilknyttet offentlig avløp rundt Tynset sentrum og for mye overløp av fremmedvann ved regn og snøsmelting. Det er imidlertid gjort mye for å redusere innlekking og bedre renseeffekten. Vannlekkasjene har ligget på 27% i 2016. Dette gjelder både kommunens- og de private stikkledningene og er et positivt resultat i norsk målestokk.

Det har ikke vært skader eller ulykker som har medført fravær fra jobben.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Driftsutg. vann pr. tilknyttet innb.	1 271	1645	1 802	Ikke oppg.	Ikke oppg.
2	Årsgebyr for vannforsyning (Rapporteringsåret + 1 år)	3 122	3 122	3 122	3 048	3 748
3	Driftsutg. avløp pr. tilknyttet innbygger	2 070	2 021	2 371	Ikke oppg.	1 598
4	Årsgebyr avløpstjenesten (Rapporteringsåret + 1 år)	5 747	5 911	6 030	3 411	4 896
5	Årsgebyr septikk (Rapporteringsåret + 1 år)	1 060	1 060	1 060	1 457	1 625
6	Årsgebyr avfall, standard abonnement, Rapporteringsåret + 1 år)	2 700	2 735	2 788	2 788	2 466

KOMMENTARER

1. For driftsutgifter vann pr. tilknyttet innbygger er det ikke kommet tall for Hedmark i 2016.
2. Årsgebyr for vann er beregnet for et forbruk på 150 m³. Tynset ligger litt høyere på gebyret for vann enn gjennomsnittet for gr. 12, men lavere enn gjennomsnittet for Hedmark.
3. For driftsutgifter for avløp pr. tilknyttet innbygger er det ikke oppgitt tall for gr. 12. Tynset ligger høyt sammenlignet med gjennomsnittet i Hedmark.
4. Årsgebyr for avløp er beregnet for et forbruk på 150 m³. Tynset ligger vesentlig høyere enn gjennomsnitt gr. 12 og Hedmark på gebyret for avløp. Hovedårsaken er høye kapitalkostnader og mange renseanlegg.
5. Tynset ligger lavt på gebyrer for septik i forhold til både gjennomsnittet gr. 12 og Hedmark.
6. For renovasjon ligger gebyret i Tynset likt som gr. 12 og noe høyere enn gjennomsnittet i Hedmark.

ENDRINGSTILTAK		2018	2019	2020	2021
Budsjettramme 2017		0	0	0	0
1	Endringer gebyrinntekter vann	-525	-525	-525	-525
2	Endringer kostnader vann	525	525	525	525
3	Endringer gebyrinntekter avløp	-237	-237	-237	-237
4	Endringer kostnader avløp	237	237	237	237
5	Endringer gebyrerinntekter septik	-557	-557	-557	-557
6	Endringer kostnader septik	557	557	557	557
7	Endringer gebyrinntekter avfall	-250	-250	-250	-250
8	Endringer kostnader avfall	250	250	250	250
Budsjettramme 2018-2021		0	0	0	0

KOMMENTARER

1. Endringer gebyrinntekter vann

Det foreslås en reduksjon i gebyrene for vann. For å dekke inn reduksjonen i gebyrene brukes det noe av selvkostfondet. Dette er i tråd med retningslinjene for beregning av selvkost.

Gebyrene blir:

Abonnementsgebyr bolig/næring kr 542,-, fritid kr 1 355,- og forbruksgebyr kr 16,30 pr m³.

Årsaken til at abonnementsgebyret for fritid er 2,5 ganger abonnementsgebyret for boliger er at fritidseiendommer pga. brukstid bruker mindre vann, samtidig som vannverkene må ligge inne med stor kapasitet for å kunne levere nok vann når hyttene er i bruk. Dette er ofte til samme tid.

2. Endringer kostnader vann

Kostnadene videreføres på samme nivå som i 2017.

3. Endringer gebyrinntekter avløp

Det foreslås ikke endringer i avløpsgebyret totalt sett.

Gebyrene blir:

Abonnementsgebyr bolig/næring kr 1 638,-, fritid kr 4 095,- og forbruksgebyr kr 29,27 pr m³.

Årsaken til at abonnementsgebyret for fritid er 2,5 ganger abonnementsgebyret for boliger er at fritidseiendommer pga. brukstid slipper ut mindre avløpsvann, samtidig som avløpsverkene må ligge inne med stor kapasitet for å kunne rense avløpsvannet når hyttene er i bruk. Dette er ofte til samme tid.

4. Endringer kostnader avløp

Det forventes noe økning i driftskostnadene knyttet til overtakelse av nye anlegg.

5. Endringer gebyrinntekter septik

Det foreslås en reduksjon av gebyrene for septik fra 2017.

Gebyrene blir da kr 729,- for anlegg som tømmes hvert 2. år og kr 1 458,- for anlegg som tømmes årlig. Gebyrinntektene har omtrent samme størrelse hvert år, men kostnadene varierer mye siden enkelte anlegg tømmes hvert år og andre tømmes hvert annet år. For å dekke kostnadene brukes det av fond i de årene alle anlegg tømmes, mens en i de årene bare anlegg som tømmes hvert annet år fører overskuddet til fond.

6. Endringer kostnader septik.

Vi har økte kostnader ved tømning av anlegg som følge av at man nå ikke tømmer hele anlegget, men lar det være igjen 30% av vesken i det enkelte anlegget. Dette er en anbefaling som kommunene har sluttet seg til. Kostnadene dekkes av fond etter retningslinjene for beregning av selvkost.

7. Endringer gebyrinntekter avfall

Fra 2017 til 2018 foreslås det at gebyret for renovasjon reduseres med 5% fra kr 2 788,- til kr 2 661,- for å komme ned på et riktig gebyrnivå i forhold til fond. Budsjettet legger opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 1% i årene 2016 til 2021.

8. Endringer kostnader avfall

FIAS har ca. 1,5% økning på sine priser og antall abonnenter har økt noe.

Virksomhetsplan 2018 – 2021

GEBYRBeregninger - VANN - AVLØP - SEPTIK - RENOVASJON				ØKONOMIPLAN			
Vanngebyrsatser	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	kr 858	kr 858	kr 678	kr 713	kr 755	kr 821	
<i>Årlig endring</i>		0,0 %	-21,0 %	5,2 %	6,0 %	8,8 %	
Forbruksgebyr (kr/m3)	kr 20,30	kr 20,30	kr 20,38	kr 21,29	kr 22,28	kr 23,73	
<i>Årlig endring</i>		0,0 %	0,4 %	4,5 %	4,6 %	6,5 %	
Årsgebyr inklusiv mva.	kr 3 903	kr 3 903	kr 3 734	kr 3 906	kr 4 096	kr 4 380	
<i>Årlig endring</i>		0,0 %	-4,3 %	4,6 %	4,9 %	6,9 %	
Selvkostregnskap	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Direkte driftsutgifter	5 740 516	5 668 855	5 925 838	6 089 856	6 258 610	6 432 243	6 610 903
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	356 367	432 086	446 133	477 754	513 052	550 305	562 195
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	893 522	851 037	875 131	912 756	957 397	1 017 397	1 093 603
Indirekte kostnader (drift og kapital)	0	0	0	0	0	0	0
- Øvrige inntekter	-276 864	-73 000	-55 350	-56 734	-58 152	-59 606	-61 096
+/- Andre inntekter og kostnader	-26 429	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	6 687 111	6 878 978	7 191 752	7 423 633	7 670 908	7 940 339	8 205 605
Gebyrinntekter	7 669 376	6 771 331	6 246 337	6 531 870	6 848 469	7 309 507	8 209 040
Subsidiering	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	982 264	-107 647	-945 415	-891 763	-822 439	-630 832	3 435
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	114,7 %	98,4 %	86,9 %	88,0 %	89,3 %	92,1 %	100,0 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inngående balanse 01.01	2 187 528	3 214 793	3 170 050	2 278 581	1 423 473	621 280	-3 434
+/- Selvkostresultat	982 264	-107 647	-945 416	-891 762	-822 438	-630 831	3 435
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	45 001	62 903	53 947	36 654	20 245	6 117	-34
Utgående balanse 31.12	3 214 793	3 170 050	2 278 581	1 423 473	621 280	-3 434	-33
<i>Selvkostgrad i %</i>	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Avløpsgebyrsatser	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	kr 1 738	kr 1 773	kr 2 048	kr 2 206	kr 2 389	kr 2 491	
<i>Årlig endring</i>		2,0 %	15,5 %	7,8 %	8,3 %	4,3 %	
Forbruksgebyr (kr/m3)	kr 37,68	kr 38,44	kr 36,59	kr 38,35	kr 40,94	kr 43,38	
<i>Årlig endring</i>		2,0 %	-4,8 %	4,8 %	6,7 %	6,0 %	
Årsgebyr inklusiv mva.	kr 7 389	kr 7 538	kr 7 536	kr 7 959	kr 8 529	kr 8 998	
<i>Årlig endring</i>		2,0 %	0,0 %	5,6 %	7,2 %	5,5 %	
Selvkostregnskap	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Direkte driftsutgifter	8 165 262	7 628 800	7 942 847	8 165 677	8 395 049	8 631 164	8 874 232
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	969 269	1 131 626	1 149 643	1 202 629	1 225 297	1 223 016	1 200 771
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 158 391	2 152 630	2 168 837	2 302 587	2 430 587	2 477 587	2 546 902
Indirekte kostnader (drift og kapital)	0	0	0	0	0	0	0
- Øvrige inntekter	-418 805	-259 675	-264 450	-271 061	-277 838	-284 784	-291 903
+/- Andre inntekter og kostnader	54 934	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	10 929 051	10 653 380	10 996 876	11 399 832	11 773 095	12 046 983	12 330 002
Gebyrinntekter	11 328 297	10 344 502	10 107 832	10 670 102	11 425 700	12 037 669	12 336 972
Subsidiering	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	399 246	-308 878	-889 044	-729 730	-347 395	-9 314	6 970
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	103,7 %	97,1 %	91,9 %	93,6 %	97,0 %	99,9 %	100,1 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inngående balanse 01.01	1 757 857	2 189 988	1 921 618	1 062 116	346 331	2 389	-6 970
+/- Selvkostresultat	399 246	-308 878	-889 044	-729 730	-347 395	-9 314	6 970
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	32 886	40 507	29 542	13 945	3 453	-45	-70
Utgående balanse 31.12	2 189 988	1 921 618	1 062 116	346 331	2 389	-6 970	-70
<i>Selvkostgrad i %</i>	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Virksomhetsplan 2018 – 2021

Slamtømming - gebyrsatser							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Normalgebyr	kr 1 325	kr 1 325	kr 911	kr 751	kr 785	kr 1 403	
Årlig endring		0,0 %	-31,2 %	-17,6 %	4,5 %	78,7 %	
Selvkostregnskap							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Direkte driftsutgifter	1 004 205	2 226 000	1 035 650	2 307 541	1 119 230	2 393 211	2 453 041
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	0	0	0	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	0	0	0	0	0	0	0
- Øvrige inntekter		0	0	0	0	0	0
+/- Andre inntekter og kostnader	35 591	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	1 039 796	2 226 000	1 035 650	2 307 541	1 119 230	2 393 211	2 453 041
Gebyrinntekter	1 792 232	1 717 556	1 160 656	941 117	965 280	1 695 359	2 455 329
Subsidiering	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	752 436	-508 444	125 006	-1 366 424	-153 950	-697 852	2 288
Selvkost dekningsgrad i %	172,4 %	77,2 %	112,1 %	40,8 %	86,2 %	70,8 %	100,1 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inngående balanse 01.01	1 675 861	2 462 772	1 998 278	2 164 500	827 702	688 767	-2 288
+/- Selvkostresultat	752 436	-508 444	125 006	-1 366 424	-153 950	-697 852	2 288
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	34 475	43 950	41 216	29 626	15 015	6 797	-23
Utgående balanse 31.12	2 462 772	1 998 278	2 164 500	827 702	688 767	-2 288	-23
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Renovasjon - gebyrsatser							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Normalgebyr	kr 3 419	kr 3 485	kr 3 326	kr 3 418	kr 3 518	kr 3 574	
Årlig endring		1,9 %	-4,6 %	2,7 %	2,9 %	1,6 %	
Selvkostregnskap							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Direkte driftsutgifter	7 650 899	7 656 917	7 829 528	8 025 268	8 225 900	8 431 549	8 642 339
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	0	0	0	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	0	0	0	0	0	0	0
- Øvrige inntekter	0	0	0	0	0	0	0
+/- Andre inntekter og kostnader	6 923	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	7 657 822	7 656 917	7 829 528	8 025 268	8 225 900	8 431 549	8 642 339
Gebyrinntekter	7 652 907	7 849 586	7 598 252	7 878 626	8 181 910	8 388 385	8 598 978
Subsidiering	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-4 915	192 669	-231 276	-146 642	-43 990	-43 164	-43 361
Selvkost dekningsgrad i %	99,9 %	102,5 %	97,0 %	98,2 %	99,5 %	99,5 %	99,5 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inngående balanse 01.01	293 178	293 148	493 567	269 849	127 139	85 251	43 360
+/- Selvkostresultat	-4 915	192 669	-231 277	-146 641	-43 991	-43 164	-43 361
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	4 884	7 751	7 559	3 931	2 103	1 273	434
Utgående balanse 31.12	293 148	493 567	269 849	127 139	85 251	43 360	433
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

650 PLAN, BYGGESAK OG GEODATA

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017	2016
Netto driftsramme (T)	4 100	3 869	4 309
Antall årsverk (T/A)	13,6	12,6	13,3
Tjenesteområdeleder:	 Trine Økseter Knudsen		

Årsverksendringer:

- 1) Administrasjon, felles stilling for Tynset og Alvdal er redusert med 0,6 årsverk.
- 2) Geodata, er redusert med 0,2 årsverk pga. permisjon.
- 3) Byggesak, er økt med 0,2 årsverk pga. vikariat for eiendomsskatt, prosjekt nytaksering i Tynset.
- 4) Eiendomsskatt, prosjekt nytaksering i Tynset, er økt med +1,4 årsverk.
- 5) KS vedtak om adressering (KS109/17) medfører økning på + 0,2 årsverk.

ORGANISERING

Plan, byggesak og geodata er også vertskommune for Alvdal kommune og tjenesteområdet er organisert med fagteam med følgende ansvarsområder:

- Fradeling, seksjonering, kart og oppmåling.
- Kartvedlikehold.
- Bygge- og tiltaksbehandling, samt tilsynsmyndighet i byggesaker.
- Forhåndsgodkjenner tiltakssøknader om spillemidler i Tynset.
- Planutarbeidelse og planbehandling.
- Drift og vedlikehold av eiendomsskattegrunnlaget for boliger, fritidsboliger, verker og bruk.
- Vegmyndighet på kommunale veger, og sekretærfunksjon for Trafikksikkerhetsutvalget i Tynset.
- Følger opp kommunens klimaarbeid i Tynset.
- Vertskommune for NØ-gis samarbeidet (FARTTO).

MÅL

Overordnede mål for tjenesten	• Styrke kommunens rolle og funksjon som samfunnsutvikler. • Skape gode planprosesser som forsterker demokrati og politisk styring og sikrer en god og tydelig kommunikasjon med befolkning og brukere. • Gi tjenester med høy faglig kvalitet innenfor fastsatte tidsfrister.
-------------------------------	--

Fokusområder	Indikator	Status	Status	Status	Mål	Snitt
		2015	2016	2017	2018	2017
Brukere	Brukertilfredshet – brukerundersøkelsen, svarprosent = 42 (skala 1-6)					Landet
	Resultat for bruker	4,8	4,6	4,6	4,6	4,2
	Respektfull behandling	5,2	5,1	5,1	5,1	4,8

Virksomhetsplan 2018 – 2021

	Tilgjengelighet	4,9	4,8	4,8	4,8	4,5
	Informasjon	4,6	4,7	4,7	4,7	4,3
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet – medarbeiderundersøkelsen (skala 1-5)					Landet
	Selvstendighet	x	4,4	x	4,4	x
	Mestringsorientert ledelse	x	4,4	x	4,4	x
	Rolleklarhet	x	4,3	x	4,3	x
	Mestringsklima	x	4,3	x	4,3	x
	Fravær i %					
	Sykefravær	3,0	3,8	0,7	1,5	6,2 (I)
Økonomi	Forsvarlig utgiftsnivå					
	Resultat i forhold til budsjett i %	94,0	80,2	95,0	95,0	x
Organisasjon	Strategiske styringsdokumenter					Gr.12
	Kommunal planstrategi 2011-2015, alder	2	0	1	2	x
	Kommuneplanens Samfunnsdel, alder	0	1	2	3	x
	Kommuneplanens Arealplan, alder	13	14	14	0	x
	Kommunedelplan Tynset tettsted, alder	0	1	2	3	x
	Kommunedelplan Savalen, alder	1	2	3	4	x
	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid					Gr.12
	To - trinn (12 ukers frist)	78	8	80	80	x
	Ett – trinn (12 ukers frist)	27	26	80	80	x
	Ett – trinn (3 ukers frist)	17	14	20	20	x
	Ett – trinn uten ansvarsrett (3 ukers frist)	12	19	20	20	x
	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Dispensasjon (dager)					Landet
	Dispensasjon fra plan	96	84	84	80	x
	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid Plansaker (dager)					
	Planbehandling (12 uker)	119	131	80	80	x
	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid geodata (dager)					
	Seksjonering	8	5	20	20	x
	Oppmålingsforretning (12 uker)	49	93	80	80	x
	Opprettelse av grunneiendom (3 uker)	14	50	20	20	x
	Opprettelse av grunneiendom (12 uker)	35	21	80	80	x
	Kvalitet – medarbeiderundersøkelse, svarprosent = Ikke avholdt (skala 1-6)					
	Mestringstro	x	4,0	x	4,5	x
	Relevant kompetanseutvikling	x	4,2	x	4,5	x

KOMMENTARER

Der hvor det er satt x i kolonnen, foreligger det ikke tall. Sykefravær 2017 er basert på foreløpige tall.

KOSTRATALL

		2014	2015	2016	2016 gr.12	Hedmark 2016
1	Gebyr, privat reguleringsplan boligformål.	27 300	27 870	28 560	x	39 192

Virksomhetsplan 2018 – 2021

2	Gebyr for oppføring av enebolig.	6 600	7 600	7 800	x	11 735
3	Gebyr for kombinert kart- og oppmåling, tilsvarende boligtomt 750 m2.	14 250	14 500	14 500	x	15 063

KOMMENTARER

Det er ikke rapportert sammenliknbare Kostratall innenfor gruppe 12 i 2016.

ENDRINGSTILTAK	2018	2019	2020	2021
----------------	------	------	------	------

Budsjettramme 2017	7 642	7 642	7 642	7 642
Budsjettramme Tynset 2017	3 869			
Budsjettramme Alvdal 2017	3 773			

Tynset

1	Administrasjon, reduksjon 0,3 årsverk	-149	-149	-149	-149
2	Byggesak, økning 0,1 årsverk	75	75	75	0
3	Adressering, reduksjon 0,2 årsverk	-151	-151	-151	-151
4	Plansaker	392	392	392	392
5	Bruk av næringsfond - utredninger plan	-343	-343	-200	-200
6	Bygge og delingssaker	71	71	71	71
7	Geodata	332	332	332	332
8	Eiendomsskatt, drift	14	14	14	14
9	Eiendomsskatt, ny besiktigelse	1 453	1 453	500	0
10	Bruk av disposisjonsfond	-1 453	-1 453	-500	0
11	Klimaplan, oppfølging av tiltak	173	173	173	173
12	Bruk av fond 25299756	-173	0	0	0
13	Økte gebyrinntekter	-10	-10	-10	-99
14	KDP Fåset/Fådal	390	0	0	0
15	Bruk av næringsfond - KDP Fåset/Fådal	-390	0	0	0
16	Adresseringsprosjekt - KS 109/17	151	151	151	151
16	Adresseringsprosjekt (finansiering) - KS 109/17	-51	-51	-51	-51
	Sum endringstiltak	331	504	647	483

Alvdal

17	Administrasjon, reduksjon 0,3 årsverk	-149	-149	-149	-149
18	Byggesak, økning 0,1 årsverk	75	75	75	0
19	Plansaker	30	30	30	30
20	Bygge og delingssaker	13	13	13	13
21	Geodata	166	166	166	166
22	Eiendomsskatt, drift	3	3	3	3
23	NØ-gis, andel vann og avløp	3	3	3	3
24	KPS Alvdal	5	5	5	5
	Sum endringstiltak	146	146	146	71

Budsjettramme 2018 - 2021	8 119	8 292	8 435	8 196
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Budsjettramme Tynset	4 200	4 373	4 516	4 352
Budsjettramme Alvdal	3 919	3 919	3 919	3 844
	8 119	8 292	8 435	8 196

1. Administrasjon, reduksjon 0,3 årsverk

Saksbehandlere legger nå fakturagrunnlaget direkte inn i regnskapsprogrammet. Dette blir en effektivisering som følge av nytt regnskapssystem. Megleropplysninger er et eget selvkostområde som nå bare vil bli ekspedert en gang i uken. Det forutsettes overgang til digitalt arkiv 01.01.18 som et ledd i effektivisering av personalressurs.

2. Byggesak, økning 0,1 årsverk

Som følge av prosjektet, eiendomsskatt – nytaksering må det ansettes en vikar innenfor byggesak. Det er en utfordring med rekruttering og tilsette riktig kompetanse. Stillingen må utlyses ut som 1 årsverk. Vikariatet avsluttes når eiendomsskatteprosjektet er ferdig.

3. Adressering, reduksjon 0,2 årsverk

Permisjon 0,2 årsverk medfører at det ikke være kapasitet til å videreføre nummer til gate/vegadressene etter ønsket framdrift. De lovpålagte sakene med tidsfrister må gå først, ellers mister vi gebyrinntekter.

4. Plansaker

Økning skyldes mer kjøp av spesialkompetanse/utredninger som følge av økt aktivitet, bl.a. regulering av sentrumskjernen og boligutvikling på Fåset.

5. Plansaker - finansiering

Kommunens kjøp av spesialkompetanse/utredninger i plansaker, samt deler av planstillinger delfinansieres med bruk av næringsfondet.

6. Bygge- og delesaker

Skyldes lønnsøkning.

7. Geodata

Økning skyldes at kostnader for NØ-gis har økt fordi Os kommune har trekt seg ut av samarbeidet, samt lønnsøkning.

8. Eiendomsskatt, drift

Økning skyldes at kostnader for NØ-gis har økt fordi Os kommune har trekt seg ut av samarbeidet.

9. Eiendomsskatt, ny taksering

Prosjekt ny taksering medfører en økning på 1,4 årsverk i en to-års periode. Prosjektet kommer som egen sak 17/427 til kommunestyret.

10. Eiendomsskatt, ny besiktigelse - finansiering

Prosjektet forutsettes finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

11. Klimaplan – oppfølging av tiltak

Stilling tilsvarende 0,2 årsverk for oppfølging av tiltak i klimaplan.

12. Klimaplan – finansiering

Finansieres via fond 25299756 Miljøvern og biologisk mangfold.

13. Økte gebyrinntekter

Gebyrgrunnlaget er justert og vil medføre noe mer inntekter.

14. KDP Fåset/Fådal

Revisjon av kommunedelplan og utarbeiding av detaljplan som tilrettelegger for nye boligområder. Arbeidet forutsetter kjøp av spesialkompetanse/utredninger.

15. KDP Fåset/Fådal - finansiering

I 2017 ble prosjektet finansiert med kr. 400.000,- med bruk av næringsfondet. Kostandene er ikke påløpt i 2017 fordi prosjektet ikke har hatt forventet framdrift. Bruk av næringsfond på kr. 400.000,-foreslås derfor videreført for 2018. Deler av planstilling er også finansiert via næringsfond.

16. Kommunestyrevedtak 109/17

Iht. endringsforslag vedtatt i kommunestyret 14. desember 2017 (sak 109/17)

ALVDAL

17. Administrasjon, reduksjon 0,3 årsverk

Saksbehandlere legger nå fakturagrunnlaget direkte inn i regnskapsprogrammet. Dette blir en effektivisering som følge av nytt regnskapssystem. Megleropplysninger er et eget selvkostområde som nå bare vil bli ekspedert en gang i uken. Det forutsettes overgang til digitalt arkiv 01.01.18 som et ledd i effektivisering av personalressurs.

18. Byggesak, økning 0,1 årsverk

Som følge av prosjektet, eiendomsskatt – nytaksering må det ansettes en vikar innenfor byggesak. Det er en utfordring med rekruttering og tilsette riktig kompetanse. Stillingen må utlyses ut som 1 årsverk. Konsekvens av prosjekt nytaksering i Tynset fører til økning på 0,2 årsverk vikariat. Vikariatet avsluttes når eiendomsskatteprosjektet er ferdig.

19. Plansaker

Reduksjon skyldes lønnsendring.

20. Bygge- og delesaker

Økningen skyldes lønnsendring.

21. Geodata

Økning skyldes at kostander for NØ-gis har økt fordi Os kommune har trekt seg ut av samarbeidet, samt lønnsjustering.

22. Eiendomsskatt, drift

Økning skyldes at kostander for NØ-gis har økt fordi Os kommune har trekt seg ut av samarbeidet, samt lønnsjustering.

23. NØ-gis, andel vann og avløp

Økning skyldes at kostander for NØ-gis har økt fordi Os kommune har trekt seg ut av samarbeidet.

24. KPS Alvådal

Økningen skyldes lønnsjustering.

BUDSJETTSKJEMA 1A – DRIFTSBUDSJETTET

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	-128 730	-125 290	-118 116
Ordinært rammetilskudd	-209 010	-205 530	-205 275
Eiendomsskatt annen eiendom	-9 110	-10 480	-12 760
Eiendomsskatt boliger/fritidseiendom	-8 330	-8 300	-8 288
Andre direkte eller indirekte skatter	-3 500	-3 500	-7 446
Andre generelle statstilskudd	-20 700	-26 800	-25 144
Sum frie disponible inntekter	-379 380	-379 900	-377 029
Renteinntekter og utbytte	-1 600	-1 870	-3 117
Gevinst finansielle instrumenter	-	-	-
Renteutgifter , provisjoner og andre finansutgifter	9 477	10 234	9 411
Tap finansielle instrumenter	-	-	-
Avdrag på lån	20 896	19 660	18 399
Netto finansinntekter/-utgifter	28 773	28 024	24 693
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk			
Til ubundne avsetninger	14 498	18 153	26 654
Til bundne avsetninger	3 770	3 770	12 920
Bruk av tidligere års regnskaps- messige mindreforbruk			
Bruk av ubundne avsetninger	-5 000	-1 000	-17 562
Bruk av bundne avsetninger			-8 226
Netto avsetninger	13 268	20 923	13 786
Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0
Til fordeling drift	-337 339	-330 953	-338 550
Sum fordelt til drift (skjema 1B)	337 339	330 953	335 735
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	-2 815

Innholdet i dette skjemaet samsvarer ikke med driftsrammene (fellesinntekter og fellesutgifter) som er beregnet på side 8. Dette fordi skjema 1A er et obligatorisk skjema etter budsjett- og regnskapsforskriftene. Beregning av driftsrammer er knyttet opp mot vårt interbudsjett som er tilpasset kommunens egne behov og hvor vi ikke trenger å ta hensyn til budsjett- og regnskaps-

BUDSJETTSKJEMA 1B– DRIFTSBUDSJETTET

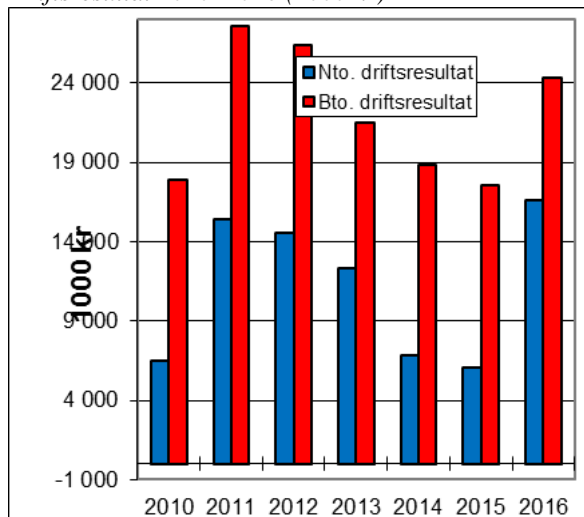
FORDELING

	Endring ift. oppr. budsjett	Budsjett 2018	Forventet budsjettavvik 2 017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
TIL FORDELING fra skjema 1A		-337 339		-330 953	-335 736
Øvrige fellesutg./fellesinntekter		-19 968		-18 905	-17 242
		-357 307		-349 858	-352 978
Politisk og diverse	2,1	4 456	0	4 365	4 939
Rådmann,stabsavdelinger og div.	1,4	24 520	0	24 177	23 710
Grunnskolen generelt	2,2	6 993	-100	6 841	5 811
Fåset skole og barnehage	-2,3	9 204	0	9 416	9 667
Tyllaldalen skole	-5,4	4 418	-250	4 668	4 701
Tynset barneskole	11,0	29 755	500	26 797	26 653
Kvikne skole og barnehage	0,2	9 791	-150	9 776	9 479
Tynset ungdomsskole	6,2	21 408	0	20 155	20 131
Tynset opplæringscenter	-5,0	3 220	0	3 388	10 552
PP-Tjenesten	17,5	3 195	0	2 719	2 142
Tynset barnehagene	0,4	38 240	-300	38 072	35 550
Helsetjenesten	1,9	22 691	0	22 261	20 184
Helse og omsorg, fellestjenester	-0,3	5 175	0	5 191	3 564
Barnevern	-5,2	7 076	1 000	7 465	9 994
NAV - Sosialtjenesten	-1,0	5 038	250	5 091	7 372
Tjenesten for funksjonshemmede	2,2	30 135	500	29 490	27 890
Hjemmetjenesten	4,4	39 865	1 000	38 187	35 732
Institusjonstjenesten	-1,2	45 541	1 000	46 090	51 356
Kultur	6,3	7 516	0	7 073	7 648
Kirkelig fellesråd og trossamfunn	0,5	5 188	0	5 164	5 314
Tekniske tjenester	0,3	29 681	0	29 603	27 135
Vann, avløp og renovasjon (VAR)	0,0	0	0	0	0
Plan, byggesak og geodata	8,6	4 200	0	3 869	3 454
Sum tjenesteområdene	2,1	357 307	3 450	349 858	352 978
8010 Konesjonskraft		-3 050		-2 550	-5 759
8101 Tap på krav eiendomsskatt					7
8202 Eldreoms. Dekn kap. utg		-1 665		-1 690	-1696
8203 Skolebygg. Dekn kap. utg		-703		-740	-765
8205 Kirkebygg. Dekn. kap.utg					-61
8300 Tilskudd ovf andre kommuner ved flytting					234
8300 Refusjon fra staten flyktninger					-1 494
8400 Kalkulatoriske renter selvkost		-4 640		-4 885	-1 327
8500 Internoverf renter					
8501 Bankomkostninger					27
8610 Ref fra fylkeskommunen					0
8700 Premieavvik pensjon		-15 180		-14 040	-5 510
8701 Amortisering av premieavvik pensjon		5 270		5 000	4 346
8710 Bruk av premiefond KLP					-5 244
		-19 968		-18 905	-17 242

ØKONOMISK ANALYSE

Driftsresultat

Driftsresultat 2010–2016 (1000 kr)

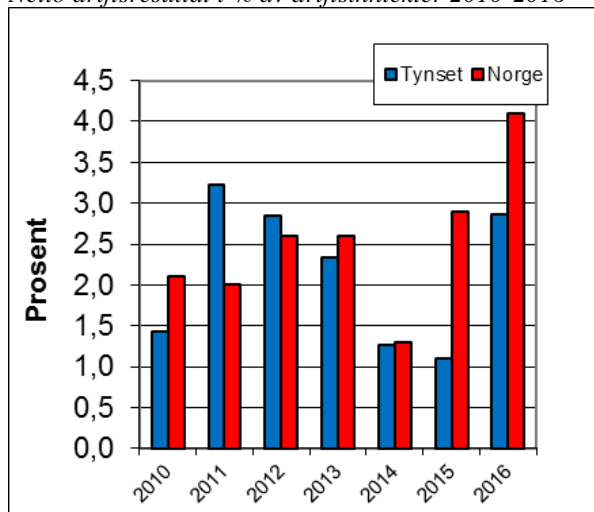

Brutto driftsresultat er lik differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. Netto driftsresultat er lik driftsinntekter fratrasket driftsutgifter, renter og avdrag. Forskjellen mellom brutto og netto driftsresultat viser hvor stor andel av kommunenes inntekter som går med til å betjene renter og avdrag. Netto driftsresultat viser hva kommunene sitter igjen med til avsetninger og investeringer.

Brutto driftsresultat er på kr 24 297 000 en økning fra kr 17 529 000 i 2015.

Netto driftsresultat er på kr 16 601 000, en økning fra kr 6 100 000 i 2015.

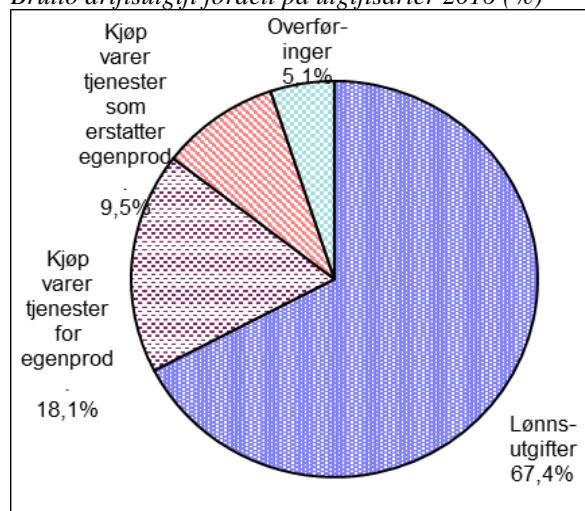
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter 2010-2016

Netto driftsresultat kan også beskrives som netto fondsavsetninger (avsetning til fond minus bruk av fond), overføringer til investeringsregnskap og regnskapsmessig mer-/mindreforbruk.

Grensen for økonomisk balanse over tid går ved et netto driftsresultat på ca. 2% av brutto driftsinntekter. Ved et lavere resultat vil verdiene i kommunesektoren forringes. Årsaken til dette er at avdragene på lån ligger inne i kommuneregnskapene, og ikke avskrivningene som i private regnskaper. Dette innebærer at 2% netto driftsresultat tilsvarer et nullresultat i privat virksomhet. Vi er avhengig av å bringe regnskapsresultatet stabilt over tid innenfor denne sona for å ha en økonomi som er bærekraftig. Resultatet for 2016 er altså på 2,9 %. Gjennomsnittlig resultat for hele landet er 4,1 %, altså vesentlig høyere enn Tynset.

Brutto driftsutgift fordelt på utgiftsarter 2016 (%)

Lønnsutgiftene er den dominerende driftsutgiftsarten med 67,4 %. Hovedårsaken til at lønnsutgiftene utgjør en så stor andel av totalutgiftene er at kommunen i hovedsak produserer tjenester innenfor arbeidskraftintensive sektorer slik som skole og pleie/omsorg.

Inntekter

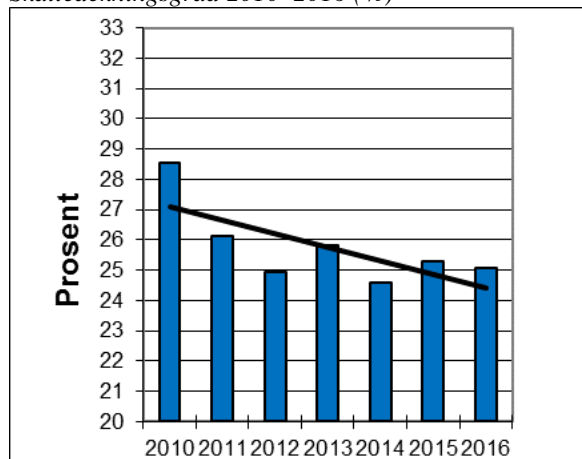
Frie inntekter 2013–2016 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016
Formue-/innt.skatt	110 297	107 688	113 932	118 116
Eiendomsskatt	20 367	20 746	21 455	21 048
Rammetilskudd	189 746	200 001	198 969	205 275
Sum frie inntekter	320 410	328 435	334 356	344 439

Frie inntekter innebærer at disse inntektene ikke er bundet opp til å brukes innenfor spesielle områder. Begrepet frie inntekter i denne tabellen er ikke direkte sammenlignbart med frie inntekter i regnskapsskjema 1A i årsregnskapet hvor også konsesjonsavgifter og statstilskudd til flyktninger er innlemmet.

Skattedekningsgrad

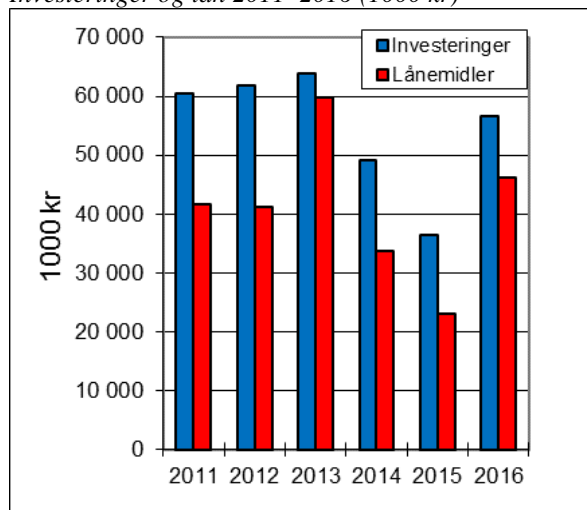
Skattedekningsgrad 2010–2016 (%)

Skattedekningsgraden viser hvor stor andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt på formue/inntekt og eiendomsskatt. Skatteinntektenes betydning som inntektskilde for kommunen er litt redusert de siste årene. Rammetilskuddet har tilsvarende økt sin betydning. Det er til vår fordel som relativt skattesvak innlandskommune at skattenes betydning som inntektskilde er redusert i de senere årene og at en større andel av inntektene kommer via rammetilskuddet.

Investeringer og lån

Investeringer og lån 2011–2016 (1000 kr)

Diagrammet viser i hvilken utstrekning investeringene er finansiert av eksterne lånemidler. Øvrige finansieringskilder utover lån kan være eksterne tilskudd, tilskudd fra egen drift samt bruk av fondsmidler. Investeringsnivået har siden 2007 ligget svært høyt som følge av bl.a. skole- og barnehageutbygginger, omsorgsboliger, veiopprusting og VAR-investeringer. Dette byr på økonomiske utfordringer som følge av økte utgifter til renter og avdrag på lån samt til drift av ny bygningsmasse.

Det desidert største investeringsprosjektet i 2016 er Tronstua barnehage med 27,3 mill. kr.

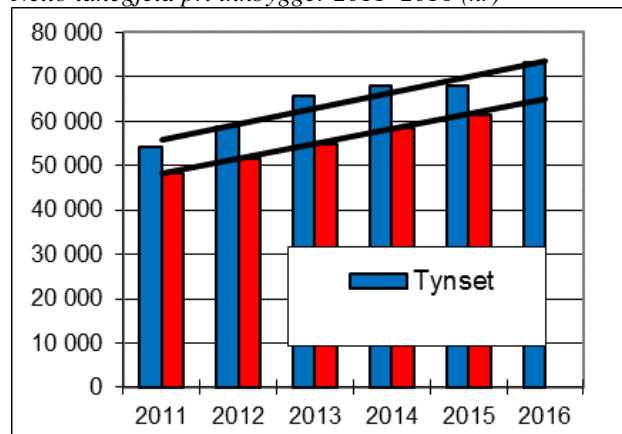
Lånegjeld 2013–2016 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016
Lånegjeld pr. 01.01.	367 607	422 917	439 777	454 216
- Avdrag	19 241	23 441	22 453	21 085
+ Nye lån	74 551	40 301	36 892	46 469
Total lånegjeld 31.12.	422 917	439 777	454 216	479 599
- Ubrukte lånemidler	41 687	46 962	58 754	54 471
- Utlån pr. 31.12.	15 179	15 998	15 951	15 540
Netto lån pr. 31.12.	366 051	376 817	379 511	409 588

Med total lånegjeld menes kommunale lån inklusive husbankmidler til videre utlån. Med utlån menes utlån av husbankmidler, sosiale lån og næringsfondslån. Ubrukte lånemidler stammer fra låneopptak der investeringsprosjekter ikke er igangsatt eller fullført samt husbankmidler som ikke er utlånt til låntakere.

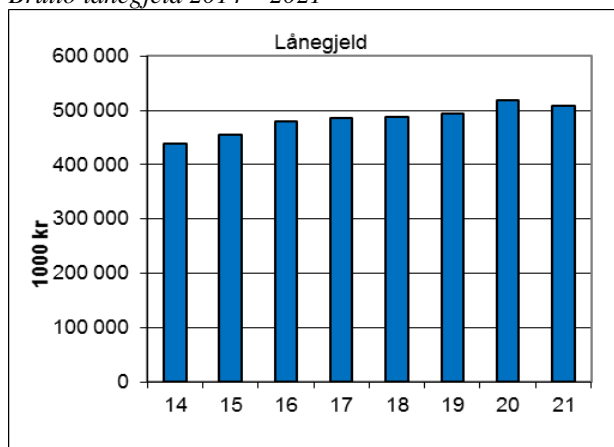
Tilbakebetalingen av lånegjelda samt rentekostnader legger beslag på betydelige deler av kommunens inntekter. Det er imidlertid ikke alle lånopptak som belaster kommunens økonomi like mye. Staten dekker rentekostnader for lånopptak på ca. 50 mill. kr og avdragskostnader for lånopptak på ca. 21 mill. kr. Disse lånene stammer fra skoleutbygginger og byggingen av Tjønnmosenteret og omsorgsboliger. I tillegg dekkes rente- og avdragskostnader til VAR-utbygging for lånopptak tilsvarende 79 mill. kr. Dette i form av abonnentenes betaling av kommunale gebyr.

Netto lånegjeld pr. innbygger 2011–2016 (kr)

Diagrammet viser netto lånegjeld pr. innbygger i Tynset kommune og for Norge som helhet. Kommunen har en stor og tyngende lånegjeld som ligger en del over landsgjennomsnittet. Netto lånegjeld har økt de siste 6 årene på grunn av store investeringer.

Brutto lånegjeld 2014 – 2021

Diagrammet viser utviklingen i kommunens lånegjeld med de forutsetningene som ligger i virksomhetsplanen gjennom avdragsbetalinger og opptak av nye lån.

Balanseregnskapet

Balanseregnskap 2013–2016 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016
Eiendeler:				
Omløpsmidler	185 591	201 084	223 296	249 970
Herav kortsiktige fordringer	44 524	63 987	62 929	64 240
Anleggsmidler	980 253	1 045 144	1 091 465	1 138 485
Sum	1 165 844	1 246 228	1 314 761	1 388 455
Gjeld/Egenkapital:				
Langsiktig gjeld	1 054 662	1 110 134	1 139 232	1 195 122
Kortsiktig gjeld	71 141	70 511	72 608	85 627
Egenkapital	40 041	65 583	102 921	107 707
Sum	1 165 844	1 246 228	1 314 761	1 388 455

Balansen viser kommunens økonomiske status ved utgangen av året.

Omløpsmidlene utgjør likvide beholdninger, kortsiktige plasseringer og kortsiktige fordringer.

Anleggsmidlene består av varige driftsmidler (faste eiendommer og anlegg, utstyr, maskiner og andeler) og finansielle anleggsmidler (utlån, aksjer og andeler)

Langsiktig gjeld omfatter pensjonsforpliktelser samt de lån kommunen har tatt opp.

Kortsiktig gjeld oppstår som følge av tidsforskjellen mellom når anskaffelsen av en vare er kjent og mottatt og når den blir betalt.

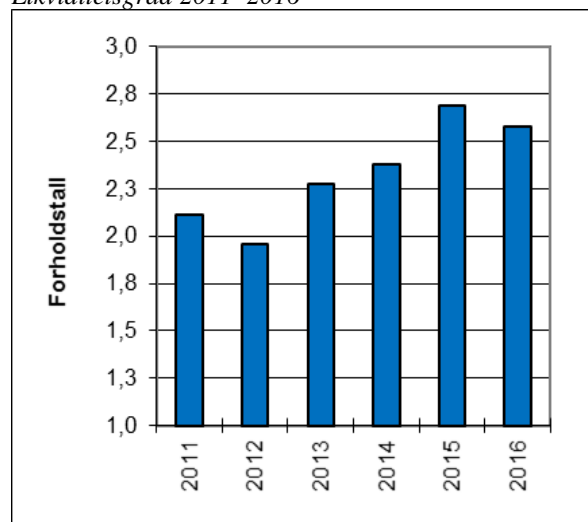
Egenkapitalen består av reelle egenkapitalkonti slik som regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk og fond. I tillegg kommer «kapitalkonto». Kapitalkontoen har en særskilt funksjon i kommuneregnskapet. Saldoen viser kommunens samlede egenfinansiering av anleggsmidler, dvs. hvor mye kommunen selv har bidratt med til finansiering av anleggsverdiene. Denne finansieringen kan enten være over driftsresultatet, av inntekter i investeringsregnskapet eller ved bruk av tidligere oppsparte midler.

Arbeidskapital 2011–2016 (1000 kr)

2011	2012	2013	2014	2015	2016
89 776	91 104	114 451	130 573	150 688	164 343

Arbeidskapitalen tilsvarer omløpsmidler (kasse, bankkonti og kortsiktige fordringer) med fradrag av kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et mål på kommunens evne til å betjene sine betalingsforpliktelser. Den er på kort sikt betegnende for den økonomiske handlefriheten. Arbeidskapitalen bør være større enn den kortsiktige gjelda.

Likviditetsgrad 2011–2016

Likviditetsgraden viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Som en norm bør likviditetsgraden være større enn 2,0 for at det kan sies at kommunens likvide tilstand er tilfredsstillende. Omløpsmidlene er korrigert for akkumulert premieavvik.

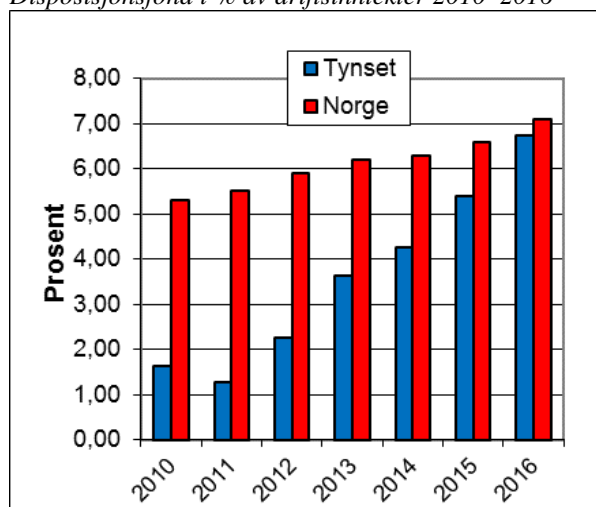
Fondsbeholdningen 2013–2016 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016
Disposisjonsfond	19 143	22 986	29 893	39 985
Bundne driftsfond	41 187	41 041	43 130	47 823
Ubundne inv.fond	9 735	14 448	16 064	15 750
Bundne inv.fond	1 761	1 202	1 913	1 587
Sum	71 826	79 677	91 000	104 145

Tabellen viser at fondsmidlene er økt med ca. 14,4 mill. kr det siste året.

- *Disposisjonsfond* er økt med 10 mill. kr sammenlignet med 2015 som en følge av et godt netto driftsresultat.
- *Bundne driftsfond* har økt med 4,7 mill. kr fra 2015. Næringsfondet inngår her og utgjør nå 17,9 mill. kr. VAR-fond utgjør 7,8 mill. kr
- *Ubundne investeringsfond* er redusert med 0,3 mill. kr Dette skyldes større bruk av fondsmidler til finansiering av investeringer enn avsetning av nye inntekter fra mva. kompensasjon.
- *Bundne investeringsfond* er redusert med 0,3 mill. kr

Disposisjonsfond i % av driftsinntekter 2010–2016

Diagrammet viser utviklingen i disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter. Som det fremgår av tabellen over har Tynset ligget under landsgjennomsnittet men har nærmet seg snittet de senere årene. Disposisjonsfondet er blant annet ment å fungere som en buffer i forhold til raske endringer i kommunens økonomi. Lav beholdning av disposisjonsfond gjør kommunen sårbar for uforutsette endringer.

NÆRINGSFONDET

Næringsfondet har en bundet fondskapital på kr 5,23 millioner. Fondskapitalen kan bare benyttes til lån, herunder ansvarlige lån, og/eller avsettes til garantifond.

Næringsfondet var pr. 31.12.16 på kr 17 910 062. Av dette var kr 59 990 utlån. Fondet tilføres årlig ca. 3,5 mill. kroner i form av konsesjonsavgift samt ca. 0,27 mill. kroner i renteinntekter. I tillegg har kommunestyret de senere årene også tilført fondet statlig næringsfond gitt gjennom Hedmark fylkeskommune. Tilskuddet var i 2017 på kr 210 000.

Disponibel ramme fastsettes vanligvis tilsvarende avkastningen av fondet. Dette er i praksis den årlige konsesjonsavgift samt renter og annen avkastning av kapitalen. Avkastningen kan benyttes til tilskudd. Næringsfondet skal fortrinnsvis anvendes til næringsformål. Fondet kan også benyttes til kommunale tiltak.

Budsjett

	2018	2019	2020	2021
Konsesjonsavgifter	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	3 500 000
Renteinntekter	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
Statlig næringsfond	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Ekstra bruk av fondet	1 090 00			
SUM DISPONIBELT	-5 070 000	-3 980 000	-3 980 000	-3 980 000
Næringsressurs i kommunen	418 000	418 000	418 000	418 000
Stiftelsen Vollan gård	75 000	75 000	75 000	75 000
Norsk spekefestfestival AS	500 000			
Kommuneplan, boligutv. Fåset	390 000			
Ulike plansaker, Tynset	343 000			
Tilskudd til utbygging av bredbånd	500 000	500 000		
Destinasjon Røros	185 800	185 800		
Turistinfo Tynset og Kvikne	50 000	50 000	50 000	50 000
Regionrådet - Ungt entreprenørskap	40 000			
Tynset og Røros som motorer i regional utvikling	50 000			
Informasjonsmagasin for TK	200 000	200 000		
Landbruksprosjektet Tynset-Alvdal	137 500			
Tilskudd til nydyrking	200 000	200 000	200 000	200 000
Tilskudd til grøfting	100 000	100 000	100 000	100 000
Ikke disponert ramme	1 880 700	2 251 200	3 137 000	3 137 000
SUM BRUK	5 070 000	3 980 000	3 980 000	3 980 000

Kommentarer

Statlig næringsfond

Dette er næringsfond avsatt i statsbudsjettet og som fordeles av fylkeskommunen. Kommunestyret har de siste årene lagt tilskuddet fra fylkeskommunen til næringsfondet for å kunne se dette i sammenheng. Bevilgningen ble i 2017 redusert fra kr 505 000 til kr 210 000. Det budsjetteres med samme beløp i 2018.

Næringsressurs i kommunen

Dekker oppgaver knyttet direkte til forvaltning av Næringsfondet og til å følge opp kommunens strategiske næringsarbeid og støtte i den forbindelse for ordfører og rådmann. Bevilgningen dekker en 50 % stilling.

Norsk spekematfestival AS

Kommunestyret vedtok i januar 2016 (sak 15/1520) å støtte utviklingen av Norsk spekematfestival med et tilskudd på kr 500 000 pr år. Tilskuddet skal dekke festivalene i 2016, 2017 og 2018. Det budsjetteres med kr 500 000 også i 2018.

Kommuneplan, boligutvikling på Fåset

Det budsjetteres med kr 390 000 i forbindelse med kommunens planarbeid knyttet til framtidig boligutvikling på Fåset/Fådalen.

Ulike reguleringsplaner på Tynset

Kjøp av spesialkompetanse og utredninger i plansaker og deler av planstillinger dekkes av næringsfondet.

Tilskudd til utbygging av bredbånd

Kommunestyret har satt av kr 500 000 pr. år i årene 2016 til 2019 for å støtte utbygging av bedre bredbånd i kommunen. Det er foreløpig bevilget totalt 1,2 mill. til prosjekter i Tyllidalen (kr 200 000), Neby/bygda/Aaen (kr 400 000) og Brydalen (kr 600 000).

Destinasjon Røros

Kommunestyret vedtok i mars 2017 å videreføre medlemskapet i Destinasjon Røros. Kontingenten i 2017 og 2018 er fastsatt til kr 185 800 pr. år.

Turistinformasjon Tynset og Kvikne

Det er i flere år brukt kr 25 000 til Turistinformasjonen på Kvikne. Dette videreføres i 2018. På Tynset har beløpet til drift av Turistinformasjonen gått betydelig ned de siste årene. Det ble bevilget kr 50 000 i 2017. Det budsjetteres med samme beløp i 2018.

Forsterket innsats/ungt entreprenørskap

Tynset kommune har vedtatt å støtte ungt entreprenørskap med en bevilgning på kr 40 000 pr. år til og med 2018. Arbeidet organiseres av Regionrådet.

Tynset og Røros som motorer i regional utvikling

I tillegg til at prosjektet mottar statlig støtte har Tynset og Røros kommuner vedtatt å støtte prosjektet med kr 150 000 hver. Det gjenstår kr 50 000 av bevilgningen fra Tynset kommune.

Informasjonsmagasin for Tynset kommune

Beløpet på kr 200 000 dekker deler av kostnadene forbundet med produksjon av Informasjonsbladet.

Landbruksprosjektet Tynset-Alvdal

Dette prosjektet skal avsluttes innen årsskiftet 2017/2018. Av beløpet på kr 300 000 som det ble budsjettet med i 2017 er kr 162 500 utbetalt. Det gjenstår da et beløp på kr 137 500.

Tilskudd til nydyrking

Kommunestyret vedtok i 2013 at nydyrking skal støttes med kr 500 pr daa, for arealer godkjent for dyrking etter 01.01.2013. Det er vanskelig å anslå hvor mange dekar som vil bli godkjent det enkelte år, men landbrukskontoret antyder at det kan bli godkjent om lag 800 daa til sammen i 2018 og 2019. Det foreslås derfor å sette av kr 200 000 til formålet i 2018.

Tilskudd til grøfting

Det ble i 2017 vedtatt retningslinjer for tilskudd til grøfting i Tynset kommune. Det ble satt av kr 100 000 til dette formålet. Det foreslås samme beløp i 2018.

Ikke disponert ramme

Dette er ramme til disposisjon i løpet av året. Erfaringsmessig har det vært tilstrekkelig med mellom 1,5 og 2 mill. kr pr år til løpende bevilgninger. Dette beløpet skal da bl. a. dekke støtte til etablering av nye bedrifter og gründere, men også tilskudd til ulike saker som formannskap og kommunestyre erfaringsmessig må ta stilling til i løpet av et år. Nivået på er vanskelig å anslå, men i 2017 er eksempler på slike saker som har ført til bevilgninger bl. a.:

- Sommertoget kr 200 000
- Tynset.no kr 120 000
- Tv2 – En bit av Norge kr 200 000

For å ha tilstrekkelig med midler til disposisjon for løpende bevilgninger i 2018 foreslås det en ekstra avsetning fra næringsfondet på kr 1,7 mill. kr i 2018. Tilsvarende beløp i 2017 var 2,5 mill. kr.

GEBYR- OG BETALINGSSATSER

Tjeneste	Beløp i kr	
	2018	2017
Barnehage	Satser pr. mnd	Satser pr. mnd
2 dager pr. uke	1 400,-	1 310,-
Kostpenger 2 dager pr. uke	120,-	115,-
3 dager pr uke	2 100,-	1 965,-
Kostpenger 3 dager pr. uke	175,-	170,-
4 dager pr uke	2 790,-	2 620,-
Kostpenger 4 dager pr. uke	235,-	230,-
5 dager pr uke	2 910,-	2 730,-
Kostpenger 5 dager pr. uke	290,-	280,-
Ekstradag	200,-	180,-
Kostpenger ekstradag	25,-	25,-
<i>Betaling 11 mnd. pr. år</i>		
Skolefritidsordning	Satser pr. mnd	Satser pr. mnd
Priskode 60	2 740,-	2 690,-
Priskode 62	2 270,-	2 230,-
Priskode 95 – Ekstradag	300,-	295,-
	Timesatser	Timesatser
Priskode 52 – Timepris over 10 t/pr.uke (Tynset barneskole)	45,-	45,-
Priskode 50 – Timepris under 10 t/pr.uke (Tynset barneskole)	50,-	50,-
Kulturskola		
Semesteravgift:	1 350,-	1 300,-
Søskenmoderasjon	340,-	325,-
Fleraktivitetsmoderasjon	340,-	325,-
Instrumentleie	350,-	300,-
Hjemmehjelpstjenester/Praktisk bistand (herunder også timer innenfor BPA som er praktisk bistand)	Satser pr mnd	Satser pr mnd
Hjemmehjelp pr. mnd (inntekt inntil <2G)	Følge max nasjonal sats (Sats for 2018 ikke kjent per d.d.)	Følge max nasjonal sats (Pr 01.01.17 kr 200,-)
Hjemmehjelp pr. mnd fra og med 2G til 4G.	286,-/time	280,-/time
Hjemmehjelp pr. mnd fra og med 4G til 6G	331,-/time	325,-/time
Hjemmehjelp pr mnd fra og med 6G	357,-/time	350,-/time
Trygghetsalarm	Satser pr mnd	Satser pr mnd
Etablering av alarm ved behov for telefonlinje o.l.	Bekostes av bruker	Bekostes av bruker
Leie av trygghetsalarm pr mnd (uten utrykningstjeneste)	350,-	200,-
Utrykningstjeneste fra kommunen pr mnd (abonnement)	-	100,-
Tilrettelagte boliger (Furumoen, Enan, Tjønnmosenteret)	Satser	Satser

Middag pr. mnd fra Kjøkkenet på Tjønnsenteret	104,- (dag) /3162,- (mnd)	102,- (dag) /3100,- (mnd)
Frokost/kveldsmat pr. dag/mnd	51,- (dag) /1550,- (mnd) /egenkost	50,- (dag) /1520,- (mnd) /egenkost
Husleie dagopphold eks mat	102,-	100,-
Husleie for Tilrettelagte boliger (Furumoen, Enan, Tjønnsenteret)	Satser pr mnd	Satser pr mnd
FURUMOEN		
Leilighet ny	4 900,-	3 400,-
Hybel	2 650,-	2 650,-
Leilighet (tidligere arbeidsstua)	4 900,-	4 360,-
Leilighet (m/bad)	4 900,-	3 070,-
ENAN		
Leilighet m/ soverom	4 700,-	3 690,-
Leilighet u/ soverom	4 300,-	3 410,-
Hybel	2 880,-	2 880,-
TJØNNMOSENTERET		
Leilighet	4 790,-	4 790,-
Hjemmeboende	Satser	Satser
Middag pr. dag fra Kjøkkenet på Tjønnsenteret med kjøring	115,-	107,-
Tjønnsenteret	Satser	Satser
Leie av rom, inntil 4 timer	510,-	500,-
” , utover 4 timer	1 020,-	1 000,-
Dagsenter Tjønnsenteret	Satser	Satser
Dagsenterplass	280,-	275,-
Dagopphold i institusjon	80,-	80,-
Kulturhuset	Satser pr. gang	Satser pr. gang
Storsalen: leietid inntil 4 timer		
Kurs, møter – ikke inntektsbr. virksomhet	3 350,-	3 300,-
Øvinger	1 070,-	1 050,-
Ideelle org. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 10000	3 350,-	3 300,-
Næringsv. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 10000	8 650,-	8 500,-
Storsalen: leietid utover 4 timer		
Kurs, møter – ikke inntektsbringende virksomhet	3 900,-	3 850,-
Øvinger	1 320,-	1 300,-
Ideelle org. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 10000	4 050,-	4 000,-
Næringsv. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 10000	11 000,-	10 800,-
Salgsfremmende utstilling/demo pr. dag	8 650,-	8 500,-
Storsalen: helårsleie		
En gang pr. uke gang	13 250,-	13 000,-
Veslesalen: leietid inntil 4 timer		

Kurs, møter – ikke inntektsbringende virksomhet	1 070,-	1 050,-
Øvinger	400,-	390,-
Ideelle org. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 6000	1 070,-	1 050,-
Næringsv. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 6000	2 140,-	2 100,-
Veslesalen: leietid utover 4 timer		
Kurs, møter – ikke inntektsbr. Virksomhet	1 350,-	1 330,-
Øvinger	610,-	600,-
Ideelle org. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 6000	1 350,-	1 330,-
Næringsv. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 6000	2 590,-	2 540,-
Salgsfremmende utstilling/demo <i>pr. dag</i>	2 140,-	2 100,-
Veslesalen: helårsleie		
En gang pr. uke	9 600,-	9 500,-
Galleriet:		
Kunstutstilling/håndverksutstilling m. salg 25% av salgsinnt.		
Infoutstilling uten salg <i>pr. dag</i>	310,-	305,-
Salgsfremstillende utstilling/demo <i>pr. dag</i>	810,-	800,-
Smea: leietid inntil 4 timer		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbringende virksomhet	310,-	305,-
Virksomhet med billettsalg	1 090,-	1 070,-
Smea: leietid utover 4 timer		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbringende virksomhet	500,-	490,-
Virksomhet med billettsalg	1 350,-	1 330,-
Kunstutstilling/håndverksutstilling m. salg 25% av salgsinnt.		
Infoutstilling uten salg <i>pr. dag</i>	310,-	305,-
Salgsfremmende utstilling/demo <i>pr. dag</i>	810,-	800,-
Smea: helårsleie		
En gang pr. uke	9 600,-	9 500,-
Nystua leietid inntil 4 timer		
Kurs, møter – ikke inntektsbr. virksomhet	1 090,-	1 070,-
Øvinger	450,-	445,-
Nystua leietid utover 4 timer		
Kurs, møter – ikke inntektsbr. virksomhet	1 350,-	1 330,-
Øvinger	610,-	600,-
Kunstutstilling/håndverksutstilling m. salg 25% av salgsinnt.		
Infoutstilling uten salg <i>pr. dag</i>	310,-	305,-
Ideelle org. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 2000	1 090,-	1 070,-
Næringsv. m. billettsalg. + 20% av billettsalg over kr 2000	2 140,-	2 100,-

Loftet / Klåvån / Helsesenteret: inntil 4 timer		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbringende virksomhet	310,-	305,-
Loftet / Klåvån / Helsesenteret: utover 4 timer		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbringende virksomhet	510,-	500,-
Loftet / Helsesenteret: helårsleie		
En gang pr. uke	7 750,-	7 600,-
Særvilkår 1		
Gratis lokalleie til		
- Ikke inntektsg. aktiviteter for barn og ungdom under 18 år - Møter arr. av lokale politiske partier - Møter arr. av lokale fagforeninger - Møter og kurs arr. av interkomm tiltak m. hovedkont. i Tynset		
Særvilkår 2		
Ved spesielle arrangementer der kommunen er arrangør eller medarrangør, kan kultursjefen innvilge fritak for eller redusert husleie		
Utstyr		
Piano/TV og video/Lys til øving/Lyd PA til øving	235,-	230,-
Flygel	1 090,-	1 070,-
Flygel til øving	235,-	230,-
Lys til arrangement (Full lyssetting)	890,-	880,-
4 moving heads	580,-	570,-
Leie av lyd og lyskjøring fra kulturhusleder pr. time	350,-	340,-
Bibliotek	Satser pr. gang	Satser pr. gang
Gebyr 2. gangs varsel	0,-	0,-
Tapt bok erstattes med den enkelte boks pris		
Rådhuset	Satser	Satser
Kommunestyresalen		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbr. virksomhet u/o 4 timer	590/980	580/960
Virksomheter med billettsalg u/o 4 timer	980/1255	960/1230
Formannskapssalen		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbr. virksomhet u/o 4 timer	340/500	330/490
Datakursrom		
Kurs for eksterne brukere, leie for kursrommet m/PC'er pr person pr. dag	160,-	150,-
Grupeerom		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbr. virksomhet u/o 4 timer	340/500	330/490
Andre møterom		
Kurs, møter, øving – ikke inntektsbr. virksomhet u/o 4 timer	340/500	330/490
Særvilkår:		

Leie ved ikke inntektsbringende aktivitet, barn og ungdom under 18 år	Gratis	Gratis
Møter arrangert av lokale politiske partier	Gratis	Gratis
Møter arrangert av lokale fagforeninger	Gratis	Gratis
Møter og kurs i regi av kommunale etater og interkommunale tiltak med hovedkontor i Tynset	Gratis	Gratis
Ved spesielle arrangementer hvor kommunen er arrangør eller er medarrangør, kan rådmannen innvilge fritak eller redusert leie		
Utstyr, samme pris som for utleie i kulturhuset		
Husleie	Satser	Satser
Husleien prisjusteres i samsvar med endring i konsumprisindeksen i tida etter siste leiefastsetting, jf. husleie-loven§4-2	Gjengsleie	Gjengsleie
Skolene/barnehagene		
Rom i barnehager/skoler, ikke inntektsgivende virksomhet:		
1. klasserom/grupperom	210/270	205/265
2. Større rom (musikkrom)	270/335	265/330
3. Gym-sal	155 pr. t	150 pr. t
Forretningsmessige og åpne arr. med billettinntekter:		
1. Klasserom/grupperom	390/525	380/515
2. Større rom (musikkrom)	525/640	515/630
Fritak:		
- Aktiviteter for barn/unge under 18 år (gjelder ikke inntektsgivende arr) - Voksenopplæring ut fra gitte bestemmelser - Kommunale møter og kurs - Møter for kommunalt ansatte, arr av lokale fagforeninger		
Overnatting: pr. person pr.natt	70,-	65,-
Kroppsøv.bygg/svømmehall	Satser pr. time	Satser pr. time
Svømmehall	510,-	500,-
Vannforsyning	Satser uten mva	Satser uten mva
Abonnementsgebyr pr år	542,-	686,-
Abonnementsgebyr fritidseiendom pr. år	1 355,-	1 714,-
Forbruksgebyr vann pr målt m3	16,30	16,24
Målerleie	230,-	226,-
Installasjon av måler + deler ved montering	600,-	600,-
Dersom abonnenten ikke melder inn vannmålerstanden årlig, kan kommunen foreta avlesningen og belaste abonnenten med avlesningsgebyr pr. gang på	600,-	600,-
Tilknytningsgebyr, engangsgebyr pr abonnent	20 000,-	20 000,-
Avløp	Satser før	Satser før

	mva.	mva.
Abonnementsgebyr pr år	1 638,-	1 418,-
Abonnementsgebyr fritidseiendom pr. år	4 095,-	3 545,-
Forbruksgebyr avløp pr målt m3	29,27	30,75
Vanngebyr pr målt m3, overflatevann	0,63	0,62
Vanngebyr pr målt m3, spesialleveranse	13,-	13,-
Målerleie mindre eller lik 50 mm	230	226,-
Målerleie større enn 50 mm	600,-	600,-
Installasjon av måler + deler ved montering	600,-	600,-
Tilknytningsgebyr, engangsgebyr pr abonnent	20 000,-	20 000,-
Kontrollgebyr mindre renseanlegg	Satser pr. år før mva.	Satser pr. år før mva.
Anlegg under 15 PE	50,-	50,-
Anlegg 16-100 PE	110,-	100,-
Anlegg 101-500 PE	210,-	200,-
Anlegg over 500 PE	530,-	520,-
Renovasjon	Satser før mva.	Satser før mva.
Standardabonnement pr. år	2 661,-	2 788,-
Miniabonnement pr. år	2 150,-	2 244,-
Fritidshus/Seter pr. år	930,-	930,-
For levering til gjenvinningsstasjon for husholdninger inkl. hytter og tilleggstjenester	FIAS sin pris- liste følges	FIAS sin pris- liste følges
Slamrenovasjon	Satser før mva	Satser før mva
Tømming hvert 2. år:		
Slamavskiller pr. boenhet med WC tilknyttet	729,-	1060,-
Slamavskiller pr. boenhet uten WC tilknyttet	208,-	204,-
Tømming hvert år:		
Slamavskiller pr. boenhet med WC tilknyttet	1 458,-	2 120,-
Slamavskiller pr. boenhet uten WC tilknyttet	422,-	414,-
Fritidshus som tømmes hvert 4. år		
Slamavskiller pr. fritidshus med WC tilknyttet	293,-	426,-
Slamavskiller pr. fritidshus uten WC tilknyttet	206,-	206,-
Fritidshus som tømmes hvert 2. år		
Slamavskiller pr. fritidshus med WC tilknyttet	580,-	844,-
Slamavskiller pr. fritidshus uten WC tilknyttet	414,-	414,-
Tillegg pr gang:		
Bortkj. vannfase i forb. med fast tømming	460,-	660,-
Ekstra tømming av septik	1 950,-	2 800,-
Tømming slamavskiller ved flere boenheter		
2 boenheter	3 636,-	3 636,-
3 boenheter	4 888,-	4 888,-
For minirensesanlegg og tette tanker beregnes gebyret pr. m3 uavvannet slam, pr. m3	545,-	545,-

Gebyr for feiing og tilsyn	Satser før mva.	Satser før mva.
Bygninger med 1 pipe inntil 3 etasjer, pr. år	450,-	440,-
Bygninger over 3 etasjer, tillegg pr. etasje pr. år	75,-	74,-
For større røykpiper og fritidshus betales etter medgått tid, pr time	482,-	473,-
Mannskap pr. time, fyrkjele feiing	482,-	473,-
Gebyrer for tilsyn med gassfyringsanlegg i bolig		
Gebyrer ferdigbefaring/trykkprøving/videofilming pr. røykløp inntil 1 time, pr. påbegynt time nr. 2 er kr 395,-.	636,-	624,-
Konsesjonsgebyr på erverv av fast eiendom	Satser pr. sak	Satser pr. sak
Erverv av bebygd eiendom som utløser verdiberegning*	5 000,-	5 000,-
Annet konsesjonspliktig erverv*	2 500,-	2 500,-
* Vedtatt av kommunestyret 28.02.12		
Behandlingsgebyr delingssak etter jordloven	Satser pr. sak	Satser pr. sak
Fradeling fra, og oppdeling av eiendommer*	2 000,-	2 000,-
*Vedtatt av kommunestyret 28.02.12		
Utleie priser maskiner og utstyr	Satser før mva.	Satser før mva.
Maskintjenester:		
Lastebil, internt/eksternt m. fører pr. time	675/750	660/730
Volvo FL6 arbeidsbil, internt/eksternt m. fører pr. time	635/700	620/680
Pr. km	10,50/10,70	10,50/10,70
Rørleggerbil, internt/eksternt	510/575	500/565
Pr. km	9,50/9,70	9,50/9,70
Hjullaster, internt/eksternt m. fører pr. time	685/770	670/750
Taktorhøvel, internt/eksternt m. fører pr. time	745/790	730/770
Minigraver, internt/eksternt m. fører pr. time	715/755	700/740
Gravetjenester:		
Tynset kirke	2 400,-	2 350,-
Brydalen og Tyllidalen kirker	3 640,-	3 570,-
Kvikne kirke	4 900,-	4 800,-
Utstyr:		
Store gressklippere, årsleie internt	19 350,-	18 975,-
Snøploger, årsleie internt	17 110,-	16 775,-
Platevibrator, pr. døgn/helg	420/770	410/750
Jordfres, pr. døgn/helg	410/770	410/750
Elektrisk agregat, pr. døgn/helg	410/770	410/750
Hoppetusse pr. døgn/helg	410/700	400/680
5000 l vanntank, internt/eksternt		
Pr. døgn, internt/eksternt	410/460	400/445
Pr. halv mnd., internt/eksternt	1880/2350	1800/2260
Pr. mnd., internt/eksternt	2400/2650	2370/2610
Pr. år	16 000,-	15 680,-
Steamkjeler, årlig leie	17 150,-	16 780,-
Tillegg til bil ved leieoppdrag, internt/eksternt	280/315	275/310

Lensepumper, årlig leie	5 220,-	5 120,-
Tillegg ved leieoppdrag, døgn/helg	410/640	400/630
Grøftelaser pr. uke, internt/eksternt	510/560	500/550
Asfalslag, tillegg ved leieoppdrag, internt/eksternt	300/360	290/350
Kjerneborremaskin pr. hull, internt/eksternt	520/600	510/590
Personbiltilhengere pr. stk. pr. år	4 600,-	4 510,-
Personbiltilhenger, pr. døgn/helg	520/715	510/700
Metallsøker, døgn/helg	315/530	310/520
Mannskaper pr. time, internt/eksternt	515/580	510/570
Mannskaper ved arbeid på VA-anlegg	620,-	610,-
Brann	Satser	Satser
Utrykning unødige alarm, utover 1 pr. år pga. manglende vedlikehold/uaktsomhet	7 875,-	7 720,-
Gebyr behandling søknad fyrverkeri og tilsyn utsalgssted	3 430,-	3 360,-
For andre priser og gebyrer, se Midt Hedmark brann og redning IKS sin hjemmeside – www.mhbr.no		
Kommunal vigsel		
Ingen kostnader knyttet til vigsler som gjennomføres i kommunens lokale i rådhuset.	0,-	
Vigsler utenom kommunens lokaler:		
Varighet 0-2 timer	1 000,-	
Varighet 2-4 timer	2 000,-	
Varighet 4-6 timer	3 000,-	
Reisekostnader refunderes iht statens satser.		
Gebyr for salg og skjenking av alkoholholdige drikker	Satser	Satser
Bevillingsgebyr salg av øl	Ihht alkoholoven	Ihht alkoholoven
Bevillingsgebyr alkohol	Ihht alkoholoven	Ihht alkoholoven
Bevillingsgebyr enkeltanledning	385,-	375,-
Kunnskapsprøve alkohollovgivning	400,-	400,-
Kunnskapsprøve om serveringsloven	400,-	400,-
Kommunens utmarkseiendommer - Husvære	Satser pr. Døgn	Satser pr. Døgn
Y-tjønna, Enmolægret og Tjuvholbua, pris pr døgn pr person	115,-	110,-
Gammeldalen pr døgn, uavh. av antall personer	250,-	0,-
Veibua, uavhengig av antall personer (kun 2 d pr. gang)	335,-	330,-
Ryansetra, pris per døgn	620,-	610,-
Ryansetra, pris per uke	3 350,-	3 300,-
Gebyr ved manglende vask	560,-	550,-
Kommunens utmarkseiendommer - Diverse	Satser pr.	Satser pr.
Beiterettigheter til innen- og utenbygds rettighetshaver, pr. beiterett pr. år (1 storfe eller 5 småfe)	15,-	15,-
Garnfiske, pr. helg, inkludert leie av bu	2 100,-	2 100,-
Hogst av ved til egen bruk, pr husstand/år	670,-	660,-

Kommunens utmarkseiendommer - Jakt	Satser pr.	Satser pr.
Villreinjakt, pris pr kg, eks mva	75,-	73,-
Villreinjakt Y-tjønnan og Magnildd., forskudd, stor bukk	5 250,-	5 150,-
Villreinjakt Y-tjønnan og Magnildd., forskudd, liten bukk	3 315,-	3 250,-
Villreinjakt Y-tjønnan og Magnildd., forskudd, simle	2 210,-	2 170,-
Villreinjakt Y-tjønnan og Magnildd., forskudd, kalv	1 490,-	1 460,-
Villreinjakt Leiran, forskudd, fritt dyr	4 300,-	4 220,-
Villreinjakt Leiran, forskudd, fritt dyr under 60 kg	2 850,-	2 800,-
Villreinjakt Leiran, forskudd, simle/ungdyr	2 150,-	2 110,-
Villreinjakt Leiran, forskudd, kalv	920,-	900,-
Småviltjakt, 5 dager etter trekning 1. periode inkl. leie av bu, hele feltet, innenbygdsboende. NB! Hele laget betaler samlet.	2 650,-	2 590,-
Småviltjakt, 5 dager etter trekning 1. periode inkl. leie av bu, hele feltet, utenbygdsboende. NB! Hele laget betaler samlet.	4 050,-	3 970,-
Småviltjakt, 5 dager etter trekning 2.periode inkl. leie av bu, hele feltet, innenbygdsboende. NB! Hele laget betaler samlet.	2 200,-	2 160,-
Småviltjakt, 5 dager etter trekning 2.periode inkl. leie av bu, hele feltet, utenbygdsboende. NB! Hele laget betaler samlet.	3 700,-	3 620,-
Hundetreningskort, Forollhogna. 1 person med 1 hund. Ytterligere 100 kr pr hund ved trening av flere hunder	170,-	100,-
Småviltjakt, døgncort, innenbygds	300,-	290,-
Småviltjakt, døgncort, utenbygds	450,-	440,-
Småviltjakt, Leiran etter trekning, innenbygdsboende	2 390,-	2 345,-
Fellingsavgift elg, voksent dyr (endres etter statens satser)	537,-	496,-
Fellingsavgift elg, kalv (endres etter statens satser)	316,-	292,-
Fellingsavgift hjort, voksent dyr (endres etter statens satser)	411,-	379,-
Fellingsavgift hjort, kalv (endres etter statens satser)	249,-	230,-
Fellingsavgift villrein, voksent dyr (endres etter statens satser)	294,-	271,-
Fellingsavgift villrein, kalv (endres etter statens satser)	172,-	159,-

Gebyr Plan, byggesak og geodata	Satser pr. 2018	Satser pr. 2017
<u>Tjenester etter medgått tid, timepris</u>		
a) Kontorarbeid:	815,-	800,-
b) Feltarbeid:	915,-	900,-
<u>Planarbeid</u>		
Oppstartsmøte med møtereferat:	3 570,-	3 500,-
Behandling av planforespørsel i formannskapet	9 380,-	9 200,-
Behandling av planprogram:	9 380,-	9 200,-
Behandling av normalplan:	30 600,-	30 000,-
Behandling av arbeidskrevende plan:	45 900,-	45 000,-
Rettelse av avvik i innsendt planmateriale:	2 750,-	2 700,-
Fornyelse av 5-års frist for gjennomføring av plan:	5 610,-	5 500,-
Avbrutt planbehandling, saken er under forberedelse til FS	5 100,-	5 000,-
Avbrutt planbehandling, saken er behandlet i FS	9 380,-	9 200,-
Mindre planendringer, ekstern høring og behandling i FS	13 410,-	13 150,-
Små endringer, uten ekstern høring og delegert vedtak	5 610,-	5 500,-
Dispensasjon fra plan, med ekstern høring og behandling i FS	13 410,-	13 150,-
Dispensasjon fra plan, uten ekstern høring og behandling i FS	9 380,-	9 200,-
Dispensasjon fra plan, med ekstern høring og delegert vedtak	6 530,-	6 400,-
Dispensasjon fra plan, uten ekstern høring og delegert vedtak	5 610,-	5 500,-
<u>Byggesaksarbeid</u>		
Gebyr for purring, mangelfull søknad m.m. pr. purring:	1 380,-	1 290,-
Etterlysning av egenerklæring om ansvarsrett når den ikke er levert kommunen innen byggestart:	1 380,-	1 290,-
Forhåndskonferanse	2 500,-	2 050,-
Tiltak uten ansvarsrett:		
a) Krever oppdatering av offentlig kart eller register	2 640,-	2 590,-
b) Krever ikke oppdatering av offentlig kart eller register	1 830,-	1 750,-
c) Rivning av bygg under 70 m2 som er registrert i matrikkelen.	970,-	950,-
Godkjenning av:		
a) Foretak som mangler formell-kompetanse:	2 440,-	2 280,-
b) Selvbygger:	2 440,-	2 280,-
Bolig- og fritidsbolig, nybygg, til-/påbygg:		
a) Ett-trinns søknad (3 uker frist)	10 200,-	10 000,-
b) Ett- trinn søknad (12 uker frist)	12 240,-	12 000,-
c) Rammetillatelse	14 270,-	13 990,-
d) Oppføring av uthus, garasje, anneks og rivning i samme sak	2 640,-	2 590,-
e) Garasje over 70 m2 BRA knyttet til bolig	5 500,-	5 390,-
f) Igangsettingstillatelse	2 550,-	2 500,-
g) Midlertidig brukstillatelse	2 550,-	2 500,-
Andre bygninger, nybygg og tilbygg:		
a) Ett- trinns søknad (3 uker frist)	13 460,-	13 200,-
b) Ett- trinns søknad, (12 ukers frist) medgått tid og utgifter til sakkyndig bistand, minstegebyr	15 500,-	15 200,-
c) Rammetillatelse, medgått tid og utgifter til sakkyndig bistand, minstegebyr	18 540,-	17 820,-

d) Igangsettingstillatelse	2 550,-	2 500,-
e) Midlertidig brukstillatelse	2 500,-	2 500,-
Andre tiltak:		
a) Bruksendring m.v, minstegebyr	2 530,-	2 480,-
b) Rivning av bygning, konstruksjon eller anlegg	4 750,-	4 660,-
c) Oppdeling eller sammenslåing av bruksenhet	3 590,-	3 520,-
d) Innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretning	2 380,-	2 330,-
e) Vesentlig terrenginngrep, veg / parkeringsplass, minstegebyr	3 590,-	3 520,-
f) Innredning og endring av våtrom	2 330,-	2 280,-
g) Oppføring, endring eller represjon av byggt tekniske installasjoner, minstegebyr:	2 400,-	2 390,-
For andre bygg og tiltak som ikke framgår av a)-g), skal gebyr fastsettes etter medgått tid og for utlegg til sakkyndig bistand, minstegebyr	2 330,-	2 390,-
Endringer i forhold til gitt tillatelse (endringsvedtak)		
a) Endring som ikke medfører endring i andre registre:	1 790,-	1 760,-
b) Endring som medfører endring i andre registre:	2 640,-	2 590,-
Landbruksbygg tiltalt inntil 1 000 m2 (nybygg, tilbygg)		
a) Driftsbygninger med husdyrrom (nybygg, tilbygg over 100 m2):	10 830,-	10 620,-
b) Andre enklere landbruksbygg:	5 280,-	5 180,-
c) Tilbygg landbruk < 50m2	2 580,-	2 530,-
d) Tilbygg landbruk > 50 m2 kommer et tillegg til pkt. c på pr. m2 på:	15,-	14,-
e) Rivning i samme sak:	1 320,-	1 290,-
Avviksbehandling ved tilsyn	4 080,-	4 000,-
Avbrutt byggesaksbehandling	1 280,-	1 250,-
Overtredelsesgebyr er fastsatt i byggesaksforskriften § 16-1 og alvorlighetsgraden må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.		
<u>Deling av fast eiendom/rasjonalisering av bruk</u>		
Søknad i samsvar med reguleringsplan:		
a) For første tomt:	3 060,-	3 000,-
b) For hver tomt deretter:	510,-	500,-
Søknad i uregulerte områder, for hver tomt	3 420,-	3 350,-
<u>Utslipp fra mindre avløpsanlegg:</u>		
Behandling av utslippstillatelse:		
a) Anlegg der utslippet er kalkulert til < 15 pe:	6 020,-	5 900,-
b) Anlegg der utslippet er kalkulert mellom 15 - 50 pe:	11 910,-	11 680,-
Utslipp som ikke er godkjent, gebyr etter medgått tid, minstegebyr	6 610,-	6 480,-
Kontroll og tilsynsgebyr, etter medgått tid, minstegebyr	5 070,-	4 970,-
Behandling av private avløpsplaner:		
a) Inntil 5 tomter:	15 170,-	14 870,-
b) Over 5 tomter- tillegg pr. tomt.	1 230,-	1 200,-
Avløpsplaner for utbyggingsområder, gebyr etter medgått tid med minstegebyr	15 170,-	14 870,-

<u>Gebyr for matrikkelarbeid</u>		
<u>Etablering av matrikkelenhet</u>		
Etablering av grunneiendom og festegrunn:		
a) Areal fra 0 – 500 m2:	13 770,-	13 500,-
b) Areal fra 501 – 2000m2	15 810,-	15 500,-
c) Areal fra 2001m2 – økning pr. påbegynt daa. inntil 10 daa	1 070,-	1 050,-
d) Over 10 daa etter medgått tid, minstegebyr	25 450,-	24 950,-
Tilleggsareal inntil 500 m2:		
a) Eiendommer der grensene tidligere er koordinatbestemt	6 350,-	6 220,-
b) Eiendommer der grensene tidligere ikke er koordinatbestemt	9 510,-	9 320,-
Punktfeste, innmålt:	8 460,-	8 290,-
Matrikkulering av eksisterende umatrikkulert grunn:		
a) Areal fra 0 – 500 m2	13 260,-	13 000,-
b) Areal fra 501 – 2000m2	15 810,-	15 000,-
c) Areal fra 2001m2 – økning pr. påbegynt daa.	1 070,-	1 050,-
Oppmåling av uteareal pr. eierseksjon:		
a) Areal fra 0 – 51 m2	5 610,-	5 500,-
b) Areal fra 51 – 250m2	8 360,-	8 200,-
c) Areal fra 251m2 -2000m2	15 810,-	15 500,-
d) Areal 2001– økning pr. påbegynt daa.	1 070,-	1 050,-
Etablering av anleggseiendom:		
a) Volum opp til 2000 m3	15 810,-	15 500,-
b) Volum fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt 1000m3	1 070,-	1 050,-
Registrering av jordsameie, etter medgått tid med minstegebyr	3 060,-	3 000,-
<u>Etablering av matrikkelenhet u/ fullført oppmålingsforretning</u>		
Etablering av ny matrikkelenhet	3 060,-	3 000,-
<u>Grensejustering og makeskifte</u>		
Grunneiendom, festegrunn og jordsameie:		
a) Areal fra 0-250 m2	4 490,-	4 400,-
b) Areal fra 251 -500 m2:	5 610,-	5 500,-
Anleggseiendom:		
a) Volum fra 0 – 250 m ³	4 440,-	4 350,-
b) Volum fra 251 – 1000 m ³	5 580,-	5 490,-
<u>Arealoverføring</u>		
Grunneiendom, festegrunn og jordsameie, annet enn veg og jernbaneformål		
a) Areal fra 0 – 250 m ²	6 120,-	6 000,-
b) Areal fra 251 – 500 m ²	9 180,-	9 000,-
c) Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	1 020,-	1 000,-
Veg og jernbaneformål:		
a) Areal fra 0 – 250 m ²	4 490,-	4 400,-
b) Areal fra 251 – 500 m2	5 610,-	5 500,-
c) Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m2 medfører en økning i gebyret på	1 020,-	1 000,-
Anleggseiendom:		
a) Volum fra 0 – 250 m ³	11 310,-	11 090,-

b) Volum fra 251 – 500 m ³ kr. 14 000,-	15 850,-	15 540,-
c) Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	2 110,-	2 070,-
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning:		
a) For inntil 2 punkter:	3 670,-	3 600,-
b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt:	1 070,-	1 050,-
Kartlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt:		
a) For inntil 2 punkter:	3 670,-	3 600,-
b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt:	1 580,-	1 050,-
Matrikkelforbedring:		
Klarlegging, merking og måling av grenser for eiendom som ligger i matrikkelen, men som <u>ikke</u> er kartlagt (eller kun kartlagt som sirkeleiendom)		
a) For inntil 2 punkter:	2 110,-	2 070,-
b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt:	560,-	520,-
Privat grenseavtale:		
a) For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde:	2 960,-	2 900,-
b) For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde:	530,-	520,-
Utstedelse av attestert matrikkelbrev som egen sak:		
a) Inntil 10 sider	215,-	210,-
b) Over 10 sider	365,-	360,-
Samlet meglerpakke	2 330,-	2 280,-

Tynset kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 17/1380

**VIRKSOMHETSPLAN MED ØKONOMIPLAN 2018-2021 OG
ÅRSBUDSJETT 2018**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
151/17	Formannskapet	23.11.2017
13/17	Arbeidsmiljøutvalget	06.12.2017
109/17	Kommunestyret	14.12.2017

Kortversjon av saken:

I denne saken behandles forslag til virksomhetsplan for Tynset kommune.

Virksomhetsplanen gir en omfattende beskrivelse av kommunens tjenestetilbud og hvordan disse tjenestene driftes og finansieres. Planen inneholder både årsbudsjett for 2018 og økonomiplan for 2018–2021. I planen skilles det mellom bevilgninger til drift (driftsbudsjettet) og bevilgninger til investeringer (investeringsbudsjettet).

Saken behandles først i formannskapet. Det er formannskapet som fremmer innstilling for kommunestyret. Kommunestyret skal også vedta kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsynsarbeid.

Vedlegg

1. Virksomhetsplan med økonomiplan 2018–2021 og årsbudsjett 2018
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Melding om vedtak sendes til

Kommunestyret
Tjenesteområdene
Økonomisjefen
Kirkelig fellelsråd

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen inneholder all virksomhet som omfattes av kommunen som juridisk person. Økonomiplanen skal legges til grunn ved kommunens budsjettarbeid og øvrige virksomhet. Sektorplaner skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i økonomiplanen, jf. kommuneloven § 44, nr. 5.

Årsbudsjett

I henhold til kommunelovens § 45 skal kommunestyret innen årets utgang vedta budsjett for det kommende budsjettåret. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelse av disse i budsjettåret. § 46 angir at årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet. Det skal være realistisk og stilt opp på en oversiktlig måte. § 47 angir at budsjettet er bindende for underordnede organer på det nivået det er vedtatt. Det er i tillegg utarbeidet

egen forskrift for kommunale årsbudsjetter. Økonomiplanen og årsbudsjettet er integrert i virksomhetsplanen og danner grunnlaget for kommunens økonomistyring.

Ansvar og myndighet

I det vedtatte reglementet for virksomhetsplanen gjelder følgende bestemmelser om ansvar og myndighet i budsjettsaker:

- Kommunestyret initierer virksomhetsplanarbeidet og fastsetter foreløpige driftsrammer for rammeområdene
- Ansvar for å utarbeide et forslag til helhetlig virksomhetsplan ligger hos rådmannen.
- Rådmannen fremmer innstilling for formannskapet.
- Formannskapet fremmer innstilling for kommunestyret.
- Kommunestyret fattet endelig vedtak

Oppstilling og fordeling av budsjettet

Punkt 4 i reglementet omhandler regler for oppstilling og fordeling:

”Rådmannens innstilling til virksomhetsplan (budsjettdelen) skal inneholde forslag til investeringer (investeringsbudsjettet) og forslag til driftsbudsjett med økninger og reduksjoner.

Driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet fordeles på rammeområder i henhold til obligatoriske oppstillinger.

Driftsbudsjettet skal utarbeides som netto driftsramme pr. rammeområde. Rammeområdene er i hovedsak definert lik inndelingen i tjenesteområder.

Investeringsbudsjettet skal vise hvordan utgiftene er tenkt finansiert. Bevilgningene fordeles på rammeområdene som brutto driftsramme.

Innsparing eller økning for et rammeområde skal spesifiseres «så langt som mulig.»

Det er altså bestemt at budsjettet skal vedtas av kommunestyret som en netto driftsramme pr. rammeområde. For 2018 deles budsjettet opp i 23 rammeområder. Dette er uendret fra forrige år.

Investeringsbudsjettet blir vedtatt som brutto driftsramme pr rammeområde.

I forskrift om årsbudsjett § 4 framgår det at årsbudsjett og økonomiplan kan framstilles i ett samlet dokument når vedtak skjer samtidig.

Når kommunestyret har vedtatt budsjetttrammene skal tjenesteområdene framstille et detaljert årsbudsjett som er det viktigste styringsinstrumentet gjennom året. Det detaljerte årsbudsjettet skal ikke undergis politisk behandling.

Kontroll- og tilsynsarbeid

I følge forskrift om kontrollutvalg §18 er det kontrollutvalget som utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen. Kontrollutvalget fremmer eget forslag til kommunestyret og budsjettforslaget behandles i kommunestyret i sammenheng med kommunens egen budsjettbehandling. Konsekvensene av forslaget er innarbeidet i virksomhetsplanen.

Saksvurdering

Rådmannens kommentarer til virksomhetsplanen framgår av planen side 1 og 2.

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø.

Kommunen forbruker i løpet av året store ressurser gjennom løpende drift og investeringsprosjekter. Det er opplagt at klima og miljø påvirkes gjennom utslipp og fysisk påvirkning av miljøet. Dette som følge av vår egen produksjon av varer og tjenester samt gjennom innkjøp. Å minimalisere klimapåvirkningen gis høy fokus i den daglige drifta gjennom vektlegging av klima- og miljøaspektet i våre innkjøps- og produksjonsprosesser.

Råd og utvalg

Saken sendes på høring til:

Eldrerådet, Rådet for likestilling for funksjonshemmede, Internasjonalt råd og De unges råd.

Rådmannens innstilling:

1. Virksomhetsplanen

Forslaget til virksomhetsplan med økonomiplan for 2018–2021 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2. Årsbudsjettet:

Forslaget til årsbudsjett for 2018 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2.1. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet jf. i kommunen jf. vedlegg 2 godkjennes.

2.2. Opptak av lån:

- Investeringslån samlet kr 22 905 000. Serielån med nedbetaling over 25 år
- Startlån i Husbanken til videre utlån kr 4 000 000

2.3. Gebyr og betalingssatser:

Alle gebyrområdene skal ha full inndekning av kostnadene. Ved evt. underskudd memoriaføres dette i regnskapet og dekkes opp ved påfølgende års gebyrer. Overskudd avsettes til særskilt fond.

Kommunale gebyr- og betalingssatser vedtas i henhold til ”prisliste” i virksomhetsplanen.

3. Skattevedtak

3.1. Formue- og inntektsskatt

Skattøret for 2018 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

3.2. Eiendomsskatt 2018

- 3.2.1. *I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal utskrivningsalternativ a-faste eiendommer i hele kommunen benyttes for skatteåret 2018.*
- 3.2.2. *I medhold av eiendomsskatteloven fritar kommunestyret eiendomsskatt for bygninger som er hjemlet i lovens § 7 i henhold til egne lister.*
- 3.2.3. *I medhold av eiendomsskatteloven § 8A-3 skal ny alminnelig taksering av samtlige eiendomsskatteobjekt skje innen 2020.*

3.2.4. *Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 promille.*

3.2.5. *Eiendomsskatten skal betales i 4 terminer 20. mars, 20. juni, 20. september og 20. november i skatteåret.*

3.2.6. *Ved taksering- og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter av 30.09.2008.*

3.2.7. *Bunnfradrag benyttes ikke.*

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Tynset kommune vedtatt i kommunestyret 30.09.08 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2018, jf. esktl. § 10.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2018 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i år 2007.

Formannskapet behandlet saken i møte 23.11.2017:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak/formannskapets innstilling:

1. Virksomhetsplanen

Forslaget til virksomhetsplan med økonomiplan for 2018–2021 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2. Årsbudsjettet:

Forslaget til årsbudsjett for 2018 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2.1. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet jf. i kommunen jf. vedlegg 2 godkjennes.

2.2. Opptak av lån:

- Investeringslån samlet kr 22 905 000. Serielån med nedbetaling over 25 år
- Startlån i Husbanken til videre utlån kr 4 000 000

2.3. Gebyr og betalingssatser:

Alle gebyrområdene skal ha full inndekning av kostnadene. Ved evt. underskudd memoriaføres dette i regnskapet og dekkes opp ved påfølgende års gebyrer. Overskudd avsettes til særskilt fond.

Kommunale gebyr- og betalingssatser vedtas i henhold til ”prisliste” i virksomhetsplanen.

3. Skattevedtak

3.1. Formue- og inntektsskatt

Skattøret for 2018 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

3.2. Eiendomsskatt 2018

3.2.1. *I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal utskrivningsalternativ a-faste eiendommer i hele kommunen- benyttes for skatteåret 2018.*

- 3.2.2. *I medhold av eiendomsskatteloven fritar kommunestyret eiendomsskatt for bygninger som er hjemlet i lovens § 7 i henhold til egne lister.*
- 3.2.3. *I medhold av eiendomsskatteloven § 8A-3 skal ny alminnelig taksering av samtlige eiendomsskatteobjekt skje innen 2020.*
- 3.2.4. *Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 promille.*
- 3.2.5. *Eiendomsskatten skal betales i 4 terminer 20. mars, 20. juni, 20. september og 20. november i skatteåret.*
- 3.2.6. *Ved taksering- og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter av 30.09.2008.*
- 3.2.7. *Bunnfradrag benyttes ikke.*

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Tynset kommune vedtatt i kommunestyret 30.09.08 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2018, jf. esktl. § 10.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2018 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i år 2007.

Arbeidsmiljøutvalget behandlet saken i møte 06.12.2017:

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Virksomhetsplanen

Forslaget til virksomhetsplan med økonomiplan for 2018–2021 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2. Årsbudsjettet:

Forslaget til årsbudsjett for 2018 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2.1. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet jf. i kommunen jf. vedlegg 2 godkjennes.

2.2. Opptak av lån:

- Investeringslån samlet kr 22 905 000. Serielån med nedbetaling over 25 år
- Startlån i Husbanken til videre utlån kr 4 000 000

2.3. Gebyr og betalingssatser:

Alle gebyrområdene skal ha full inndekning av kostnadene. Ved evt. underskudd memoriaføres dette i regnskapet og dekkes opp ved påfølgende års gebyrer. Overskudd avsettes til særskilt fond.

Kommunale gebyr- og betalingssatser vedtas i henhold til ”prisliste” i virksomhetsplanen.

3. Skattevedtak

3.1. Formue- og inntektsskatt

Skattøret for 2018 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

3.2. Eiendomsskatt 2018

- 3.2.1. *I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal utskrivningsalternativ a-faste eiendommer i hele kommunen- benyttes for skatteåret 2018.*
- 3.2.2. *I medhold av eiendomsskatteloven fritar kommunestyret eiendomsskatt for bygninger som er hjemlet i lovens § 7 i henhold til egne lister.*
- 3.2.3. *I medhold av eiendomsskatteloven § 8A-3 skal ny alminnelig taksering av samtlige eiendomsskatteobjekt skje innen 2020.*
- 3.2.4. *Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 promille.*
- 3.2.5. *Eiendomsskatten skal betales i 4 terminer 20. mars, 20. juni, 20. september og 20. november i skatteåret.*
- 3.2.6. *Ved taksering- og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter av 30.09.2008.*
- 3.2.7. *Bunnfradrag benyttes ikke.*

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Tynset kommune vedtatt i kommunestyret 30.09.08 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2018, jf. esktl. § 10.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2018 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i år 2007.

Kommunestyret behandlet saken i møte 14.12.2017:

Omførent endringsforslag fra SP, AP, SV, UAVH, H, V, KRF v/Stein Tronsmoen:

Formannskapetets innstilling vedtas med disse endringene fra Senterpartiet, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Uavhengige, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti:

A. VIRKSOMHETSPLANEN/DRIFT 2018

1. TYNSET UNGDOMSSKOLE (s 56-61)

Fra 1/7-18 videreføres ressurs for oppfølging av elever med særlige store psykososiale utfordringer i tett samarbeid med NØVGS. Inndekning i egen ramme.

2. INSTITUSJONSTJENESTEN

Kommunestyret registrerer at Institusjonstjenesten (s 103/104) velger å legge ned fire langtidsplasser og således mulig stenging av Kårstua (en avdeling i første etasje på Tjønnsentret). Kommunestyret har tillit til at virksomheten har funnet dette tiltaket forsvarlig ut fra kommunens helhetlige behov i omsorgstjenesten.

3. KULTURTJENESTEN

Tillegg i formulering side 107/108 pkt 7 Sammen om rett aktivitet: «og sikre åpen hall».

4. BYGNINGSVEDLIKEHOLD

Bygningsvedlikehold (s 114) tas inn og finansieres med inndekning fra postene:

- Politisk styring 50'

- Skolesektoren 200'
- Rådmann 150'
- Helsesektoren 100'.
- Egen ramme 240'

5. ADRESSERINGSPROSJEKTET

Adresseringsprosjektet (s 124/125) ferdigstilles i 2018 med inndekning slik:

- Kirke 50'
- NAV 50'
- Egen ramme 51'.

B. INVESTERINGER (s 6-18)

Følgende endringer legges inn:

Objekt	NYTT 2018	SUM 2018	2019	2020	2021
RÅDHUSET					
* lydskjerming kontorer 7. etg (HMS)	-50	-50			
SKOLEOMRÅDET - NYANLEGG					
* aktivitetsløype m/frisbeegolf			-700		
* parkeringsområdet - sjukehuskogen	-1 000	-1 000	-1 900	2 900	
TYNSET UNGDOMSSKOLE					
* utebod	-180	-180	180		
HELSETJENESTEN					
* garasje/sykkelparkering	-400	-400	400		
HJEMMEBASERTE TJENESTER					
* Fornying og styrking av bilparken	-400	-400	-200	-200	-200
INSTITUSJONSTJENESTEN					
* utbygging alternativ oppvarming Tjønnsenteret			-2 000		
* kjøkkeninnredning skjermet avdeling	-500	-500	500		
TEKNISKE TJENESTER					
*asfaltering Grendeveien	-2 300	-2 300	2 300		
	-4 830	-4 830	-1 420	2 700	-200

C. NÆRINGSFONDET (s 133-135)

1. VOLLAN

Ressurs øremerket Vollan (20 %; ca 104.600) tas ut; det settes av kr 75.000 til Kviknesamfunnet øremerket næringsformål.

2. REGIONRÅDET

Kommunens bidrag til Regionrådet belastes i sin helhet rådmannen

3. WWW.TYNSET.NO

«Tynsetportalen» www.tynset.no bes om å søke om midler for 2018 for å fylle portalen med relevant innhold.

4. TYNSET ARRANGEMENT

Tynset arrangement bes om å søke på nytt fra og med 2018

5. NORSK SPEKEMATFESTIVAL

Norsk Spekematfestival bes om å søke på nytt fra og med 2019

6. DESTINASJON RØROS

Destinasjon Røros vurderes på nytt i 2019 med virkning fra og med 2020

7. TK

Informasjonsmagasin TK vurderes i 2019 med virkning fra 2020

D. FØRINGER

Tynset kommune vil i 2018 bruke 580 millioner for fortsatt sikre innbyggerne et svært godt tilbud med god kvalitet. For å klare dette vil driftsbudsjettet i 2018 salderes med bruk av fond – tilsvarende fem millioner, noe som ikke er bærekraftig. Å bruke mer penger enn inntektene gir adgang til, er udemokratisk.

Utsiktene framover tilsier at det ikke er mulig å opprettholde det samme tilbudet. Det skyldes inntektssvikt:

- Ikke full kompensasjon for lønns- og prisvekst
- Lavere skatteinntang
- Lavere inntekter fra konsesjonskraft
- Andre forhold

Det forutsettes at virksomhetene er lojale mot budsjettet.

Foreliggende forslag skal bidra til en kursendring, som må følges opp med nye tiltak gjennom 2018 og 2019.

1. HELHETLIG VIRKSOMHETSGJENNOMGANG

Det gjennomføres en helhetlig gjennomgang av kommunens virksomhet for å sikre drift i balanse i løpet av 2020; dvs ikke bruke fond ved saldering av budsjettet.

Blant relevante tiltak som skal vurderes er (ikke-prioritert rekkefølge, lista er ikke uttømmende):

- Konsekvenser av mulig investerings- og rekrutteringsstopp i to år
- Årsverkreduksjon
- Behov for oppsigelser ut over naturlig avgang
- Identifisere alle ikke-lovpålagte oppgaver som utføres og prioritere hvilke som kan opphøre
- Identifisere eiendommer som kan avhendes
- Identifisere selskaper/eierposter i selskaper, som kan selges
- Identifisere og vurdere konsekvenser ved fortsettelse av arbeidssosiale goder som ikke er hjemlet i lov og sentrale avtaleverk (betalt matpause, seniorpolitikk, mm)
- Beskrive konsekvenser og mulige gevinster ved konkurranseutsetting av tjenester
- Gjennomgang av bilholdet i etatene, herunder sambruk, leasing og kjøp
- Definere og beskrive andre tiltak som vil bidra til drift i balanse
- Gjennomgangen skal sikre ivaretagelse av brukere og ansattes representasjon
- Sluttrapporten med anbefalinger skal være risiko- og sårbarhetsvurdert

Utredningen skal legges fram for kommunestyrebehandling i mai 2018

2. MÅNEDLIG ØKONOMIRAPPORT TIL FORMANNSKAP

Skal inneholde:

- vurdering av situasjon
- konkret og realistisk tiltaksliste ved avvik

3. KOMMUNESTYRET KAN BEHANDLE PÅPLUSSING AV DRIFTSBUDSJETT UTELUKKENDE I JUNI OG DESEMBER

4. BUDSJETT OG VIRKSOMHETSPLAN

- Skal legges fram senest 15/10 hvert år
- Første gang i 2018

5. OPPRETTHOLDE MINIMUM 12 LÆRLINGEPLASSER

6. INTENSIVERE ARBEIDET MED NY TEKNOLOGI OG STERKERE DIGITALISERING AV KOMMUNENS TJENESTER INNEN ALLE SEKTORER

7. MIDLER TIL DRIFT AV IKKE-REALISERTE INVESTERINGER OVERFØRES UBUNDET DISPOSISJONSFOND

8. RÅDMANN BES UTREDE FJELLREGIONEN INTERKOMMUNALT KRISESENTER, LOKALISERT TIL FOR EKSEMPEL RØROS ELLER TOLGA, OG LEGGE FRAM SAK FOR KOMMUNESTYRET I AUGUST 2018. DETTE BØR PRIMÆRT SES I SAMMENHENG MED ANDRE DØGNKONTINUERLIGE DRIFTSENHETER I RELEVANT VERTSKOMMUNE

9. TYNSET KOMMUNE BØR IKKE BRUKE VIKARBYRÅER ELLER BEMANNINGSBYRÅER I SIN ORDINÆRE DRIFT

10. TYNSET KOMMUNE SKAL ARBEIDE FOR STYRKING OG VIDEREFØRING AV DET DESENTRALISERTE TILBUDET TIL HØYERE UTDANNING OG VIDEREUTDANNING PÅ TYNSET

11. FREMTIDIGE DOKUMENTER VEDRØRENDE BUDSJETT OG VIRKSOMHETSPLAN SKAL INNEHOLDE ÅRSPROGNOSE INNEVÆRENDE REGNSKAPSÅR PÅ GRUNNLAG AV SISTE REGNSKAPSPERIODE.

KOMMUNESTYRET FORUTSETTER AT BUDSJETTET FØLGES OPP GJENNOM AKTIV LEDELSE, RISIKOVURDERINGER OG RISIKOSTYRING I TRÅD MED RETNINGSLINJENE OG FØRINGENE FRA KOMMUNESTYRET. KOMMUNESTYRET FORUTSETTER VIDERE AT DET SIKRES GOD MEDVIRKNING FRA ANSATTE OG BRUKERE.

Verbalforslag fra Miljøpartiet De Grønne v/Sindre Sørhus:

Tynset kommune skal være imøtekommende og legge til rette for at ansatte skal kunne velge redusert arbeidstid i stedet for lønnsøkning der dette er hensiktsmessig.

Forslaget fra Sørhus falt med 1 mot 24 stemmer.

Omforent endringsforslag fra SP, AP, SV, UAVH, H, V, KRF vedtatt med 23 mot 2 stemmer.

Vedtak

1. Virksomhetsplanen

Forslaget til virksomhetsplan med økonomiplan for 2018–2021 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2. Årsbudsjettet:

Forslaget til årsbudsjett for 2018 jf. vedlegg 1 godkjennes.

2.1. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet jf. i kommunen jf. vedlegg 2 godkjennes.

2.2. Opptak av lån:

- Investeringslån samlet inntil kr 22 905 000. Serielån med nedbetaling over 25 år
- Startlån i Husbanken til videre utlån kr 4 000 000

2.3. Gebyr og betalingssatser:

Alle gebyrområdene skal ha full inndekning av kostnadene. Ved evt. underskudd memoriaføres dette i regnskapet og dekkes opp ved påfølgende års gebyrer. Overskudd avsettes til særskilt fond.

Kommunale gebyr- og betalingssatser vedtas i henhold til ”prisliste” i virksomhetsplanen.

3. Skattevedtak

3.1. Formue- og inntektsskatt

Skattøret for 2018 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

3.2. Eiendomsskatt 2018

- 3.2.1. *I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal utskrivningsalternativ a-faste eiendommer i hele kommunen benyttes for skatteåret 2018.*
- 3.2.2. *I medhold av eiendomsskatteloven fritar kommunestyret eiendomsskatt for bygninger som er hjemlet i lovens § 7 i henhold til egne lister.*
- 3.2.3. *I medhold av eiendomsskatteloven § 8A-3 skal ny alminnelig taksering av samtlige eiendomsskatteobjekt skje innen 2020.*
- 3.2.4. *Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 promille.*
- 3.2.5. *Eiendomsskatten skal betales i 4 terminer 20. mars, 20. juni, 20. september og 20. november i skatteåret.*
- 3.2.6. *Ved taksering- og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter av 30.09.2008.*
- 3.2.7. *Bunnfradrag benyttes ikke.*

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Tynset kommune vedtatt i kommunestyret 30.09.08 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2018, jf. esktl. § 10.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2018 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i år 2007.

Endringer:

A. VIRKSOMHETSPLANEN/DRIFT 2018

1. TYNSET UNGDOMSSKOLE (s 56-61)

Fra 1/7-18 videreføres ressurs for oppfølging av elever med særlige store psykososiale utfordringer i tett samarbeid med NØVGS. Inndekning i egen ramme.

2. INSTITUSJONSTJENESTEN

Kommunestyret registrerer at Institusjonstjenesten (s 103/104) velger å legge ned fire langtidsplasser og således mulig stenging av Kårstua (en avdeling i første etasje på Tjønmosentret). Kommunestyret har tillit til at virksomheten har funnet dette tiltaket forsvarlig ut fra kommunens helhetlige behov i omsorgstjenesten.

3. KULTURTJENESTEN

Tillegg i formulering side 107/108 pkt 7 Sammen om rett aktivitet: «og sikre åpen hall».

4. BYGNINGSVEDLIKEHOLD

Bygningsvedlikehold (s 114) tas inn og finansieres med inndekning fra postene:

- Politisk styring 50'
- Skolesektoren 200'
- Rådmann 150'
- Helsesektoren 100'.
- Egen ramme 240'

5. ADRESSERINGSPROSJEKTET

Adresseringsprosjektet (s 124/125) ferdigstilles i 2018 med inndekning slik:

- Kirke 50'
- NAV 50'
- Egen ramme 51'.

B. INVESTERINGER (s 6-18)

Følgende endringer legges inn:

Objekt	NYTT 2018	SUM 2018	2019	2020	2021
RÅDHUSET					
* lydskjerming kontorer 7. etg (HMS)	-50	-50			
SKOLEOMRÅDET - NYANLEGG					
* aktivitetsløype m/frisbeegolf			-700		
* parkeringsområdet - sjukehuskogen	-1 000	-1 000	-1 900	2 900	
TYNSET UNGDOMSSKOLE					
* utebod	-180	-180	180		
HELSETJENESTEN					
* garasje/sykkelparkering	-400	-400	400		
HJEMMEBASERTE TJENESTER					
* Fornyng og styrking av bilparken	-400	-400	-200	-200	-200
INSTITUSJONSTJENESTEN					
* utbygging alternativ oppvarming Tjønnsenteret			-2 000		
* kjøkkeninnredning skjermet avdeling	-500	-500	500		
TEKNISKE TJENESTER					
*asfaltering Grendveien	-2 300	-2 300	2 300		
	-4 830	-4 830	-1 420	2 700	-200

C. NÆRINGSFONDET (s 133-135)

1. VOLLAN

Ressurs øremerket Vollan (20 %; ca 104.600) tas ut; det settes av kr 75.000 til Kviknesamfunnet øremerket næringsformål.

2. REGIONRÅDET

Kommunens bidrag til Regionrådet belastes i sin helhet rådmannen

3. WWW.TYNSET.NO

«Tynsetportalen» www.tynset.no bes om å søke om midler for 2018 for å fylle portalen med relevant innhold.

4. TYNSET ARRANGEMENT

Tynset arrangement bes om å søke på nytt fra og med 2018

5. NORSK SPEKEMATFESTIVAL

Norsk Spekematfestival bes om å søke på nytt fra og med 2019

6. DESTINASJON RØROS

Destinasjon Røros vurderes på nytt i 2019 med virkning fra og med 2020

7. TK

Informasjonsmagasin TK vurderes i 2019 med virkning fra 2020

D. FØRINGER

Tynset kommune vil i 2018 bruke 580 millioner for fortsatt sikre innbyggerne et svært godt tilbud med god kvalitet. For å klare dette vil driftsbudsjettet i 2018 salderes med bruk av fond – tilsvarende fem millioner, noe som ikke er bærekraftig. Å bruke mer penger enn inntektene gir adgang til, er udemokratisk.

Utsiktene framover tilsier at det ikke er mulig å opprettholde det samme tilbudet. Det skyldes inntektssvikt:

- Ikke full kompensasjon for lønns- og prisvekst
- Lavere skatteinntang
- Lavere inntekter fra konsesjonskraft
- Andre forhold

Det forutsettes at virksomhetene er lojale mot budsjettet.

Foreliggende forslag skal bidra til en kursendring, som må følges opp med nye tiltak gjennom 2018 og 2019.

1. HELHETLIG VIRKSOMHETSGJENNOMGANG

Det gjennomføres en helhetlig gjennomgang av kommunens virksomhet for å sikre drift i balanse i løpet av 2020; dvs ikke bruke fond ved saldering av budsjettet.

Blant relevante tiltak som skal vurderes er (ikke-prioritert rekkefølge, lista er ikke uttømmende):

- Konsekvenser av mulig investerings- og rekrutteringsstopp i to år
- Årsverkreduksjon
- Behov for oppsigelser ut over naturlig avgang
- Identifisere alle ikke-lovpålagte oppgaver som utføres og prioritere hvilke som kan opphøre
- Identifisere eiendommer som kan avhendes
- Identifisere selskaper/eierposter i selskaper, som kan selges
- Identifisere og vurdere konsekvenser ved fortsettelse av arbeidssosiale goder som ikke er hjemlet i lov og sentrale avtaleverk (betalt matpause, seniorpolitikk, mm)
- Beskrive konsekvenser og mulige gevinster ved konkurranseutsetting av tjenester
- Gjennomgang av bilholdet i etatene, herunder sambruk, leasing og kjøp
- Definere og beskrive andre tiltak som vil bidra til drift i balanse
- Gjennomgangen skal sikre ivaretagelse av brukere og ansattes representasjon
- Sluttrapporten med anbefalinger skal være risiko- og sårbarhetsvurdert

Utredningen skal legges fram for kommunestyrebehandling i mai 2018

2. MÅNEDLIG ØKONOMIRAPPORT TIL FORMANNSKAP

Skal inneholde:

- vurdering av situasjon
- konkret og realistisk tiltaksliste ved avvik

- 3. KOMMUNESTYRET KAN BEHANDLE PÅPLUSSING AV DRIFTSBUDSJETT UTELUKKENDE I JUNI OG DESEMBER**
- 4. BUDSJETT OG VIRKSOMHETSPLAN**
 - Skal legges fram senest 15/10 hvert år
 - Første gang i 2018
- 5. OPPRETTHOLDE MINIMUM 12 LÆRLINGEPLASSER**
- 6. INTENSIVERE ARBEIDET MED NY TEKNOLOGI OG STERKERE DIGITALISERING AV KOMMUNENS TJENESTER INNEN ALLE SEKTORER**
- 7. MIDLER TIL DRIFT AV IKKE-REALISERTE INVESTERINGER OVERFØRES UBUNDET DISPOSISJONSFOND**
- 8. RÅDMANN BES UTREDE FJELLREGIONEN INTERKOMMUNALT KRISESENTER, LOKALISERT TIL FOR EKSEMPEL RØROS ELLER TOLGA, OG LEGGE FRAM SAK FOR KOMMUNESTYRET I AUGUST 2018. DETTE BØR PRIMÆRT SES I SAMMENHENG MED ANDRE DØGNKONTINUERLIGE DRIFTSSENHETER I RELEVANT VERTSKOMMUNE**
- 9. TYNSET KOMMUNE BØR IKKE BRUKE VIKARBYRÅER ELLER BEMANNINGSBYRÅER I SIN ORDINÆRE DRIFT**
- 10. TYNSET KOMMUNE SKAL ARBEIDE FOR STYRKING OG VIDEREFØRING AV DET DESENTRALISERTE TILBUDET TIL HØYERE UTDANNING OG VIDEREUTDANNING PÅ TYNSET**
- 11. FREMTIDIGE DOKUMENTER VEDRØRENDE BUDSJETT OG VIRKSOMHETSPLAN SKAL INNEHOLDE ÅRSPROGNOSE INNEVÆRENDE REGNSKAPSÅR PÅ GRUNNLAG AV SISTE REGNSKAPSPERIODE.**

KOMMUNESTYRET FORUTSETTER AT BUDSJETTET FØLGES OPP GJENNOM AKTIV LEDELSE, RISIKOVURDERINGER OG RISIKOSTYRING I TRÅD MED RETNINGSLINJENE OG FØRINGENE FRA KOMMUNESTYRET. KOMMUNESTYRET FORUTSETTER VIDERE AT DET SIKRES GOD MEDVIRKNING FRA ANSATTE OG BRUKERE.